

International Journal of Political Studies

(Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi)

August / Ağustos 2019

Volume / Cilt 5

Issue / Sayı 2

p-ISSN: 2528-9969

e-ISSN: 2149-8539

www.politikarastirmalar.org

International Journal of Political Studies (IJPS) is an academical, periodic and refereed journal published on April, August, and December -three times in a year- by the Center of Political Economical and Social Research (PESA). The Journal publishes articles which are written in the discipline of social sciences like Public Administration, Political Sciences, International Relationships, Sociology, History, Philosophy, Psychology and Turkish Language. The Journal aims to help distribute, discuss and evaluate investigations and scientific studies by academicians, market and for those who are interested. The Journal is published on internet.

Permission to make digital or hard copies of part or all of the International Journal of Political Studies for personal or classroom use is granted without fee provided that copies are not distributed for profit or directional commercial advantage. No part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. Permission may be requested from the PESA Research and Publication Department.

Copyright © 2019 by PESA

No responsibility for the views expressed by authors and reviews in the International Journal of Political Studies is assumed by the editors or by the Publisher Center for Political, Economic and Social Research (PESA).

Contact Editorial Office

Address: Arabacı Alanı Mahallesi Mustafa Ocak Sokak No:9 D:2 Serdivan-Sakarya/Türkiye

E-mail: politikarastirmalardergisi@gmail.com **Phone:** +905327695899

Fax: +902642956233

Published by: Center for Political, Economic and Social Research (PESA)

Politik Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (PESA)

www.pesar.org

International Journal of Political Studies (IJPS)

Published by PESA, On Behalf of PESA the Owner is
Fatih YARDIMCIOĞLU

Editors / Editörler
Bünyamin Bezci
Serdar Gülener

Editorial Assistants / Editör Yardımcıları
Soner Tauscher
Fikret Topal

INTERNATIONAL ADVISORY BOARD / DANIŞMA KURULU

Habib Ahmed (Durham University, UK), **Prof. Dr. Ahmet K. Bayram** (Marmara Üniversitesi), **Prof. Dr. Ali Yaşar Sarıbay** (Uludağ Üniversitesi), **Prof. Dr. Atilla Yayla** (Haliç Üniversitesi), **Prof. Dr. Bekir Berat Özipek** (Medipol Üniversitesi), **Prof. Dr. Cenap Çakmak** (Osmangazi Üniversitesi), **Prof. Dr. Cengiz Tomar** (Marmara Üniversitesi), **Prof. Dr. Derda Küçükalp** (Uludağ Üniversitesi), **Prof. Dr. Emre Bağce** (Marmara Üniversitesi), **Prof. Dr. Feridun Yılmaz** (Uludağ Üniversitesi), **Prof. Dr. İbrahim Kaya** (İstanbul Üniversitesi), **Prof. Dr. Muharrem Kılıç** (Akdeniz Üniversitesi), **Prof. Dr. Süleyman S. Ögün** (Maltepe Üniversitesi), **Prof. Dr. Yusuf Şevki Hakyemez** (Karadeniz Teknik Üniversitesi), **Doç. Dr. Alev Erkiyet** (İstinye Üniversitesi), **Doç. Dr. Doğan Bıçkı** (Muğla Üniversitesi), **Doç. Dr. Edip Bekaroğlu** (İstanbul Üniversitesi), **Doç. Dr. Fikret Çelik** (Kırıkkale Üniversitesi) **Doç. Dr. İrfan Haşlak** (Sakarya Üniversitesi), **Doç. Dr. Özlem Oğuzhan** (İstanbul Medeniyet Üniversitesi), **Doç. Dr. Z. Abidin Kılınc** (Sakarya Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi C. Duran Uzun** (Çankaya Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Nebi Miş** (Sakarya Üniversitesi)

REFEREE BOARD / SAYI HAKEMLERİ

Prof. Dr. Fuat Sekmen (Sakarya Üniversitesi), **Doç. Dr. Doğan Bıçkı** (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi), **Doç. Dr. Zeynel Abidin Kılınc** (Sakarya Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim Sıradağ** (Kral Fahd Petrol ve Mineral Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Adem Levent** (Muş Alparslan Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Asena Boztaş** (Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Cemre Pekcan** (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Emre Çıtak** (Hitit Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Hüseyin Mercan** (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Mürsel Bayram** (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Temiz** (İğdır Üniversitesi), **Dr. Öğr. Üyesi Veysel Kurt** (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)

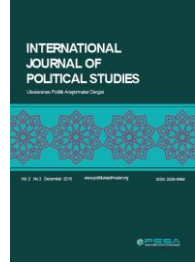
CONTENTS / İÇİNDEKİLER

Makaleler / Articles

- China's Infrastructure Diplomacy In Southeast Asia: Explaining Asymmetric Bargaining With Four Asean Countries** 60
Mustafa Tüter
- The Emergence And Evolution Of Populism In Sub-Saharan Africa: Party Politics And Personalities** 76
Israel Nyaburi Nyadera, Billy Agwanda
- Illegal Fishery In Africa And The Recommendations In The Context Of Turkey-Africa Relations** 92
Asena Boztaş, Huriye Yıldırım Çınar
- Coğrafi Ve Kent Bilgi Sistemlerinin Yerel Yönetimlerde Uygulama Sorunları: Etimesgut, Çankaya Ve Keçiören Belediyeleri Örneği** 110
Murat Önder, Nurettin Akıncı
- Hükümet Sitemlerine Göre Oecd Ülkelerinde Kişi Başına Düşen Milli Gelir** 131
Ayhan Koç

Kitap Değerlendirmesi / Book Review

- Dünya Siyasetinde Afrika 4** 150
Asena Boztaş

CHINA'S INFRASTRUCTURE DIPLOMACY IN SOUTHEAST ASIA: EXPLAINING ASYMMETRIC BARGAINING WITH FOUR ASEAN COUNTRIES

ÇİN'İN GÜNEYDOĞU ASYA'DAKİ ALTYAPI DİPLOMASİSİ: ASİMETRİK PAZARLIĞIN DÖRT ASEAN ÜLKESİ İLE AÇIKLANMASI

Mustafa Tüter

PhD, Shandong University, China, mstuter@gmail.com

ARTICLE INFO

Received 16 May 2019
Accepted 30 July 2019

Keywords:

China,
Infrastructure Diplomacy,
Southeast Asia,
Asymmetric Bargaining,
China-Japan Competition

ABSTRACT

Existing studies on China's infrastructure investment projects have largely focused on its geopolitical and geoeconomic implications by assuming that China will easily obtain support and cooperation from developing countries. However, asymmetric power capabilities of China do not always imply that it would be able to achieve all desired outcomes at any time. Since China's infrastructure diplomacy is essentially based on gaining support from developing countries, possibility of strategic misalignment with them and political risks emanated from intensified strategic competition with other great powers create an opportunity for negotiations between China and each host country in itself. Using an analytical framework from the bargaining theory in international relations, this article argues that Southeast Asian countries are able to increase their bargaining leverage vis-a-vis China. The success of China's infrastructure diplomacy depends on the combination of three factors, such as strategic location, outside option and domestic constraints, affecting political bargaining processes between China and Southeast Asian countries. In this context, the future prospect of regional cooperation is likely to be shaped by the interactions between different development and connectivity plans in Southeast Asia. The increasing China-Japan competition provides economic opportunities but at the same time implies high security risks for individual ASEAN countries.

© 2019 PESA All rights reserved

MAKALE BİLGİSİ

Geliş 16 Mayıs 2019
Kabul 30 Temmuz 2019

Anahtar Kelimeler :

Çin,
Altyapı Diplomasisi,
Güneydoğu Asya,
Asimetrik Pazarlık,
Çin-Japonya Rekabeti

ÖZET

Çin'in altyapı yatırımı projelerinin jeopolitik ve jeoekonomik etkileri üzerine odaklanan çalışmaların büyük çoğunluğu, gelişmekte olan ülkelere ihtiyaç duyduğu destek ve işbirliğini Çin'in kolaylıkla elde edebileceğini varsaymaktadır. Ne var ki, Çin'in sahip olduğu asimetrik güç yetenekleri diğer ülkelerle ilişkilerinde her zaman arzu ettiği çıktıları elde edebileceği anlamına gelmez. Çin'in altyapı diplomasisi özünde gelişmekte olan ülkelere politik destek elde etmeyi amaçladığından, söz konusu ülkelerle ortaya çıkabilecek stratejik uyumsuzluk ihtimali ve diğer büyük güçlerle yaşanan yoğunlaşmış stratejik rekabette kaynaklanan politik riskler Çin ve ev sahibi ülke arasında yapılacak müzakereler için önemli bir fırsat yaratmaktadır. Bu makalede uluslararası ilişkilerde pazarlık teorisine dayanan analitik bir çerçevede kullanılarak Güneydoğu Asya ülkelerinin, Çin karşısında pazarlık gücünü arttırabilecekleri iddia edilmektedir. Çin'in altyapı diplomasisinin başarısı, Çin ve Güneydoğu Asya ülkeleri arasında var olan politik pazarlık süreçlerini etkileyen üç önemli faktör olan stratejik konum, dış seçenek ve içsel kısıtların birleşimine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda Güneydoğu Asya bölgesel işbirliğinin geleceğinin birbirinden farklı kalkınma ve bağlantısallık planları arasındaki etkileşimlerle şekillenmesi kuvvetle muhtemeldir. Giderek artan Çin-Japonya rekabeti, bireysel ASEAN ülkeleri için önemli ekonomik fırsatlar sunduğu gibi ciddi güvenlik riskleri de barındırmaktadır.

© 2019 PESA Tüm hakları saklıdır

INTRODUCTION

China has taken a large-scale economic initiatives to use its financial power for increasing political influence at both regional and global levels, especially since the 2008 global financial crisis. Its large amount of investment on infrastructure development embodied in the Belt and Road Initiative (BRI) includes road, railway, port, energy and other infrastructure projects along the regions from Asia to Europe. After China reached 3.9 trillion dollar of foreign-exchange reserve by the end of 2013, it started to fund its financial capital through the China Development Bank (CDB) and China Exim Bank as well as through the newly created international institutions, such as BRICS New Development Bank, the Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) and the Silk Road Fund (Wang, 2014).

While developing countries have paramount infrastructure development needs and remain at disadvantageous positions in terms of power asymmetry of their relations with China, it does not always imply that China would be able to achieve all desired outcomes at any time. Some significant studies in international relations demonstrate that weaker states have some agency in their relations with great powers even though they face power limitations (Keohane, 1969; Long, 2016; Panke, 2012; Womack, 2003). Even if power arises from the asymmetrical relationship, power asymmetry does not always determine foreign policy outcomes. At this point, it is important to examine the specific conditions surrounding the interactions between great powers and weaker states in order to analyze the reasons why great powers may fail to impose their preferences in a given period of time.

Since China's infrastructure initiatives are motivated by both overall strategic calculations and domestic demands, its vital need for political support from the developing countries provides weaker states bargaining leverage. Besides, even though developing countries also highly need China's infrastructure investments for improving their own national development paths, there is a risk of development misalignment over domestic priorities between them and China (Oh, 2018). However, the possibility of strategic misalignment and political risks resulted from intensified strategic competition over Southeast Asia is more important for future prospect of regional cooperation than merely the misalignment of domestic development priorities. Moreover, China's infrastructure development projects have, in nature, geographically defined and connectivity-oriented characteristics. If the existence of different regional connectivity plans are recognized, it will also be understood that it makes strategic considerations of Southeast Asian countries more important than in the case of only one option would suggest. So, all those major dynamics underlying particular interests and priorities leave a significant room for negotiations between China and each Southeast Asian country by itself.

Southeast Asian countries face both challenges and opportunities with regard to the ongoing intensified strategic competition between the US and China. The most obvious opportunity for the ASEAN states rests on the extending possibility of navigating between the US and China by exercising middle strategies (like hedging and shifting alignment) and extracting benefits from both (Kuik, 2016; Goh, 2016; Ciorciari, 2010). The second opportunity comes from the other regional powers, such as Japan, India, Australia and Russia, that have increasingly involved in the shifting Southeast Asia strategic triangle¹ (Shambaugh, 2018: 99-100). And, the third opportunity is ASEAN's role to recalibrate individual member states' external linkages. However, this intensified competition has become most apparent after the Donald Trump administration has explicitly labeled China as "strategic competitor" and "revisionist power" (White House, December 2017). It means that there would be no longer left any middle space for tactical attempts of Southeast Asian countries unless the competition can be successfully kept from becoming adversarial. So, managing the competition to ensure peaceful coexistence rather than adversarial polarization of the region is the principal challenge for both great powers and regional states.

---

¹ According to David Shambaugh, the regional chessboard has been complicated as the Southeast Asian strategic triangle created a four-level set of interactions

China's increasing influence has some different modes. China exercises its influence predominantly in contexts of convergent rather than divergent preferences in Southeast Asia (Goh, 2014). In order to convert its power resources into influence over Southeast Asian states' strategic decisions to bring estimated outcomes favourable to itself, China uses the most common tools particularly coercion, inducement/payment and persuasion. China's influence can be exercised in an instance where there may not be clear resistance and even when the interests or preferences of China and its targeted Southeast Asian countries converge. Southeast Asian countries may be aligned with China's preferences because they owe instrumental calculations, such as the prospect of access to Chinese economic resources or the lack of other potential large external supporters. China's infrastructure diplomacy in Southeast Asia within this broader context is much more appropriate to the mode of "buying influence" for generating deliberate collective outcomes (Kastner, 2014). Chinese influence in such a convergent context of regional development as a mutual benefit has been exercised primarily with multiplier effect to intensify and mobilize similar preferences and to overcome collective action problems. Yet, it also results from costly political choices made by Southeast Asian leaderships in their relations with China (Ravenhill, 2010).

Although there has been a noticeable gravitational shift towards China and China's influence is growing in the region, neither should it be overestimated. China's infrastructure diplomacy requires a clear examination of Southeast Asian countries' reactions and decisions and the range of contexts of existing convergent and divergent preferences. Using an analytical framework from the bargaining theory in international relations, this article argues that Southeast Asian countries are able to increase their bargaining leverage vis-a-vis China's infrastructure diplomacy in Southeast Asia.

1. China's Infrastructure Diplomacy in Southeast Asia

1.1. Theoretical Framework

Southeast Asian countries' critical need for infrastructure investments provides a great opportunity for China's infrastructure diplomacy. Yet, there are some difficulties to be overcome in this bargaining situation. China and a host country has to decide how they engage in so-called cooperative bargaining. Even when they engage in a mutually beneficial initiative, conflicting interests over the terms of the deal exist. In other words, China and host countries have a common interest in cooperating, but having conflicting interests over exactly how to cooperate creates a cooperative bargaining situation (Nash, 1950). It is important to ask when and how bargaining can be expected to produce successful outcomes. To reach an agreement is likely when China insists on making investment but a host country's cost of accepting this agreement is low. Providing support for China's infrastructure projects can be used as a bargaining leverage by a host country for gaining additional benefits at the expense of strategic and political risks associated with intensified competition. This outcome can be expected when China offers no less favourable terms than threat credibility of a host country.

In bargaining theory, the bargaining power is mostly analyzed in terms of threat credibility of each party or their "fallback positions"² (Kuik, 2016: 504). It mainly refers to a situation of non cooperation between the parties where they obtain default benefits. In this case, each party can threaten the other by using their fallback positions as disagreement payoff for walking away from a deal. The bargaining theory suggests that redistributive gains from cooperation are based on which party has higher threat credibility or stronger fallback position. This bargaining process is affected by several factors that determine ultimate outcomes (Muthoo, 2000).

In infrastructure negotiations, China and a host country can come to a disagreement on many different issues. Strategically, China's grand design of infrastructure projects may not be aligned with the host country's own national interests under the shadow of future strategic and political uncertainty. Economically, high-priority sectors and projects of the host country may be different than China's own

---

² Fallback position refers actor's seek to offset longer-term risks that might arise by making contradictory acts.

infrastructure development priorities. Or more specifically, the type, scale, locations, technologies, project costs and financial risks may possibly be a source of disagreement. Each country's credible threats or fallback positions reflect its long-term benefits for not accepting that specific infrastructure project. The following three prominent factors significantly matter in China's infrastructure diplomacy in Southeast Asia. 1) significance of strategic location of the host country for China 2) outside options for the host country 3) domestic constraints that avoid the host country from making large concessions to China. If the threat credibility or fallback position of a host country has been strong, the project terms offered by China would be changed in favour of a host country or even the project agreement would be failed.

1.2. Strategic Location of Host Country

Strategically important locations provide players favourable positions in bargaining process. If the significance of strategic location of a host country is high, its bargaining leverage in the negotiations will be increased. China employs infrastructure as a key foreign policy tool for supporting its long-term strategic goals to expand its influence at regional and global levels (Leverett and Wu, 2017). Although China's geopolitical vision for the BRI is comprehensive and certainly includes long-term project planning, the current Xi government is very sensitive about its visible and quick outcomes in terms of number and scale of implemented projects. Since most of the development projects take time to be completed, China needs to launch projects very carefully for making progress. Besides, China's need to resolve its industrial overcapacity and create overseas markets for its steel and construction-material firms also shorten its time limitation. In this sense, China should be very attentive in project selection process and strategic prioritization. For instance, it could prioritize railway networks and transnational pipe-lines according to their functions as a hub or gateway for other countries.

Strategic location provides host countries to obtain additional advantages in the bargaining process with China. In the context of transnational network development, it gives some countries an opportunity to manipulate their geographical importance for holding up a multi-country project. Especially with regard to pipelines and power-grid projects, strategic location of a host country becomes more pronounced. It is also important for high-speed rail industry, because it is a high-cost infrastructure development. Geographically, high-speed rail needs regional urban centers that are reasonable distances apart. Without certain conditions, which make strategic location important, high-speed rail project as a type of transportation technology cannot be reached long-term commercial efficiency and viability (Amos and Bullock, 2010).

Strategic location is also important in considering the possible misalignment of routes between China and host countries. The preferred geographic locations and routes for rail lines by China, for instance, largely affect the decisions of host countries on the attractiveness of the projects. The best solution for China is to connect Kunming all the way to Singapore. This project is likely to strengthen China's strategic and political influence by physically integrating mainland Southeast Asia through Chinese technology. In development priority of a host country, however, investing in its urban transportation networks or upgrading trunk road and rail corridors that connect the main cities is more important than the route passing through a vast land area far from major cities and industrial centers (Oh, 2018: 542). Economic statecraft in host countries should make cost-effective calculations for their domestic economic developments and rationally decide high-priority areas.

1.3. Host Country's Outside Options

The existence of attractive outside options provide a host country an opportunity to increase its bargaining leverage. In bargaining theory, a player can gain favourable position in the negotiations for better terms, if it makes a credible threat of 'exit' (Binmore and Shaked, 1989). However, for Albert Hirschman, the outside or exit options of the player are not necessarily to be implemented. It provides an opportunity of sharing surplus in avoiding 'exit' for each side. The possibility of bargaining failure leads two sides to come into compromise in the bargaining range, otherwise at least one side will suffer

utility loss. The great power can give much more concessions to a host country to avert its 'exit' (Hirschman, 1970).

Within the context of infrastructure development, the credible outside options as an alternative source of funding for the infrastructure projects provided by some other great powers or international financial institutions create bargaining opportunities for host countries. For instance, Japan has been increasingly become an alternative source of funding in Southeast Asia. Its financial capability for infrastructure development in the region can be considered as a major bilateral donor of concessional loans as well as a major shareholder in ADB. From 1994 to 2015, ADB financially supported around 6.6 billion dollar for the Greater Mekong sub-region program, a comprehensive development program including mainland Southeast Asian countries and the Yunnan and Guangxi provinces of China, with 84% going to transportation and energy projects (Asian Development Bank, 2016: 106).

Most recently, Japan has mobilized its financial and diplomatic resources to counter China's infrastructure development initiatives in the region. Japan has demonstrated its serious commitments in an attempt to strengthen the relations with Southeast Asian countries diplomatically. After coming to power, Prime Minister Shinzo Abe visited every Southeast Asian country in 2013. It was also announced that Japan will devote 110 billion dollar for supporting infrastructure development in Asia over the next five years in 2015 (Ministry of Foreign Affairs of Japan May 21, 2015). More importantly, Japan has launched its own BRI-type initiative named as the Partnership for Quality Infrastructure (PQI), which reflects the cost-competitiveness of China's infrastructure technology by emphasizing the 'quality' rather than the 'quantity' of infrastructure.

1.4. Host Country's Domestic Constraints

Domestic constraints can provide a bargaining advantage for a host country. It might be based on legally binding rules, interest groups or social movements. By linking domestic and international level, Putnam argues that domestic ratification constraints in the legislature provides an opportunity to the executive branch for increasing its bargaining leverage in international treaty agreements (Putnam, 1988). Domestic constraints become more influential when the political cost of ignoring them is substantial. Since domestic constraints increase the possibility of opting out of the bargaining process, a government can strategically obtain concessions from the other side. However, domestic constraints can be either a facilitator or an obstacle in the bargaining process.

Domestic constraints have some variations and take different forms in infrastructure development. Host government's fiscal regulatory laws, domestic business or political interest groups, nationalist sentiments or public oppositions can play a role in the negotiation process. Strong restrictions on state budgetary laws, for instance, complicate a host government's ability of adjustment of loans, repayment conditions and allocation of government funds with regard to investment projects. When the government regulations associated with foreign-ownership restrictions and strong domestic business interests are concerned, domestic constraints on infrastructure projects become much more significant. Local business groups may have relatively strong capabilities to lobby for more opportunities in the participation of infrastructure projects before the government.

Moreover, public oppositions in most host countries can be another important domestic political constraint for dealing with a great power. Infrastructure development has always a potential to create social and political tensions due to the issues of land acquisition, internal displacement or negative environmental impact. Construction projects are vulnerable to outside externalities that cause to decrease public support over time. This problem can be managed if a host government is able to respond sufficiently according to the public demands. However, a lack of transparency over the process would increase the possible complications rather than contributing to solve the problem.

Regarding domestic constraints in general, one of the major political risks for China's infrastructure investment is raised by anti-China sentiments among the public in some China's neighbouring countries. The increasing perception of making large concessions to China by host governments can help to

increase nationalist backlash. Strengthening mutual trust in host countries towards China's initiatives play a vital role in developing infrastructure projects. Although the promising opportunities through economic partnerships with China are highly recognized by the most citizens of host countries, there are also some considerable sense of suspicion about China's growing influence in the region. Given the fact that anti-Chinese sentiments are still alive in the region, it would not be wrong to suggest that China-led infrastructure development is partially considered with political risks by host governments.

2. Southeast Asian Countries and Asymmetric Bargaining

2.1. Indonesia

Indonesia's almost all infrastructure sectors, including energy, aviation, road, rail and port, need to be improved rapidly for its sustainable domestic economic development (World Economic Forum, 2016). Under the government of Susilo Bambang Yudhoyono, who was in power from 2004 to 2014, infrastructure development had become a top economic priority, and after him President Joko Widodo has kept this economic priority for to be pursued. Indonesia's Jakarta-Bandung high-speed rail project is one of the early achievements in China's infrastructure diplomacy in Southeast Asia. It also illustrates Indonesia's ability to obtain favourable financial terms by using its bargaining opportunities especially with regard to outside option and domestic constraints. In 2015, a joint venture between China Railway Group Limited and four Indonesian SOEs won the contract for the 5.5 billion dollar project to build a high-speed railway from the country's capital city of Jakarta to a major industrial city of Bandung.

Indonesia's strategic location can be considered in terms of its key place in the BRI strategy, its maritime country position and its economic growth as being the region's largest economy. Since the symbolism of exporting Chinese high-speed rail for the first time in the region is significant, Chinese government paid high attention to reach an agreement with Indonesia. However, one of the most important challenges for China was related to Indonesia's own development priorities. Although Indonesia was seeking infrastructure investment for railways, it primarily preferred to improve traditional railways between Jakarta and Surabaya rather than to invest transit infrastructure between Jakarta and Bandung that are relatively close to each other (Salim and Negara, 2016).

Indonesia also had a credible outside option when the negotiations was going on. Japan conducted a feasibility study for launching a campaign to win the bid for the Jakarta-Bandung rail line project. The project was initially expected to be given to a Japanese consortium, but China won the bid after offering more generous terms. China accepted to undertake most of the project costs and more importantly the risks by not requiring government guarantees for loans and opting a Public-Private Partnership (PPP) for financing. On the other hand, after losing 5 billion dollar contract to China to build Indonesia's first high-speed rail, Japan managed to secure a 15 billion dollar contract with India to construct a high-speed rail between Mumbai and Ahmedabad in the same year (Abdi, 2016).

With regard to the Jakarta-Bandung high speed railway project, Indonesia's strong fiscal rule, as a domestic constraint, did not allow the government to provide any funding or loan guarantee (Watanabe, 2015). Indonesia's strict fiscal discipline has been started to be implemented successfully in reducing the government's debt burden since 1998 Asian financial crisis (Carter and Diop, 2016). The financial crisis caused serious political and social upheavals in Indonesia and led to create strong political norms of limiting government borrowing. Even though Indonesia was able to put its strong fiscal policy as a leverage on the negotiations with China, it was not entirely a free ride agreement. For example, it was obliged to make some arrangements on sharing the administrative opportunity costs of the project.

Moreover, the Jakarta-Bandung railway project also brought existing challenges for China's infrastructure initiatives in Indonesia more apparent (Suryadinata, 2017). From the beginning of the project, as Chinese and Japanese companies sent special envoys to lobby the Indonesian government, the commercial project became highly politicized. The local media started to report the project as "national project" and criticised that China's investments in Indonesian infrastructure development are driven by an interest in controlling strategic locations (Herlijanto, 2017). The growing concerns about

the reliance on Chinese loans came to the point that opposition parties accused Joko government of wanting to “sell” the country to China (Negara and Suryadinata, 2018). In addition to loan controversy and political oppositions, land-clearance issues and land conflicts made the progress of the project slow down.

2.2. Thailand

Thailand represents a unique case in many respects within the context of infrastructure development in Southeast Asia. Thailand's infrastructure sector is a highly competitive market with active private and foreign participation. In addition to this, the Thai military government, which came to power after coup in 2014, has been supporting infrastructure development mainly due to the political reasons. Since the government itself has faced a legitimacy crisis, it needs large-scale and politically visible public work projects for stimulating domestic economic development (Baker, 2016). In this context, while the military government in Thailand has increasing infrastructure spending, the rail development has been made its top transportation infrastructure priority (Wongcha-um, 2017). Although China's commercial interests in Thailand are limited due to low market capacity for Chinese firms, the geopolitical and economic incentives to build the link are compelling.

Thailand is at the center of ASEAN with bordering three of world's fastest-growing economies. As being a significant geographic location of land and sea in Southeast Asia, both east-west and north-south transportation systems will converge in Thailand. This gives Thailand an opportunity to become the transportation hub of ASEAN as well as a hub for aviation and shipping in Southeast Asia. China considers Thailand as becoming the fulcrum of Maritime Silk Road. The strategic location of Thailand has become significantly important in considering China's overall connectivity plan after the two possible routes initially suggested for overall pan-Asia rail network were dimmed. The pan-Asia rail network under the BRI strategy was also designed with an eastern route through Vietnam and with a western route through Myanmar. Yet, in the past few years, the deteriorating bilateral relations between China and Vietnam over the South China Sea dispute and Myanmar's foreign policy shift away from China under civilian governments left the central line going through Laos and Thailand as the only viable route. In this sense, Thailand can be regarded as a crucial country in China's quest to secure access to the rest of Southeast Asia. China's willingness to expand connectivity between Laos and Thailand can also be seen in its financing of the fourth Laos-Thailand Bridge.

The Sino-Thai high-speed railway project that was started in 2017 will connect Nong Khai on the Thai-Laos border with Bangkok and then continue to the country's eastern industrial base. The original project plan is to extend the Nong-Khai-Bangkok line to the Malaysian capital of Kuala Lumpur and finally to Singapore in order to complete the pan-Asia route. The level of significance of the Thai project for China can be understood from the participation of the vice chairman of China's National Development and Reform Commission, which is a key organization for China's top economic planning agency, as a head negotiator (Bangkok Post May 25, 2017).

Although Japan does not directly involved in the process of Nong-Khai-Bangkok line as a competitor, it offers alternative routes for the Thai government. Another high-speed rail line between Bangkok and Chiang Mai, Thailand's second largest city, was planned to be built by using Japan's high-speed rail technology. There is a possibility of overlapping tracks with the Thai-Chinese railway due to the fact that both rail lines start from Bangkok. However, Japan reluctantly seeks separate tracks for some safety and management reasons (Bangkok Post March 27, 2017). Chinese companies already started to work on another railway line from the Nong-Khai to Map Tha Phu on the eastern seaboard of the Gulf of Thailand. It is interesting to see that two different high-speed rail technology exist side-by-side in the same country reflecting both competitive and potentially cooperative characteristics. Thailand envisions that China builds rail links running north-to-south while Japan develops an east-to-west transportation corridor.

Japan is by far the biggest investor in Thailand and the commercial ties with Japanese companies has been well-developed. Japan's industrial interests are mainly concentrated around Greater Bangkok and on the eastern seaboard and the port of Laem Chabang. In this regard, Thailand and Japan signed a memorandum of understanding (MoU) on a joint investment in a double-track line linking Bangkok and Kanchanaburi to Laem Chabang where Thailand's main container port is located. Thailand is also aspiring to get Japanese financial support for building two east-west corridors. The first one would run from Kanchanaburi on the Myanmar's border to the eastern province of Aranyaprathet on the Cambodia border. This 'lower east-west corridor' is planned to be connect with the coastal city of Dawei in Myanmar, where Japanese companies are collaborating with the Thailand and Myanmar governments for constructing Asia's biggest Special Economic Zone. The second rail line, 'upper east-west corridor', starts from Mae Sot in Tak province in the border of Myanmar to Mukdahan province bordering to Laos (Economic Research Institute, 2010). This rail line would eventually run through Laos to the Vietnamese coast.

In terms of domestic constraints, China's demand for property development rights created an important obstacle for Thailand's highly competitive infrastructure sector. Thailand's politically influential business groups are likely to be concerned to provide China exclusive land development rights and related business opportunities along the route. For example, the country's top conglomerate of the Central Group has two core companies that are Thailand's major property and retail developers as well as among the most well-established property developers in Southeast Asia (Yabushita and Suehiro, 2014).

2.3. Myanmar

Myanmar's strategic location is mainly defined by its access to the Bay of Bengal. The Kyaukphyu-Kunming gas and oil pipelines were all completed in 2017. However, although there was the initial signing of memorandum of understanding (MoU) between China and Myanmar in 2011, the Sino-Myanmar high-speed railway project could not be constructed. The railway MoU expired in 2014 without construction ever beginning, and Myanmar officially declared that there is no standing agreement between China and Myanmar in the rail sector in 2016. So, the purpose of China to complement the gas and oil pipelines with the same route of high-speed rail line seems to be suspended.

On the other hand, Japan as an outside option, has recently shown strong interest in investing Myanmar's infrastructure development. Although China has a geographical advantage over Japan, the Abe government has adopted a new strategy to increase its participation in infrastructure building in the long term. It has already provided Myanmar new loans for various fields including the construction of roads, power plants, ports, train stations and so on. The Thilawa Special Industrial Zone and the Special Economic Zone are particularly important initiatives that Tokyo promotes industrialization, connectivity and economic development in Myanmar (Er, 2016).

Moreover, the political transition that started in Myanmar in 2011 had serious negative impacts on China's bilateral relations with Myanmar. The military government that ruled the country for almost half a century was replaced by the civilian government under the leadership of Thein Sein. In the military government period, Myanmar's foreign policy became overdependent on China contrary to the financial sanctions and political isolation imposed by Western countries. The growing Chinese influence in Myanmar through this period led significant political oppositions toward the ruling government as well as China.

The increasing public resentment, as a domestic constraint, over China's large-scale projects has created some important implications. Especially China's energy projects and natural-resource development efforts have been criticized by local residents in a sense of making concessions toward China at the expense of local communities (Chan, 2017). As a result, the 3.6 billion dollar Myitsone hydropower project and the 1 billion dollar Latpedaung copper mine operation, both have either investment or management ties to China, was suspended by the Myanmar government in 2012. Actually, Myanmar

case shows how the domestic political transition can be influential on the overall distribution of bargaining advantage in China's infrastructure diplomacy.

2.4. Malaysia

Malaysia is a crucial country for China's quest to complete pan-Asia railway network. As a gateway to Singapore, Kuala Lumpur-Singapore high-speed railway has a great potential for creating multiplier effect for future regional trade. In 2010, the Malaysian government under Najib Razak decided to launch high-speed rail as a key project for revitalizing Greater Kuala Lumpur. Malaysia and Singapore came to an agreement in 2013 and established a Joint Ministerial Committee for looking into the project's technical aspects. In 2014, Malaysia made an announcement that the terminus would be located in Bandar Malaysia. According to their plan, the railway is expected to be completed by 2026.

As Japan lost the bid for Jakarta-Bandung rail line in Indonesia, the lobbying activities in getting the contract for Kuala Lumpur-Singapore rail line has been hastened. Japanese Prime Minister Shinzo Abe proudly offered Shinkansen's technology to the leaders of Singapore and Malaysia at the ASEAN meeting in Kuala Lumpur in 2015. Although Japanese technology involves an excellent safety record, longer life spans for equipment and rolling stock and lower maintenance costs, the bid offered by the consortium was one of the highest prices (Sim, 2016). China, however, actively engaged in lobbying Malaysia by linking its railway bid with key investments in Malaysia through political connections (Ahmad, 2017). In November 2015, for instance, Chinese Premier Li Keqiang met with Malaysian former Prime Minister Najib Razak on his first visit to Malaysia as a Chinese Premier. During that visit, the Chinese government agreed to purchase Malaysian government bonds and invest in infrastructure. In the same month, state-owned China General Nuclear Corp paid over 2.3 billion dollar for the power assets owned by 1MDB (1Malaysia Development Berhad). After those efforts, China managed to win the bid for the East Coast Rail link project and Chinese firms reached at a dominant market share in the rail sector in Malaysia by supplying some 80% of the rolling stock in the use.

Nonetheless, the most important domestic constraint for China's infrastructure initiatives in Malaysia is growing anti-Chinese public sentiments across the country. The troubled state-owned investment fund 1MDB corruption scandal has damaged Chinese image in Malaysia. Former Prime Minister Najib was the chairman of 1MDB's advisory board when the state fund borrowed billions of dollars to buy local and foreign power plants, and consequently landing the state fund with as much as 11 billion dollar in debts. Furthermore, after returned to power in May 2018, Malaysian Prime Minister Mahathir Mohamad warned against "a new version of colonialism" when he was making a trip to Beijing. This statement definitely has a worsening impact on Malaysian public opinion about China and in turn the relations between two countries. However, there are recent signs that Malaysia intends to ease tensions with China. As Malaysia's Foreign Minister Saifuddin Abdullah declared, China is willing to reduce 20 billion dollar price tag and revive the East Coast rail link project. According to Saifuddin, Malaysia is making progress with the aim of reaching a smaller project size and cost (Shukry and Raghuram, 2019). This means that renegotiations are still going on between China and Malaysia over the cancelled infrastructure projects.

3. Development Prospect for Future Regional Cooperation in Southeast Asia

3.1. Implications of China-Japan Competition

The evolving China-Japan competition over regional infrastructure development obviously creates strategic opportunities for Southeast Asian countries to gain additional benefits from both sides. This strategic opportunity does not only reflect individual states own particular benefits, but also imply providing public goods which are essential for future governance of regional cooperation. Japan's willingness to involve deeply into Southeast Asia cannot be seen merely as a strategic response to the growing Chinese influence, but the logic of market sharing also stimulates Japan's temptations to make business in the region (Ciorciari, 2009). Contrary to China's growing influence in the region, Japan tends to improve its relations with ASEAN more enthusiastically (Shoji, 2012: 69). This relatively new

tendency of Japanese foreign policy creates some remarkable expectations in Southeast Asian elites for taking more strong independent steps towards regional institution-building initiatives (Lin and Katada, 2017: 1-2). It is expected that China-Japan competition may prompt Japan to “think big” on regional development and play a larger role in regional and global governance (Funabashi and Ninomiya, 2015). One of the most recent survey report shows that the perception of trust on Japan in Southeast Asian elites is slightly higher than any other country, including the US and China. As the most trusted major power, Japan is the only major power in the survey to receive “positive views” as the top response in all ASEAN member states (ISEAS, 2019: 29).

Japan’s infrastructure investment in Southeast Asia began since the late 1970s with its multinational companies. The Japanese government formulated its vision for infrastructure connectivity across Southeast Asia in the 1990s. In Japan’s “Comprehensive Asia Development Plan”, there are three major initiatives, which aim to construct production networks among different countries, for infrastructure connectivity (Economic Research Institute, 2010). First, the East-West Economic Corridor starts from the seaport of Danang in central Vietnam through Laos and Thailand to the port of Mawlamyine in Southeast Myanmar. Second, the Mekong-India Economic Corridor connects Ho Chi Minh City, Phnom Penn and Bangkok to the port of Dawei in southern Myanmar and potentially goes more beyond. And third, the Maritime ASEAN Economic Corridor is an attempt to consolidate port development, marine economic development and information, communications and technological networks connecting Brunei, Indonesia, Malaysia, the Philippines and Singapore. The most important feature of Japan’s interconnectivity plan is that it links ASEAN’s industrialization with infrastructure development by focusing on promoting ASEAN’s economic integration and narrowing the development gap. It can be understood that large urban centers are central in establishing economic corridors across different developing countries for promoting industrialization and regional integration in Southeast Asia.

When looking at different regional development and connectivity plans of the two countries, it can be seen that China and Japan have divergent strategic and economic considerations. Tokyo mainly concentrates on East-West corridor for region’s future trade and energy by connecting Myanmar, Thailand, Laos and Vietnam through high-speed rail line and other infrastructure initiatives. Beijing, however, aims to build a North-South corridor, which Pan-Asian Railway Network takes place as a central idea, within the broader context of BRI in order to improve its access to Southeast Asia and beyond. China’s investment on transportation facilities in neighbouring countries as the extension of its domestic railway network and technology is planned to be a part of Eurasian Railway Network under the BRI and expected to be laid the transit foundation for future EU-Asia trade (Zhao, 2018: 7). So, even though both China and Japan have similar motivations and goals for future regional development and connectivity, they have also different priorities and conflicting interests.

Moreover, the increasing competition between China and Japan also implies some security risks for the region. Abe’s new strategy of ‘Proactive Pacifism’ in the region reconsiders Japan’s increasing engagement with Southeast Asia as a priority for protecting the long-term maritime security interests (Dalpino, 2016). In security realm, strengthening the US-Japan alliance for promoting a new network model to cooperate militarily with third countries in the region supports the idea of maritime domain awareness (Kawashima, 2017). Although Japan’s diplomacy toward ASEAN includes large-scale investment initiatives for stimulating Japanese economic growth as well as regional development, the strategic and security considerations of Abe administration has gained a momentum in recent years.

In addition to infrastructure development, the competition between China and Japan over the reorganization of regional financing has been also increasing. This competition has been facilitated with the establishment of AIIB by China in 2014. In terms of foreign direct investment both the US and Japan are still the larger providers in the region. Although its contribution to financial regionalism has been controversial, ADB has provided development loans to low and middle-income countries in Southeast Asia since 1966 (Katada, 2017). After achieving a large capacity of financial resources, China has sought to increase its influence in the regional financial regime in comparison to its counterparts. In this regard,

China created the AIIB as a bargaining instrument for promoting institutional reform in global financial regime. The AIIB is identified by China as a multilateral development bank and its role is defined as supplementary to the existing multilateral financial institutions.

Given the fact that both Chinese and Japanese activities primarily concentrate on market expansion and economic benefits, their infrastructure investment initiatives can be regarded as promising and welcoming dynamic for regional development in Southeast Asia. However, there is also another possibility that the increasing competition between the two countries may evolve into intensified geopolitical rivalry leading to negative economic consequences. This may damage market-driven logic in reallocating economic resources, and more importantly cause unexpected security consequences. This possibility is certainly a great challenge both for the interests of individual ASEAN countries and the future development of regional cooperation.

3.2. ASEAN's Unifying Role

Although it has been focused on the bargaining process of each host country in a bilateral basis, it is also necessary to emphasize the possible bargaining situation within the multilateral negotiation settings in international organization. In multilateral frameworks, weaker states can sometimes gain favourable positions by "punching above their weight" through utilizing a one-state one-vote principle (Panke, 2012: 313). With this principle, even if weaker states are at a disadvantageous position in terms of their power resources and capabilities, they can find an opportunity to influence the bargaining processes and outcomes especially when certain conditions of institutional design or issue-specific characteristics are available. In this context, the possible role of ASEAN as a unity for incorporating into the bargaining processes over infrastructure development with China needs to be taken into consideration (Goh, 2011; He, 2014).

ASEAN can play a role for increasing economic opportunities for individual ASEAN member states. Japan's deepened economic involvement in Southeast Asia is likely to improve as a strategic option for ASEAN countries in the future. ASEAN-Japan cooperation entails relatively few negative aspects for ASEAN as a group, in contrast to the balancing and hedging efforts that its individual ASEAN countries must employ in order to maximize their economic and political gains from both Washington and Beijing. Moreover, China's need for ASEAN's legitimizing role for its foreign policy actions still remain important for the region (Zheng, 2005).

ASEAN can also play a role for reducing security and political risks in Southeast Asia. Japanese and Chinese economic activities in ASEAN, like their US counterpart, serve to support their respective political and strategic interests. The Abe administration's search to change the Japanese Constitution Article 9, which allows Japan to participate on security cooperation in the region, will boost Japan's relations with some states that dispute China's claims in the South China Sea (Andre, 2018). So, with regard to individual ASEAN member countries responses to China-Japan competition, one has to look more closely at how the complex security-economic dynamics of US-China relations and China-Japan relations impact on its respective national interests (Goh, 2018).

It can be argued that some Southeast Asian countries are more concerned about China-Japan competition than others in terms of negative effects of great power rivalry in the region. Especially, ASEAN as a unity could face some significant challenges in managing great power competition due to its limited ability and differences among all small member countries. The main concern is that worsening competition between China and Japan may lead to a split in ASEAN integration or at least erode its unifying role (Singh and Teo, 2017).

China-Japan infrastructure competition has helped to deepen the already existing different policies among Southeast Asian countries towards China. The South China Sea dispute is a pronounced example of how Japan attempts to use its diplomatic efforts for influencing the decisions of Southeast Asian countries. Although Japan is not a claimant country in the South China Sea, its major concern is related to the dispute over Diaoyu/Senkaku islands with China. In order to prevent China's assertiveness on

sovereignty issues, Japan advocates ASEAN's unity of its policy over South China Sea. For instance, Cambodia supported Beijing in playing a blocking role within ASEAN, after the Permanent Court of Arbitration (PCA) made a judgement on the South China Sea dispute. Japan attempted to change Cambodia's position by using its infrastructure diplomacy. During the 11th Asia-Europe Meeting Summit in Mongolia in July 2016, Prime Minister Abe held a summit meeting with Hun Sen. Abe made a commitment to support Cambodia's infrastructure development in strengthening Mekong connectivity and developing industrial human resources (Ministry of Foreign Affairs of Japan July 16, 2016).

CONCLUSION

It is reasonable to assume that China's need for political support from developing countries in enhancing its legitimate actions is the foundational rationale for explaining asymmetric bargaining between China and the Southeast Asian countries. The analytical framework of asymmetric bargaining helps to explain the main conditions and mechanisms of China's infrastructure diplomacy in Southeast Asia. The success or attractiveness of China's infrastructure diplomacy depends on the combination of three factors, such as strategic location, outside option and domestic constraints, affecting political bargaining processes between China and Southeast Asian countries. Political support of Southeast Asian countries for China's infrastructure initiatives is only possible when the additional benefits generated from those factors exceed the costs associated with intensified strategic competition in the region.

It is also understood that Southeast Asian countries have some bargaining opportunities despite their limited power capabilities. China's economic initiatives as instruments for buying influence from its neighbouring countries is central for China's infrastructure diplomacy. However, the asymmetric power relationships between China and Southeast Asian countries do not necessarily imply that China gets what it wants without persuasion. The diplomatic tools for coercion or for inducement/payment have some limits with regard to the specific context. China sometimes has to make concessions to weaker Southeast Asian countries in order to achieve its desired long term strategic outcomes.

Although strategic locations and domestic constraints of Southeast Asian countries are relatively more influential in some particular cases, Japan's role as an outside option within the region affects all in a significant level. In this sense, Japan likely continue to be a rational strategic option for Southeast Asian countries in the future development of regional cooperation. The increasing China-Japan competition creates economic opportunities for ASEAN countries, but at the same time implies some security risks for the region. In this context, the best solution for future regional cooperation should be to take both China and Japan closer to the ASEAN baseline. Otherwise, the future regional development will continue to be get stuck inbetween the diplomatic efforts of 'buying influence' and 'selling security' of great powers.

Thus, the reactions of Southeast Asian countries to the China's growing influence can be characterized by asymmetric power relations. Whereas the relationships between China and Southeast Asian countries are reframed by asymmetric patterns of interactions, the intensified strategic competition between China and the US over the region provides a significant agency for the weaker states. Furthermore, some other outside options, like Japan, helps them to diversify their foreign policy preferences. Another available possibility for the Southeast Asian countries in the shifting regional context is to pursue ASEAN way consensus-based multilateral framework for collective action, but their success is not guaranteed.

REFERENCES

- Abdi, B. (2016, April 22), "Mumbai-Ahmedabad Bullet Train: Loan Pact with Japan for Rs 1 Lakh cr Project by 2016 End", *The Financial Express*.
- Ahmad, R. (2017, May 4), "IMDB-Linked Bandar Malaysia Property Deal Falls Through", *The Strait Times*.
- Amos, P., Bullock, D., and Sondhi, J. (2010), *High-Speed Rail: The Fast Track to Economic Development?*, Beijing, World Bank Office.
- Andre, P. (2018), "Economic Interdependence and Strategic Thinking in Sino-Japanese Relations: Reconsidering the Amendment of Article 9 of the Constitution of Japan", *Asia Focus*, IRIS The French Institute for International and Strategic Affairs, p. 1-31.
- Asian Development Bank, (2016), *Asian Economic Integration Report 2016: What Drives Foreign Direct Investment in Asia and the Pacific?*.
- Baker, C. (2016), "The 2014 Thai *Coup* and Some Roots of Authoritarianism", *Journal of Contemporary Asia*, Volume: 46, Issue: 3, p. 388-404.
- Bangkok Post, (27 March 2017), "High-Speed Train Project-New Setback Looms for Thai-Sino Rail Project".
- Bangkok Post, (25 May 2017), "Thai-Sino High-Speed Rail Work Could Start by August".
- Binmore K., Shaked, A., and Sutton J. (1989), "An Outside Option Experiment", *The Quarterly Journal of Economics*, Volume: 104, Issues: 4, p. 753-770.
- Carter, J., Diop N., Nair, A., and Sienaert, A. (2016), "Closing Indonesia's Infrastructure Gap: The Key Role of Fiscal Policy Reforms, World Bank Group, Washington.
- Chan, D. (2017), "Asymmetric Bargaining between Myanmar and China in the Myitsone Dam Controversy : Social Opposition Akin to David's Stone Against Goliath", *The Pacific Review*, Volume: 30, Issue: 5, p. 674-691.
- Ciorciari J. (2009), "The Balance of Great-Power Influence in Contemporary Southeast Asia", *International Relations of the Asia Pacific*, Volume: 9, Issue: 1, p. 157-196.
- Ciorciari J. (2010), *The Limits of Alignment: Southeast Asia and the Great Powers Since 1975*, Washington, Georgetown University Press.
- Dalpino, C. (2016), "Japan-Southeast Asia Relations: Incremental, But Groundbreaking Steps", *Comparative Connections*, Volume: 18, Issue: 1, p. 57-63.
- Economic Research Institute for ASEAN and East Asia, (2010), *The Comprehensive Asia Development Plan*, Japan, <http://www.eria.org/publications/the-comprehensive-asia-development-plan/>
- Er, L. (2016), "Myanmar: Japan's 'Last Frontier' in Asia?" *Asian Survey*, Volume: 56, Issue: 3, p. 512-531.
- Funablashi, Y., and Ninomiya, A. (2015, 21 June), "Japan Needs to Think Big on Asian Strategy", *East Asia Forum*.

- Goh, E. (2011), "Institutions and the Great Power Bargain in East Asia: ASEAN's Limited 'Brokerage' Role", *International Relations of the Asia-Pacific*, Volume: 11, p. 373-401.
- Goh, E. (2014), "The Modes of China's Influence: Cases from Southeast Asia", *Asian Survey*, Volume: 54, Issue: 5, p. 825-848.
- Goh, E. (2016), "Southeast Asian Strategies toward the Great Powers: Still Hedging After All These Years?", *ASAN Forum*, Volume: 4, Issue: 1, p. 18-37.
- Goh, E. (2018), "ASEAN-Led Multilateralism and Regional Order: The Great Power Bargain Deficit", *International Relations and Asia's Southern Tier: ASEAN, Australia, and India*, Ed: Gilbert Rozman and Joseph Chinyong Liow, Palgrave Macmillan, Singapore, p. 45-61.
- He, K. (2014), "Facing the Challenges: ASEAN's Institutional Responses to China's Rise", *Issues and Studies*, Volume: 50, Issue: 3, p. 137-168.
- Herlijanto, J. (2017, 10 February), "How the Indonesian Elite Regards Relations with China", *ISEAS Perspective*.
- Hirschman, A. (1970), *Exit, Voice and Loyalty: Responses to Decline in Firms, Organizations, and States*, Harvard, Harvard University Press.
- ISEAS-Yusof Ishak Institute, (2019), The State of Southeast Asia: 2019 Survey Report, <https://www.iseas.edu.sg/medias/photo-gallery/item/8991-the-state-of-southeast-asia-2019-survey-report>
- Kastner, S. (2014), "Buying Influence? Assessing the Political Effects of China's International Trade", *Journal of Conflict Resolution*, p. 1-28.
- Katada, S. (2017), "In Pursuit of Stability: Evolution of Asia's Regional Financial Architecture", *The Pacific Review*, Volume: 30, Issue: 6, p. 910-922.
- Kawashima, S. (2017), "Japan-US-China Relations During the Trump Administration and the Outlook for East Asia", *Asia-Pacific Review*, Volume: 24, Issue: 1, p. 23-36.
- Keohane, R. (1969), "Lilliputians' Dilemmas: Small States in International Politics", *International Organization*, Volume: 23, Issue: 2, p. 291-310.
- Kuik, C. (2016), "How Do Weaker States Hedge? Unpacking ASEAN States' Alignment Behavior Towards China", *Journal of Contemporary China*, Volume: 25, Issue: 100, p. 500-514.
- Leverett F., and Wu, B. (2017), "The New Silk Road and China's Evolving Grand Strategy", *The China Journal*, Volume: 77, p. 110-132.
- Lin, A., and Katada S. (2017), "Regional Order Reconfigured: China, Japan and the United States in the Evolving Asia-Pacific", *Asia Pacific Bulletin*, p. 1-2.
- Long, T. (2016), "Small States, Great Power? Gaining Influence Through Intrinsic, Derivative, and Collective Power", *International Studies Review*, Volume: 19, Issue: 2, p. 185-2015.
- Ministry of Foreign Affairs of Japan, (21 May 2015), Partnership for Quality Infrastructure Investment for Asia's Future.
- Ministry of Foreign Affairs of Japan, (16 July 2016), Japan-Cambodia Summit Meeting.

- Muthoo, A. (2000), "A Non-Technical Introduction to Bargaining Theory", *World Economics*, Volume: 1, Issue: 2, p. 145-164.
- Nash, J. (1950), "The Bargaining Problem", *Econometrica*, Volume: 18, Issue: 2, p. 155-162.
- Negara, S., and Suryadinata, L. (2018, 4 January), "Jakarta-Bandung High Speed Rail Project: Little Progress, Many Challenges", *ISEAS Perspective*.
- Oh, Y. (2018), "Power Asymmetry and Threat Points: Negotiating China's Infrastructure Development in Southeast Asia", *Review of International Political Economy*, Volume: 25, Issue: 4, p. 530-552.
- Panke, D. (2012), "Dwarfs in International Negotiations: How Small States Make Their Voices Heard", *Cambridge Review of International Affairs*, Volume: 25, Issue: 3, p. 313-328.
- Putnam, R. (1988), "Diplomacy and Domestic Politics: The Logic of Two-Level Games", *International Organization*, Volume: 42, Issue: 3, p. 427-460.
- Ravenhill, J. (2010), "The 'New East Asian Regionalism': A Political Domino Effect", *Review of International Political Economy*, Volume: 17, Issue: 2, p. 178-208.
- Salim, W., and Negara, S. (2016, 7 April), "Why is the High-Speed Rail Project So Important to Indonesia", *The ISEAS-Yusof Ishak Institute*.
- Shambaugh, D. (2018), "US-China Rivalry in Southeast Asia: Power Shift or Competitive Coexistence", *International Security*, Volume: 42, Issue: 4, p. 85-127.
- Shoji, T. (2012), "China's Rise and Japan's Change Approach to Southeast Asia", *Southeast Asia between China and Japan*, Ed: Lam Peng Er and Victor Teo, Newcastle, Cambridge Scholars Publishing.
- Shukry, A., and Raghu, A. (2019, 19 February), "Malaysia Nears Deal with China to Revive \$20 Billion Rail", *Bloomberg*.
- Sim, W. (2016, 17 November), "Japan Promotes Shinkansen High-Speed Rail Link for Malaysia-Singapore", *The Straits Times*.
- Singh, B., Teo, S., and Ho, B. (2017), "Rising Sino-Japanese Competition: Perspectives from South-East Asian Elites", *Australian Journal of International Affairs*, Volume: 71, Issue: 1, p. 105-120.
- Suryadinata, L. (2017), "The Growing 'Strategic Partnership' between Indonesia and China Faces Difficult Challenges", *Trends in Southeast Asia*, Volume: 15, p. 1-25.
- Wang, Y. (2014), "China's Economic Challenges: Grappling with a 'New Normal'", *Global Asia*, Volume: 3, Issue: 4, p. 12-17.
- Watanabe S. (2015, 1 October), "Failed Indonesian Bullet-Train Bid Highlights Japan's Weakness", *Nikkei Asian Review*.
- White House, (2017), *The National Security Strategy of the United States of America*, Washinton.
- Womack, B. (2003), "China and Southeast Asia: Asymmetry, Leadership and Normalcy", *Pacific Affairs*, Volume: 76, Issue: 4, p. 529-548.
- Wongcha-um, P. (2017, 30 March), "Rail Diplomacy Puts Grand Plans for Thailand's Railway on Track", *Channel News Asia*.

World Economic Forum,(2016), Global Competitiveness Report 2015-2016.

Yabushita, N., and Suehiro, A. (2014), "Family Business Groups in Thailand: Coping with Critical Management Points", *Asia Pacific Journal of Managment*, Volume: 31, Issue: 4, p. 997-1018.

Zhao, H. (2018), "China-Japan Compete for Infrastructure Investment in Southeast Asia: Geopolitical Rivalry or Healthy Competition?", *Journal of Contemporary China*, p. 1-17.

Zheng, B. (2005), "China's 'Peaceful Rise' to Great Power Status", *Foreign Affairs*, Volume: 84, Issue: 5, p. 18-24.

THE EMERGENCE AND EVOLUTION OF POPULISM IN SUB-SAHARAN AFRICA: PARTY POLITICS AND PERSONALITIES

SAHARAN AFRİKA'DAKİ POPULİZMİN YANLIŞI VE EVRİMİ: PARTİ SİYASETİ VE KİŞİSELLEŞMELER

Israel Nyaburi Nyadera

PhD, Ankara Yıldırım Beyazıt University, inyadera@gmail.com

Billy Agwanda

MA, Istanbul Commerce University, agwandabilly@gmail.com

ARTICLE INFO

Received 20 May 2019
Accepted 30 July 2019

Keywords:

Populism, Africa,
Development,
Political Parties,
Ethnicity

ABSTRACT

Postcolonial Africa has been characterized by socio-political and economic challenges that have in turn presented the continent in bad light globally. At the center of these challenges has been the role and actions of African political leaders. Existing literature has tended to focus on leaders who contributed to the colonial struggle and little has been written on the emerging trend of populist leaders in the continent. Yet, a sequence of bad governance experiences within the continent characterized by politics of marginalization has resulted in a new brand of populism founded on the rhetoric of economic development. The rhetoric about pursuing economic development is exploited by political leaders to acquire power and extend their term limits through party politics, unconstitutional changes, and electoral malpractices. This paper addresses the different faces of populism in reference to the experiences of South Africa, Kenya, and Zambia in light of factors such as economic development, ethnicity, political party competitions, and ideology.

© 2019 PESA All rights reserved

MAKALE BİLGİSİ

Geliş 20 Mayıs 2019
Kabul 30 Temmuz 2019

Anahtar Kelimeler :

Popülizm,
Afrika,
Kalkınma,
Siyasi Partiler,
Etnisite

ÖZET

Sömürge sonrası Afrika kıtayı küresel olarak, kötü ışık altında sunan sosyo-politik ve ekonomik zorluklarla karakterizedir. Bu zorlukların özü, Afrika siyasi liderlerinin rolü ve eylemleri olmuştur. Mevcut literatür, sömürgecilik karşıtı mücadeleye katkıda bulunan liderlere odaklanma eğilimindeydi ve kıtada popülist liderlerin ortaya çıkma eğilimi hakkında çok az şey yazılmıştır. Bununla birlikte, kıtada marjinalleşme politikalarıyla nitelenen bir dizi kötü yönetim deneyimi, ekonomik gelişmenin retoriklerine dayanan yeni bir popülizm markasına neden oldu. İktisadi kalkınmayı sürdürme konusundaki söylem, siyasi liderler tarafından iktidar kazanmak ve süre sınırlarını parti politikaları, anayasaya aykırı değişiklikler ve seçim yanlışlıkları yoluyla genişletmek için sömürülüyor. Bu makale, ekonomik gelişme, etnik köken, siyasi parti yarışmaları ve ideoloji gibi faktörlerin ışığında, Güney Afrika, Kenya ve Zambiya deneyimlerini referans alarak popülizmin farklı yüzlerini ele alıyor.

© 2019 PESA Tüm hakları saklıdır

INTRODUCTION

The last three decades in Sub-Saharan Africa has been characterized by countries transitioning from authoritarian rule into democratic systems of governance (Ndulu et al., 1999: 41). However, the political elites through various presidential candidates and party structures are increasingly adopting populist strategies. This paper aims to address this contemporary development in African politics as a response to the academic gap witnessed in comparison to the other regions of the world such as Europe, Latin America, and North Americas. Indeed, cognizance is given that the paper draws heavily from the experiences of these regions especially from Latin America and Europe in examining populism with respect to Sub-Saharan African countries such as Kenya, South Africa, and Zambia. More comprehensively, this paper examines the reasons that has led to the emergence of populist tendencies in these countries and secondly, how political parties and politicians exploit populist ideologies to attract the majority population constituted of the urban-poor while at the same time, not alienating the other rural proletariats who are key in acquiring electoral majority win.

According to Canovan (1999), populism is a tool of political galvanization characterized by sentiments of anti-political establishment and anti-economic elites through claims and promises of redressing historical injustices and contemporary economic exclusion of marginalized communities or groups and is usually espoused by charismatic political leaders who share or profess close ties with the 'commoners. Additionally, Barr (2009: 38) postulates that this crop of leaders tends to portray themselves as outsiders from the mainstream political establishment which they oppose and seek to change. As such, populism provides a platform for a single individual to have a vested responsibility of representing the "people" (Resnick, 2014). Weyland (2001) notes that the support-base of populist political parties is more often than not, drawn from the lower-social status cadres in the society who do not have any forms of formal structure or organization.

From this understanding of populism, this paper comprehends that the emergence of populism in Sub-Saharan Africa can be accounted through two key factors. Foremost, there is rapid urbanization without a counter corresponding rapid economic growth to comprehensively address the high poverty levels that contribute to the establishment of extensive populist support in Sub-Saharan Africa (Fox, 2014: 198). Secondly, the strategies adopted by populist political leaders and political parties blend well with the already existing political systems found in Sub-Saharan Africa that are characterized by inability of political parties to clearly formulate development agenda that are appealing to the majority poor and uneducated voting block that constitutes the largest political support bases in most African countries (Mazzoleni, 2003). Consequently, these two factors have led to an increased resonance by the urban poor towards populism. Additionally, the vast presence of the informal sector has become a deterrence to the development of influential civil society organizations such as labour unions (Spitzer et al., 1977: 22). The absence of these important civil organizations has created a loophole for the political leaders to establish unmediated connections with the large but poor masses.

It is imperative to also note that some of these populist ideologies are not holistic as they do not necessarily take into account the views, aspiration or desires of the 'masses' whom they purport to represent especially those in the rural areas who may not be sharing the same priorities as those who live in the urban areas. As such, this paper comprehends that Sub-Saharan Africa hosts a unique blend of populist strategies founded on average political coalitions comprised of a blend of the urban-poor and sections of the rural voters. According to Resnick (2010), this is because, to a very large extent, the rural section of voters continues to be mobilized on ethnic alignment whereas the majority of the urban poor resonate to populist appeals that relate to issues of employment, better public service delivery, housing, and infrastructure. More comprehensively, as Gibson (1997) argues, the populist ideologies in Africa have premised on the idea of metropolitan and peripheral alliances in the sense that the urban poor is the target of political party policies while the rural sections of the political masses deliver the electoral majorities.

This paper will draw reference to the presidential elections in Kenya, South Africa and Zambia through the lenses of political leaders such as Raila Odinga of Kenya, Jacob Zuma of South Africa and Michael Sata of Zambia who have adopted populist strategies that consist of anti-elitist message that target issues related to redressing alleged historical injustices, social cohesion, economic growth, youth and women empowerment, better public service delivery and war against corruption through a packed political message delivered by a mixture of charisma aimed at enhancing an image of a political figure as one who comprehends the daily plights of the common masses. These well-packaged political messages combined with ethnic appeals by the rural masses have enabled these leaders to establish massive political support bases that are notably, deeply loyal to these leaders and their respective political parties.

1. LITERATURE REVIEW

1.1. MANIFESTATION OF POPULISM IN SUB-SAHARAN AFRICA

Populism can be discerned in several ways. However, the most common form of projected populism in Africa is in the form of increasingly xenophobic attacks towards African migrants as well as emergence and institutionalization of authoritarianism (Mudde et al., 2017: 39). More plainly, these projections have been witnessed in the increasing occurrences of social, political and economic crises characterized by political instability, murder, wanton killings and destruction of properties. Cognizance is given that the resultant discourse on the understanding of Africa is that many still opinionize Africans as captives of ancestral socio-cultural traits and this has been further magnified by the extensive analytical discourse of conflicts in Africa through ethnicity. However, it still remains that totalitarianism and xenophobia continue to deter the pace of growth in several African countries (Adepoju, 2006: 63).

The political elites have instrumentalized the demographic dynamics of ethnic groupings in order to acquire, exert and maintain power (Branch et al. (2008: 6). Such instrumentalization becomes very important especially in alleged defense of the interests of a particular group by populist politicians who may be fanning out political messages of marginalization and discrimination comparatively to the other groups in the society thereby creating societal tensions and disharmony. Enmity as a consequence is therefore brewed along religious lines, ethnic alliances and even race as witnessed in certain Sub-Saharan African countries such as Zimbabwe and South Africa. This is without total regard that Africa since the 19th century had ceased to become an exclusive reference of the Black race but rather a congruence of cultures and races.

1.2. POLITICAL PARTY COMPETITIONS IN AFRICA

According to Sandbrook (1996: 76), political parties are very essential in any political system and even more in relation to democratic governance as they have a bigger responsibility of ensuring representation of the masses and also in articulating their issues of concern. But even more importantly, political parties are the foundation of political-ideological structures and the vehicle that drives mainstream political competition between various interests and policy goals (Elischer, 2013). Fundamentally, political parties ought to share ideas on how the state should be governed and how power should be distributed. Carl et. al, (1982) defines political parties as a band of interested political elites united by common beliefs and pursuit for power.

However, the contemporary environment for political party competition experienced in Sub-Saharan Africa provides a fertile ground for populism and populist strategies to sprout. Notably, most African political parties do not survive to participate in two consecutive electoral cycles because the establishment of such parties for one is rarely founded on concrete political ideology or manifesto (Manning, 2005) but rather, emerge around political figures to be used as vehicles for pursuing individual political ambitions. As a consequence, the identity of these political parties tends to revolve around the personalities of such leaders. One argument that can be directed towards this view is that unlike the mature democratic systems and political parties in other regions of the world, the democratic transitions experienced in Africa occurred before any major economic transformation that could have

sparked the emergence of an empowered social and economic class to contribute to the emergence of pragmatic political parties similar to those established in the developed regions of the world. Moreover, Norlund (2007) argues that the lack of institutionalized funding mechanisms for political party activities has left political party financing at the helm of individual political elites leading to the centralization of political party authority.

Interestingly, due to the standing of the African continent as a major producer of natural raw materials and minerals, there have been interests from aid donor countries and organizations who have interfered and continue to interfere in one way or another with political party affairs especially through financing of some political party activities (Rodney, 2018). As such, often, the donor conditions tend to minimize the political freedom of the parties to be able to formulate their own independent agenda (Manning, 2005). Sandbrook (1996: 78), identifies the low literacy levels experienced in several Sub-Saharan countries as a hindrance to the development of political party ideologies as voters for one, may not even be able to read, scrutinize and understand political party manifestos and therefore, important policies such as those regarding the ideas of free-market economy or an interventionist may not be appealing to the masses. On the contrary, the measurement of how qualified a political candidate is to occupy a particular elective position is reduced to mere scrutiny of 'generosity' in terms of hand-outs during a political campaign.

Therefore, the above-mentioned influences become the source upon which populism exploits political party competition to establish a political environment characterized by charismatic leadership that dominates the domestic political discourse. However, populism must not be mistaken as having any political ideology. Indeed, outside the mainstream conceptualization of political ideologies along the understanding of 'leftists', 'centrists' or 'rightists', populism has its own policy component modelled to redress either the historical or contemporary socio-political and economic marginalization by packaging political messages that galvanize the large underprivileged masses especially regarding issues that touch on employment, improved earnings, sanitation and better housing usually to favour the disadvantaged in the society. As such, fanning these sought of political messages require some elements of policy packaging. For instance, regarding the issue of decongesting the public transport system in the cities, there has to be policy choices whether the traditional low capacity public transport vehicles have to be banned from accessing certain parts of the city such as central business districts in favor of new high capacity public transport vehicles or whether informal settlements will have to be improved or completely demolished in order to provide new housing. However, in the African context, this element of populism is completely absent in certain political systems. But, in political environments where such elements of populist strategies exist, especially for the opposition political parties, a conglomerate of political charisma and a message of inclusivity in socio-economic and political affairs of the state, is a magnet for political (Rakner et. al, 2009).

1.3. THE EMERGENCE OF INFORMAL SETTLEMENTS AND URBANIZATION

Drawing from the experiences of Latin America, it is comprehensible that populism is heavily influenced by trends witnessed in economy and demography. The explosion in urban migration tend to lead to pressures on the existing amenities and thus, there is always the need to match the existing amenities to urbanization. Unfortunately, this has always not been the case and as a consequence, there tends to be an expansion in demand for access to public services such as sanitation, public transportation, access to healthcare, physical infrastructure, housing, and employment. On the contrary, while these may be of great concern to the urban dwellers, they may not be necessarily the same priorities of the rural areas. Accordingly, Dietz (1998: 33) argues that the masses who reside in urban locations in comparison to rural settlers are more sensitive when these essential services are not provided for.

The economic crisis experienced in Latin America especially in the 1990s that was characterized by the imposition of the structural adjustment programs, growing rates of unemployment among its population and significantly reduced wages in the agricultural sector forced many people to venture into the informal industry in the urban areas. The consequence of this transformation was the weakening of

labour societies and other civil society groups thereby translating into dwindled influence on political affairs of the country and instead, providing a loophole that led to the emergence of populist political leaders such as Hugo Chavez who galvanized the urban poor through political messages of bringing development and grassroots economic development, more specifically, among the low-income urban dwellers (Madrid, 2008).

The relevance of the above analogy is that, in contemporary Sub-Saharan Africa, these are to a large extent, the similar conditions experienced by several countries within the region. Indeed, according to the United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA, 2018), Africa is the fastest region with the highest rates of urbanization in the world. Additionally, the demographic projection for Africa puts Africa as the fastest in terms of population growth relative to other regions with a median projection of 1.68 billion people by 2030 (UNDESA, 2015: 2). Moreover, Kassides (2006), postulates that approximately by the year 2030, Africa's urban population will be the highest for the first time. However, the greatest challenge is found in the fact that these processes have been experienced in the context of underdevelopment, low employment opportunities in urban areas and uneven economic growth (Bryceson, 2006). Notably, the effects of these processes have led to a high population of approximately 56% of the total African population living in informal settlements as of 2014 (UN-HABITAT, 2015). These conditions are very fertile for the emergence of populist strategies because of the capacity of political leaders to create galvanizing political messages drawn from the grievances of those who dwell in informal settlements. This is also due to the fact that urbanization holds the capacity to clearly project the existing inequalities in the society for instance by observing social places such as shopping locations and residential houses. Secondly, overreliance on informal employment has led to very low membership in organizations that represent the interests of the low-income class and with even lesser influence on policy direction. This has directly enabled the African political elites to establish close ties the urban poor through populist strategies and policies.

1.4. THEORISING POPULISM

Increasingly, populism has transformed into a cross-regional agenda enclosed in dynamics of power politics in the form 'a people rising against various forms of exploitations' allegedly being perpetrated by a defined 'group of elites.' However, the extensive debate surrounding populism is also drawn from the general tendency to cast populism as negative phenomena based on its drive to cast emotive issues as simplistic and consequently influencing vulnerable masses to suppress logic in making key political decisions such as voting patterns during elections. More aptly, Mudde (2007: 542) argues that populism is tantamount to opportunism in political discourse purposely to make an appeal to the masses. Holistically, Mudde (2007: 543) conceives populism as an ideological competition between the economically and politically 'pure or uncontaminated people' against a small clique of 'very corrupt and compromised elites' benefit at the expense of the larger society. Populist politics, therefore, becomes the avenue for the oppressed to express the authentic desires of the people.

The understanding of populism has been expressed in different forms such as by the nature of political discourse (Panizza, 2005), the driving political ideology (Mudde, 2007) and based on the organizational forms (Weyland, 2001). In theorizing populism, Moffitt et al., (2014) identify three key components embedded in populism:

- i. Drive for an appeal to the masses. Moffitt et al. (2014) argues that the difference between populism with other forms of conventional political discourse is its ability to invoke emotive feelings of the people as the bonafide bearers of sovereignty instead of the small clique of corrupt elites in the society who are projected as the source of economic and political crises that have led to the suffering of the people. Therefore, populists tend to employ popular techniques such as using indigenous languages, symbols and even dressing codes in delivering political messages as they attempt to dissociate from the power elites.

- ii. Exacerbating threats and crises. According to Moffitt et al. (2014: 392), populism thrives in a political atmosphere inhibited by perceived threats of socio-economic and political difficulties that have extensive impacts on the welfares of an already suffering population. Consequently, such an atmosphere provides a great opportunity for populists to use direct but tough language against the political establishment and thus appealing to voters.
- iii. Unconventional behavior. The terrain of populist engagement is rough. Moffitt et al., (2014) points out that populists develop a conscious decision to disengage from the mainstream approach of appropriate behavior in political engagements. This is purposely to associate themselves as actors of low politics that is common with the occupants of the lower-income social classes contrary to the high politics associated with the high politics of the elites. Additionally, this detachment endears populist to the masses as part of the common people.

The framework provided by Moffett et al., (2014) captures effectively the nature of populism experienced in Sub-Saharan countries through the lenses of political discourse, the driving political ideology and the organizational forms of populism.

2. THE CASE OF SOUTH AFRICA

At the moment of writing this paper, South Africa is getting ready to participate in one of its most crucial elections going by the domestic dynamics in the country. Between 2018 and 2019, South African government has been rocked by successive cases involving financial scandals in the tune of billions of dollars allegedly perpetrated by business elites accused of having had extensive influence on the former head of state, Jacob Zuma, and his core allies in the African National Congress (ANC) party that has been at the helm of political power since the first multiracial and democratic elections were held in 1994 (Warf et al., 2019). In as much as Jacob Zuma claimed his innocence, he was forced to resign from the presidency in favor of the incumbent Cyril Ramaphosa in February 2018 (The New York Times, 14 February 2018).

Coupled with the increasing domestic challenges witnessed in the form of frequent long power outages across the country and failure by the government to provide basic services to the masses, the Economic Freedom Front which is a far-left populist political party is gearing to take advantage of the coming elections and reap more political base support. The Economic Freedom Fighters was established in 2013 led by a youthful firebrand and former youth wing leader of the ANC, Julius Malema (Mbetse, 2015: 37). Although EFF is yet to make a major breakthrough through South Africa's mainstream political discourse, the party is looking forward for improved support increasing from the previous 6% it garnered in 2014 (Schulz-Herzenberg, 2014: 3). Indeed, the past actions witnessed from the EFF has sent clear political messages to the mainstream political elites that indeed, the party is not just an outraged and disillusioned group of young people but rather, a very calculative party that has adopted populism to bring onboard the support of millions of young people in South Africa who are genuinely outraged.

Additionally, the high unemployment rates of up to 29%, constantly declining wages and an increasing cost of living have contributed to a very hostile socio-political and economic environment in South Africa (Statistics South Africa, 2019) has renewed vicious xenophobic attacks on foreigners (OECD, 2016). More South Africans have lost faith in any form of social change which has been replaced increased crime, religious opportunists and financial microlenders who continue to prey on vulnerable South Africans. However, given this concerning the state of South African affairs, it would be sensible to think that the forthcoming elections in 2019 would be overwhelmed with domestic policy competition between political parties. Unfortunately, this has not been the case as campaigns have only been full of political rhetoric without any comprehensive policy debates on how to alleviate poverty and reduce unemployment rates.

Neocosmos (2010: 32) argues that due to the populist rhetoric going around in South Africa, a shared argument by a majority of the masses in South Africa is on the belief that foreigners and more

specifically African foreigners in South Africa are stealing their jobs and spreading crime all over the country. The government however, due to international best practices, strive to portray these xenophobic attacks as mere acts of criminality with pointed fingers towards the Democratic Alliance which is also a far-right populist party campaigning to protect the borders of South Africa and other smaller parties calling for the complete expulsion of all foreigners in South Africa (Mail and Guardian, 1 May 2019).

An analysis of the Economic Freedom Fighters' charter outlines that South Africa belongs to all those who live in it and that its national wealth inclusive of industry and minerals shall be restored back to her through nationalization of banks, mines and monopoly industries (EFF, 2013a). Additionally, the charter provides for seizure and redistribution of land without compensation; building state and government capacity to abolish tenders; nationalizing all strategic sectors of the economy such as the mines; provision of free housing, sanitation, healthcare and education; establishment of protected industrial development to create employment opportunities for South Africans; and, the establishment of an open and corruption-free government and society free from state agency victimization.

In as much as the founding manifestos of the EFF was established on a racially neutral language reflecting the daily frustrations of workers and economic emancipation, the political rhetoric is characteristically more focused on the struggle of Black Africans and the push for Black economic empowerment. This, however, is not by any form of insinuation that EFF is a racist as Duncan (2014) or Harvey (2014) suggests, but rather it's a mere recognition to the fact that the ideology that the EFF was founded on has also shifted and incorporated the awareness of class struggle that continues to be influenced by race and alignments of aspirations regarding the determination and empowerment of the black Africans within South Africa. This perspective is vindicated from drawn observations regarding the support base of EFF that does not only include the economically outer peripheralized black youth, but also a significant number of the largely young black middle-class South Africans who live in close proximity to the minority white South Africans and continue to experience racism both at places of work and in public spaces. Indeed, the appeal to populism also arises from the failure by the South African black community to experience economic transformation and equal representation in corporate boardrooms, top universities in South Africa and even in the leading media companies and firms (Mbete, 2015: 38). has in its transformation agenda that seeks to alleviate black South African status through actions that are easily deemed as populist.

Previously under Thabo Mbeki, South Africa experiences substantial economic growth but this growth was not equitably distributed among the social classes that saw the low-income social class access relatively lower improvements in their economic status (Statistics South Africa 2009b). However, the neoliberal policies responsible for this growth had already began widening differences between the coalition of ANC, Confederation of South African Trade Unions (COSATU) and the South African Communist Party (SACP) who had formulated a development blueprint known as the Reconstruction and Development Programme (RDP) (Cameron, 1996: 285). RDP was to focus on South African development and growth through the redistribution of resources and wealth through a reformed public sector, better public service delivery, land reforms, improved wages and provision of basic human amenities such as housing, electricity, and water to the underprivileged communities in South Africa (Lodge, 2002). But the lack of adequate foreign investments to spur this ambitious agenda influenced the government to resort to a free-market known as the Growth, Employment and Redistribution (GEAR) blueprint (Sanders, 2005), which was vehemently opposed by the other two coalition partners on the basis that the new agenda encouraged and emphasized privatization, product-linked wages and reduction in tariffs (Sanders, 2005).

Indeed, these new policies were met with vicious resistance from the lower middle and low-income classes in South Africa especially in view of the massive benefits that were accruing to a small number of extremely wealthy individuals in South Africa. De Wet et. al (2008) documents that in Johannesburg for instance, half of the population were earning less than US\$170 per month while Gumede (2008) documents the poor service delivery to South Africans by the state. It is against this background of

discontent by the majority of poor South Africans, that Jacob Zuma capitalized to assume power (Bassett and Clarke, 2008: 790). Notably, Zuma despite having served as the deputy president squarely laid the blame of Thabo Mbeki's leadership style instead of the policies of ANC. Zuma then quickly exploited the opportunity to unseat Mbeki as the president of ANC in December 2007 and consequently competing and winning the general elections held on April 2009 to become the new head of state of South Africa (Foster, 2009).

The period leading to the 2009 South African elections saw widespread populist sentiments especially by Zuma who extensively took his campaign message to the urban poor with well packaged political messages that appealed to the low-income classes combined with charismatic prowess in the art of speech delivery that enabled him to develop close ties with the marginalized groups in South Africa. In the period leading to the announcement of official campaigns, Zuma was already involved in campaigns through town hall sessions that were allegedly held so that he could engage on the challenges facing the slum dwellers (Brown, 2008). Additionally, having grown-up as a herder without any formal education, Zuma endeared himself with the image of a much more approachable candidate than Mbeki was as well as his self-portraying image as a liberator, an anti-elitist and a traditional South African.

Additionally, Zuma exploited his Zulu-identity to woo the Zulu natives who had for long felt marginalized from the mainstream political affairs of South Africa because the previous presidents such as Mandela, Mbeki, and Motlanthe all hailed from the Xhosa (Johnson, 2008). His use of the Zulu identity a symbol of ANC campaign as his supporters were always synonymous with wearing branded campaign materials with the phrase "100 percent Zulu boy" written on them to reinforce his candidacy not only as of the ANC candidate but also a proud Zulu.

As such, in the case of populism in South Africa, this paper argues that it is not a matter of left-right political party conceptualizations or ideologies but rather, an aspiration embedded in the political party structures that strives to subvert the existing liberal market models. In as much as inequality, the land question and poverty may be the underlying cause for all the political tensions in South Africa influencing populism, the lack of progress remains captive due to the political rhetoric of 'us' versus 'them' through appropriation of the white monopoly over capital, banking systems, media and professional groups which are used as scapegoats by the populist political elites. But even more interestingly, the contemporary populist environment in South Africa is shrouded in the understanding of revisionism within the institutional framework of liberal democracy and despite the fact that it may be appropriating the available means to overturn the political status quo, the true objective may neither be democracy nor the concern of reconciling the key pillars of the contemporary structure or order. Therefore, the South African 2019 elections will be key in determining whether it is the nationalists or the centrists who will make gains. Nonetheless, regardless of the outcome of the elections, unless the increasing inequality patterns in South Africa are addressed, populism in South Africa will continue to expand through the political party structures either existing ones or through those that are yet to be established.

3. THE CASE OF KENYA

In contrary to the mainstream ideologies that fuels populist sentiments across the world such as legitimate economic grievances, cultural intolerance and resistance over increased migration, Kenya's brand of populism is founded on anti-corruption sentiments that has threatened large sections of the society who continue to languish in poverty at the expense of a few wealthy private individuals and politicians. This brand also shares key elements to the Trump populist campaign that rallied against 'corrupt elites' (Sconieczny, 2018: 71).

Prior to Kenyan elections especially those of 2007, 2013 and 2017, anti-corruption has always remained the single most powerful ideological tool in political party competitions (Shilaho, 2018: 127). Usually, the understanding of development by the Kenyan masses operates on two logics. Foremost, development is always viewed from the perspective of a legacy question rather than an election-winning issue. True

to this, it is comprehensible that economic success does not automatically translate into electoral victory. This has been tested and proven by the 2016 US elections that pitted democrats who had a good record of economic success against the populist Trump campaign agenda representing the Republicans (Campbell et al. 2017: 335). Rather than the measure of economic success, elections have been reduced to the fear of the unknown and the promise of liberty and freedom (Hirsch, 2005). Relative to Kenya, in 1963 for instance, the populist agenda was founded on the desire for freedom from colonialization; in 2002 it was the desire for freedom from the tyranny experienced from the Moi regime; in 2007 it was the pursuit for freedom from the domination of a single ethnic group, the Kikuyu, in directing the political affairs of the state; and in 2013, it was against the Kenyan cases lodged at the International Criminal Court that were politically exploited as a new form threat of Western imperialism.

Indeed, what the Kenyan experience with populism has taught us is that developing liberal democracies belong to populists and their allies in opposition political parties and mobs rather than technocrats talking about economic performance. The largest opposition party in Kenya; Orange Democrat Movement has never been in government as a single party since its establishment but has participated in the ruling government as a coalition partner in government (Cheeseman, 2008: 171). As such, this has made it practically impossible for ODM party to present a tangible development track record that would appeal to the voters thus, the party has to continue relying on populist strategies and agenda to pursues political power.

Political events leading to contemporary times saw the transition of Kenya into a multi-party democratic state in 1991 after Section 2A of the constitution was repealed during the regime of the Kenya African National Union (KANU) that had been in power from 1963 to 2002 (Mati, 2013: 237). When the KANU regime was voted out in free and fair democratic process in 2002 by a coalition of opposition parties led by former president Mwai Kibaki and Raila Odinga, economic progress was witnessed through reforms on macro-economy anchored on market reforms such as privatization of state corporations, improved business environment and better enforcements of tax regulations that led to significant reduction in budgetary deficits (Chege, 2008). Moreover, Chege (2008: 128) documents that in a span of 4 years, the economy steadily grew from the previous 3.4% attained in 2002 to 7% by 2007 while the country also underwent rapid urbanization averaged at an annual 4.4 percent increase between 2000-2010 (UN-HABITAT, 2003: 252). The consequence of these developments is that cities become more ethnically diverse.

However, with increased rates of urbanization that has rose from 285,000 (5.2%) in 1949 (Kenya National Bureau of Statistics, 2012) to 26.56% in 2017 (World Bank, 2017), there has been additional challenges on issues such as poverty, increased inequality in the larger urban centres, high unemployment rates and congestion (World Bank, 20008: 10). As the government attempted to address these issues, encounters between the urban poor with relevant state agencies responsible for ensuring adequate land is available for the construction of roads, railway tracks and electricity lines are conceived as state harassment. Often, these confrontations became so violent that government authorities took radical measures to bulldoze down structures in slum areas such as Kibera and even set them on fire between 2004-2006 (COHRE, 2006: 21-23). These actions led to anti-government sentiments and provided a fertile ground for the development of populist ideologies in mainstream politics.

It is based on this background that the Kenyan political landscape continues to evolve in an environment characterised populism especially in the last two decades spearheaded by opposition political parties such as Orange Democratic Movement lead by Odinga who has mastered the art of capitalizing on the disenchantment of the urban dwellers in the top three leading cities of Nairobi, Mombasa and Kisumu aided by an impressive political career vita of sacrifice and heroism especially regarding the second liberation struggle for democracy (Oloo, 2007: 98) and personal charisma in packaging and fanning political messages. Previously, before commanding national support and despite his record of hoping from one political party to the next, Odinga since 1992 easily managed to win all his electoral campaigns as a member of parliament representing one of the biggest informal settlement in Africa estimated to

house close to one million people in Nairobi (De Smedt 2009). His oratory skills in which he makes use of humor, deep riddles, proverbs, and short stories attract massive crowds during rallies. Lynch (2006: 255) notes that Raila Odinga stirs up the strongest of conceivable emotions either in the form of “Railmania” or “Railaphobia”.

2007, 2013 and 2017 general elections in Kenya adequately captures the political influence held by Raila Odinga in Kenya using his populist strategies that continue to attract more Kenyans while cementing a very loyal political support base. In his agenda and in extension that of the Orange Democratic Movement by which he vied on as a presidential candidate, Odinga has always emphasized on his desire to end the economic marginalization of certain ethnic communities, create employment opportunities for the youth, offer free primary and secondary education as well as establish a social welfare system to channel financial assistance to the poor (Chege, 2008). He has continuously criticized the government for their failure to deliver on their electoral manifestos as well as condemned alleged rampant corruption in government. In one of his speeches, Odinga said, “I give you a cast-iron guarantee that I will be a champion of social justice and social emancipation – a champion of the poor, the dispossessed and the disadvantaged in our nation. I will redress the imbalance between the powerful and the weak, between the rich and the poor, between the satisfied and the hungry” (Odinga, 2007: 7). As a result, Odinga’s use of populist rhetoric such as referring to himself as the ‘Peoples President’ or as his is famously known as ‘Baba’ (Father) or ‘Jakom’ (Chairman) or ‘Tinga’ (Tractor) or ‘Agwambo’ (Mysterious One), in his electoral campaigns has not only endured him to the urban poor, but also among the youth and the rural voters despite his relatively more advanced age.

As witnessed during the 2007 general elections, the Orange Democratic Movement led by Raila Odinga won the parliamentary majority garnering 99 seats followed by the then incumbent Party of National Unity (PNU) with a mere 43 seats lead by the former president Mwai Kibaki (Modi et al., 2008). However, in this election, it has been widely accepted that Raila Odinga was rigged out of the presidency through impunity of state machinery (Wahman, 2014: 228). The international observer groups such as the Commonwealth Observation Mission, European Union Observation Mission (EU Mission, 2008), Kenya National Human Rights Commission (KNHRC, 2008) and the United Nations Office of High Commissioner for Human Rights (OHCHR, 2008) all produced reports reaffirming the same. But Odinga populist strategies did not only appeal to the urban poor but also large sections of the rural voters from other regions who continue to feel marginalized.

The run-up to the 2017 general elections and the immediate events that followed thereafter adequately captured the extent of populism in Kenya. What was witnessed was the surge of populism into the heart of democratic institutions that were transformed into centers of political elite power competition? For instance, on the 10th of July 2017, just less than a month to the general elections, the executive arm of government led by the President Uhuru Kenyatta, accused the judiciary through based on their judicial jurisprudences of colluding with the opposition to delay and disrupt the 2017 general elections (Kenya Law, 2017). This came at the backdrop of a court ruling against firms such as the Dubai-based Al Ghurair Printing & Publishing company who had been awarded the tender to print ballot materials (Daily Nation, 19 December 2016). The government coalition dismissed this ruling and made claims that the courts wanted to create a constitutional crisis that would lead to a power-sharing formula by the opposition in a coalition government.

The study titled “Populism and State Capture” by Chesterley et. al (2017) provides an illustration of why institutional capture becomes the cornerstone of not only the populist segments of the political elite but also the non-populist segments because seizing the control of the relevant institutions becomes a key component of re-election agenda. As such, the populist case for Kenya is not only limited to the opposition but also incumbent governments who despite protests against controversial or disputed electoral victories exploit deeply rooted disenchantment of the masses, make ideal promises to voters about economic boom once elected into office.

4. THE CASE OF ZAMBIA

Populism in Zambia is best projected through the activities of the Patriotic Front (PF) led by the former late president Michael Sata also popularly known as 'King Cobra' (Mwiinga, 1994) because of his viciousness to political opponents especially after he was elected the president in 2011. The Patriotic Front (PF) was established in 2001 and following a poor performance by the party at the 2001 elections whereby Sata finished seventh out of the eleven presidential candidates with a mere 3.4% of all the votes cast and an even lower 2.8% vote in the parliamentary category winning just a single seat for the party (Cheeseman, 2014: 343). This influenced Sata and the Patriotic Front (PF) party to institute populist strategies as they sought to expand their influence on the Zambian political scene. Indeed, this change in tact resulted in improved performance in the subsequent elections. Despite losing the next two elections in 2006 and 2008, Sata and the Patriotic Front (PF) in extension experienced improved performances in their voter support bases of 29.37% and 38.13% respectively (Fraser, 2017: 457-58). The Patriotic Front party shifted their strategies towards the urban poor and his Bemba ethnic group in the rural areas (Simutanyi 2010: 7). This enabled the party to win all the major constituencies in the urban centers and in the Northern provinces.

But unlike South Africa and to some extent Kenya, the political parties in Zambia prior to the establishment of the Patriotic Front party, were more reflective of personalities who provided the finances to run the activities of the party and rendering the parties without any ideological clarity as the parties became mere vehicles of advancing individual political ambitions (Rakner, 2003: 124). This provided the Patriotic Front with an opportunity to address the ideological gap. Similar to the challenges experienced in Kenya and South Africa such as an expanding urban and even rural poverty, increasing unemployment and rapid urbanization with a commensurate improvement in public service delivery, Sata's populist strategies appealed to the majority urban poor. Additionally, the structural adjustment programs initiated in the 1990s on developing countries (Heidhues, 2011: 56) had already created animosity between the urban dwellers and the government due to the new policies on currency controls, reduced social services and removal of price subsidies (Myers and Murray 2007). On a much broader scale, the austerity measures that were introduced minimized public expenditure on education, industrialization, health, trade liberalization, and urban infrastructural development, drove Zambians into informal employment as industries and firms laid-off workers or introduced imposed wage freezes (Mwiinga, 1993).

The efforts of Levy Mwanawasa to boost the macro-economic status of Zambia did little to uplift the urban conditions. Under the regime of Mwanawasa, the government harassed dwellers in informal settlements from time to time as witnessed for example, during a cholera outbreak in 2004 when a market in Soweto was razed down by the government without an offer for alternative land for the small-scale traders to settle (Hansen, 2007). Additionally, due to the traffic congestions that was brought about by the hawkers in the central business district of the capital city, Lusaka, and other parts of the city, the government introduced strict measures such as the Street Vending and Nuisances Act that introduced levy fees on already struggling vendors as well as cracking down heavily on these vendors (Times of Zambia 2007).

These growing frustrations laid the ground for Sata to fan out his populist agenda that saw the Patriotic Front (PF) become attractive to an increasingly large informal urban majority and secure an electoral majority win for parliamentary seats despite Sata losing the presidential vote with a close two-percentage gap in elections that were rubberstamped by both local and international observers as having been conducted under free and fair political environment (Commonwealth Secretariat, 2011: 5). Winning the majority parliamentary seats in Lusaka was very significant as it thrust the Patriotic Front into political dominance as well as giving the party a national outlook because the population in Lusaka is highly heterogeneous (Hansen, 2002). The Patriotic Front and Sata campaigned amongst the street vendors, bus and taxi drivers, marketers and the youth who were attracted by the populist political rhetoric of Michael

Sata. He also exploited political theatrics such as symbolism whereby, his campaign materials featured broken clocks as the symbol for the Movement of Multiparty Democracy that constituted the government at the time, to symbolize that their time had come to an end (Wines, 2006). Moreover, the symbol of the Patriotic Front itself was that of Noah's Ark with an invitation to all Zambians to get on the boat and be saved from the economic difficulties brought about by the government on Zambians.

Indeed, Sata and the Patriotic Front (PF) incorporated symbolism, language, party structure, and ideology to endear himself and the party to the people. Most of his political messages were also passed down to the voters through vernacular languages during the campaign trails (Wines, 2006). This was more appealing to the rural voters who would not be easily swayed by the slogan of lower taxes, more jobs, and more money. Additionally, he presented himself as having not received adequate education and therefore present himself as a common man who understood the struggles of the regular Zambians. But in order to appeal to the rural voters, the Patriotic Front (PF) also exploited ethnolinguistic ties in order to establish a coalition with the rural voters who together with the urban poor could provide enough votes for a majority win in an election. Sata, for instance, exploited his shared identity with the Bemba ethnic group and continuously implied that the Bemba were at risk of political marginalization (Mulubale, 2017. 55). As such, in advancing his populist strategies, Sata adopted a dualistic strategy that constituted the mobilization of the urban poor and ethnolinguistic identities to woo voter in rural settings.

5. DISCUSSION

From the analysis provided in this paper, it has been demonstrated that both Zuma and contemporarily Julius Malema both of South Africa, Raila Odinga of Kenya and Sata of Zambia applied populist strategies that infused personal charisma coupled with great oratory skills to fan out political messages targeted to a majority of the urban poor and exploiting ethnic identity and alignments in the rural settings. They all mastered the art of projecting their self-images as 'men of the people' who understand the daily struggles of the poor and are additionally comfortable in campaigning and mingle with people in the informal settlements. But even more explicitly, these leaders and their political parties established coalitions with other political parties that constituted both metropolitan and peripheral elements.

Relative to other regions, populism in Sub-Saharan Africa draws similar components to those found in contemporary Latin America such as the establishment of coalitions to compete for political power during elections. There is also the element of fusing charismatic leadership with populist policies that promise rapid socio-political and economic transformation prioritized to the concerns of the subaltern section of the society, especially in urban localities. Similar to the Latin Americas, these policies have originated from the popular disenchantment of the people towards the incumbent regimes especially due to the failure of government to provide essential public service delivery, failure to tackle rampant corruption, failure to sustainably address the annual rampant budgetary deficits that has led to very high public debts and an increasing wage bill that only benefits the political and public service elites who pocket huge salaries and allowances.

However, there are also differences witnessed between populism in Sub-Saharan Africa and that experience in the Latin Americas or parts of Europe. Foremost the current crop of populist leaders in the Latin Americas or Europe have achieved their status as political outsiders. This gave them the credibility to the voters of their respective countries as their projected images was that of non-political bipartisan (Roberts, 1995: 94) to the mainstream political parties and as such, could claim to represent the common interest instead of those of the established politicians and political parties. Additionally, most of the populist parties in Latin America do not often engage in coalitions for example in the case of Bolivia. The Movement Towards Socialism (MAS) party of Evo Morales, never engaged in any of the coalition governments and therefore the party attracted support from the masses that were discontented with the traditional or mainstream political parties (Madrid, 2008: 493). This was also witnessed by Hugo Chavez who condemned Venezuela's oligarchical elites for the socio-political and economic challenges that were facing Venezuelans and promised radical reforms in government.

Weyland, 2003: 828) argues that this support that Chavez enjoyed from the Venezuelans was largely because he was perceived as an outsider of the political systems. Indeed, by a huge contrast, Zuma, Odinga, and Sata have been in the mainstream political systems in their respective countries for decades and have often engaged in coalition building for example with Mbeki, Kibaki and Mwanawasa respectively. However, despite these attributes, they have all succeeded in projecting themselves as political outsiders and have at one point or another condemned government for socio-economic and political inequalities in their respective countries.

Additionally, according to Roberts (2007: 4), relative to the projection of populism in Latin America, populist leaders have emerged in a political environment that is characterized by a continuous process of party-breakdown in the long-established political party systems especially in the countries with high gaps in economic inequalities as outsider candidates. However, in the case of Sub-Saharan Africa, most of the countries are in a process of democratization but, with high political volatility in the sense that the African populist leaders are not emerging as alternatives to the established political order and institutionalized systems of party politics, but rather as substitutes in the absence of institutionalised political party systems with clear ideologies and frameworks that provide for important components such as political party financing (Bogaards, 2008).

CONCLUSION

In conclusion, Africa is at a very critical stage that is characterized by the reconciliation of the rapid demographic transformations and socioeconomic inequalities. As such, populist African leaders have become flexible to these new conditions and have succeeded in merging traditional forms of political mobilization like individualism with political awareness of the issues that affect the citizens. But even more surprisingly, some of these populist ideas have begun attracting support even from the rural voters. However, whether these populist leaders will be able to deliver on their populist ideologies will continue to be a question of future research now that populism continues to remain a relatively new phenomenon but one that is expanding rapidly. On the bright side, however, the incorporation of the concerns by the urban poor into political discussion discourse may lead to the transformation of political parties away from personalities into a more legitimate representative of the concerning issues of the masses.

REFERENCES

- Adepoju, A. (2004). Trends in international migration in and from Africa. *International migration: Prospects and policies in a global market*, 59-76.
- Bogaards, M. (2008). 'Dominant Party Systems and Electoral Volatility in Africa'. *Party Politics*, 14 (1): 113–30.
- Bassett, C., and M. Clarke (2008). 'The Zuma Affair, Labour and the Future of Democracy in South Africa'. *Third World Quarterly*, 29 (4): 787–803.
- Branch, D., & Cheeseman, N. (2008). Democratization, sequencing, and state failure in Africa: Lessons from Kenya. *African Affairs*, 108(430), 1-26.
- Brown, K. (2008). 'Hustling Voters on the Dusty Streets of Sedibeng'. *Business Day*, 15 October:
- Bryceson, D. (2006). 'Fragile Cities: Fundamentals of Urban Life in East and Southern Africa'. In D. Bryceson and D. Potts (eds), *African Urban Economies: Viability, Vitality, or Vitiation?* New York, NY: Palgrave Macmillan
- Cameron, R. (1996). The reconstruction and development program. *Journal of Theoretical Politics*, 8(2), 283-294.
- Campbell, J. E., Norpoth, H., Abramowitz, A. I., Lewis-Beck, M. S., Tien, C., Erikson, R. S., ... & Jérôme-Speziari, V. (2017). A recap of the 2016 election forecasts. *PS: Political Science & Politics*, 50(2), 331-338.
- Canovan, M. (1999). 'Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy'. *Political Studies*, XLVII: 2–16.
- Chege, M. (2008). 'Kenya: Back from the Brink?'. *Journal of Democracy*, 19 (4): 125– 39.
- Cheeseman, N. (2008). The Kenyan elections of 2007: an introduction. *Journal of Eastern African Studies*, 2(2), 166-184.
- Cheeseman, N., Ford, R., & Simutanyi, N. (2014). Is there a 'populist threat' in Zambia. *Zambia: Building Prosperity from Resource Wealth*, 493-512.
- De Wet, T, L. Patel, M. Korth, and C. Forrester (2008). *Johannesburg Livelihoods and Poverty Study*. Johannesburg, South Africa: Center for Social Development in Africa, University of Johannesburg.
- Dietz, H. A. (1998). *Urban Poverty, Political Participation, and the State: Lima, 1970-1990*. Pittsburgh, PA: University of Pittsburgh Press.
- Elischer, S. (2013). *Political parties in Africa: Ethnicity and party formation*. Cambridge University Press.
- Foster, D. (2009). 'Jacob's Ladder'. *The Atlantic* (June): 72–80
- Fox, S. (2014). The political economy of slums: Theory and evidence from Sub-Saharan Africa. *World Development*, 54, 191-203.
- Gumede, W. M. (2008). 'South Africa: Jacob Zuma and the Difficulties of Consolidating South Africa's Democracy'. *African Affairs*, 107 (427): 261–71.
- Hansen, K. T. (2002). 'Lusaka, Zambia'. In M. Ember and C. R. Ember (eds), *Encyclopedia of Urban Cultures: Cities and Cultures Around the World*. Danbury, CT: Grolier Publishing Co. Inc

- Hansen, K. T. (2007). 'The Informalization of Lusaka's Economy: Regime Change, Ultra-Modern Markets, and Street Vending, 1972-2004'. In J. B. Gewalt, M. Hinfelaar and G. Macola (eds), *One Zambia, Many Histories: Towards a Post-Colonial History of Zambia*. Leiden, The Netherlands: J. Brill.
- Heidhues, F., & Obare, G. A. (2011). Lessons from structural adjustment programs and their effects in Africa. *Quarterly Journal of International Agriculture*, 50(892-2016-65193), 55-64.
- Johnson, R. W. (2008). 'Mosiuo "Terror" Lekota Threatens to Topple the ANC'. *The Sunday Times*. 19 October.
- Kessides, C. (2006). *The Urban Transition in Sub-Saharan Africa: Implications for Economic Growth and Poverty Reduction*. Washington, DC: The World Bank.
- Lodge, T. (2002). *Politics in South Africa: From Mandela to Mbeki*. Bloomington, IN Indiana University Press.
- Madrid, R. L. (2008). 'The Rise of Ethno-populism in Latin America'. *World Politics*, 60 (3): 475-508.
- Manning, C. (2005). 'Assessing African Party Systems after the Third Wave'. *Party Politics*, 11 (6): 707-27.
- Mati, J. M. (2013). Antinomies in the struggle for the transformation of the Kenyan constitution (1990-2010). *Journal of Contemporary African Studies*, 31(2), 235-254.
- Mazzoleni, G. (2003). The media and the growth of neo-populism in contemporary democracies. *The media and neo-populism: A contemporary comparative analysis*, 1-20.
- Mbete, S. (2015). The Economic Freedom Fighters-South Africa's turn towards populism?. *Journal of African Elections*, 14(1), 35-59.
- Mission, E. E. O. (2008). *Kenya Final Report: General Elections-27 December 2007*. European Union.
- Mwiinga, J. (1993). 'Vendors Are Now a Law unto themselves'. *The Weekly Post*. 26 March-1 April: 5.
- Modi, R., & Shekhawat, S. (2008). *The Kenyan Crisis: Post December 2007 Elections*. Mumbai: Centre for African Studies, University of Mumbai.
- Moffitt, B., & Tormey, S. (2014). Rethinking Populism: Politics, mediatization and political style. *Political Studies*, 62(2), 381-397.
- Mudde, C., & Kaltwasser, C. R. (2017). *Populism: A very short introduction*. Oxford University Press.
- Mudde, C. (2004). The populist zeitgeist. *Government and opposition*, 39(4), 541-563.
- Mulubale, S. (2017). Rethinking the Effects of Identity Politics in a Multi-ethnic Society: A Comparative Case Analysis of Zambia and Kenya. *Politikon*, 44(1), 49-71.
- Ndulu, B. J., & O'Connell, S. A. (1999). Governance and growth in sub-Saharan Africa. *Journal of economic Perspectives*, 13(3), 41-66.
- Organisation de coopération et de développement économiques. (2016). *States of fragility 2016: Understanding violence*. OECD Publishing.
- OHCHR, U. (2008). *Report from OHCHR Fact-finding Mission to Kenya, 6-28 February 2008*.
- Oloo, A. G. (2007). The contemporary opposition in Kenya: Between internal traits and state manipulation. *Kenya: the struggle for democracy*, 90-128.

- Rakner, L., and N. van de Walle (2009). 'Democratization by Elections? Opposition Weakness in Africa'. *Journal of Democracy*, 20 (3): 108–21.
- Resnick, D. (2014). *Urban poverty and party populism in African democracies*. Cambridge University Press.
- Resnick, D. (2010). *Populist strategies in African democracies* (No. 2010, 114). Working paper//World Institute for Development Economics Research.
- Roberts, K. M. (2007). 'Latin America's Populist Revival'. *SAIS Review XXVII* (1): 3– 15.
- Rodney, W. (2018). *How Europe underdeveloped Africa*. Verso Trade.
- Saunders, C. (2005). 'South Africa: Recent History'. *Africa South of the Sahara*. New York, NY: Routledge.
- Schulz-Herzenberg, C. (2014). *Voter participation in the South African elections of 2014*. Institute for Security Studies.
- Secretariat, C. (2011). *Report of the Commonwealth Observer Group Zambia General Elections 20 September 2011*. London Commonwealth Secretariat.
- Simutanyi, N. (2010, April). The 2008 presidential elections in Zambia: incumbency, political contestation and failure of political opposition. In *IESE/CMI Conference on Election Processes, Liberation Movements and Democratic Change in Africa*, Maputo (pp. 9-11).
- Skonieczny, A. (2018). Emotions and political narratives: Populism, Trump and trade. *Politics and Governance*, 6(4), 62-72.
- Statistics South Africa (2009a). *Quarterly Labour Force Survey*. Pretoria, South Africa.
- Statistics South Africa (2009b). *Gross Domestic Product: Annual Estimates 1993-2008, Regional Estimates 2000-2008, Third Quarter 2009*. Pretoria, South Africa.
- Spitzer, S., & Scull, A. T. (1977). Privatization and capitalist development: the case of the private police. *Social problems*, 25(1), 18-29.
- United Nations Human Settlements Programme (UN-Habitat) (2003). *The Challenge of Slums: Global Report on Human Settlements 2003*. London, UK: Earthscan Publications Ltd.
- Warf, B., Warf, B., & Bakker. (2019). *Global Corruption from a Geographic Perspective*. Springer International Publishing.
- Weyland, K. (1999). 'Neoliberal Populism in Latin America and Eastern Europe'. *Comparative Politics*, 31 (4): 379–401.
- Wines, M. (2006). 'Strong Challenge to Zambia's President'. *The New York Times*. 29 September

**ILLEGAL FISHERY IN AFRICA AND THE RECOMMENDATIONS IN THE
CONTEXT OF TURKEY-AFRICA RELATIONS**

**AFRİKA'DA YASADIŞI BALIKÇILIK VE TÜRKİYE-AFRİKA İLİŞKİLERİ
BAĞLAMINDA ÖNERİLER**

Asena BOZTAŞ

Dr.Öğr.Üyesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, aboztas@sakarya.edu.tr

Huriye Yıldırım ÇINAR

PhD, Kocaeli Üniversitesi, yildirim.huriye@gmail.com

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Received 22 July 2019
Accepted 26 August 2019

Keywords:

Fishery,
Illegal Fishery,
Turkey-Africa Relations,
African Fishery,
Combating Illegal Fishery.

The fishery industry which is offering livelihood for approximately 820 million people in the World, has a significant importance for developing countries such as Turkey and African countries. However, illegal fishing, particularly in Africa, has a negative impact on security of African countries in various respects as well as on global trade. There is a need for co-operation at local, regional and global levels for the fight against illegal fisheries of African countries, which already have fragile structures and crises. Turkey, who is in developing relations with Africa in recent years, can be an important actor in the fight against illegal fishing and ensuring security in the region.

© 2019 PESA All rights reserved

MAKALE BİLGİSİ

ÖZET

Geliş 22 Temmuz 2019
Kabul 26 Ağustos 2019

Anahtar Kelimeler :

Balıkçılık,
Yasadışı Balıkçılık,
Türkiye-Afrika İlişkileri,
Afrika Balıkçılığı,
Yasadışı Balıkçılık ile Mücadele

Dünyada yaklaşık 820 milyon kişiye geçim kaynağı sağlayan balıkçılık endüstrisi, Türkiye ve Afrika ülkeleri gibi gelişmekte olan ülkeler için önemli bir yere sahiptir. Bununla birlikte, özellikle Afrika'daki yasadışı balık avcılığının, Afrika ülkelerinin güvenliği ve küresel ticaret üzerindeki olumsuz etkileri mevcuttur. Zaten kırılgan yapıları ve krizleri olan Afrika ülkelerinin yasadışı balık avcılığıyla mücadelede yerel, bölgesel ve küresel düzeyde işbirliğine ihtiyaç duymaktadırlar. Son yıllarda Afrika ile ilişkilerini geliştiren Türkiye, yasadışı balıkçılık ile mücadelede ve bölgede güvenliği sağlamada önemli bir aktör olabilir.

© 2019 PESA Tüm hakları saklıdır

INTRODUCTION

Today, the fishing industry which is the livelihood of 820 million (FAO, 2018a) people globally and 25.4 million (Graaf and Garibaldi, 2014) people in the African continent has faced many dangers in recent years. Besides factors such as climate change, environmental pollution, fish species caused by unconscious and overfishing of fish and reduction in number, “illegal fishing” is also one of the factors that undermine the sector.

Only 16 of the 54 countries on the African continent do not have a seashore. However, these 16 countries host to rivers and lakes, which are important water and ecosystem resources at their borders, although they are not connected to the sea. Therefore, it is possible to say that many African countries are suitable for fishing activities.

Despite the lack of reliable statistical data, the fishing sector contributes at least 24 billion dollars to the African economy today. This corresponds to continent's 1.3% of the total gross national product. In addition, more than 12 million African are employed as registered in the fishing sector (The World Bank, 2018). In particular, with 59% majority of women's work in the processing departments is also an important development in terms of strengthening the social position of women in many African countries. Even these unclear numbers are enough to understand the importance of the fishing sector for the fragile African states.

Illegal fishing, which is the subject of the study, threatens the fishing sector and regional security in many aspects in African countries. In this context, considering the fact that only illegal fishing in West Africa caused an annual loss of 2.3 billion dollars, it is seen that the African countries in the economic downturn and facing many political and socioeconomic crises are deprived of an important source of income (Dahir, 2017). In addition, millions of people working in the fishing industry also come along in danger of losing their jobs. Besides the decrease in national income, illegal fishing also causes a decrease in the consumption of fish, which is an important food source for low-income people and triggers the existing food crisis. As a result, it is possible to say that illegal activities in the fishing sector cause political, economic and social problems for African states in many aspects.

In the study, this content will be elaborated in detail and a direct link between illegal fishing in Africa and regional security can be established. Many international organizations realized the danger. In recent years, in order to prevent illegal activities in Africa, it has been started to work on projects to develop the fishing sector, but no significant progress has been made yet. There is a need for a broad roadmap to solve the problem, including global and regional actors.

In the context of Emerging Turkey-Africa Relations, fishing industry and illegal fishing activities have now started to come on the agenda. Turkey in recent years has begun to develop its relations with African countries within the scope of the fisheries sector. These developments which will be beneficial for Turkey and African countries, are threatened by illegal fishing activities. This threat jeopardize not only Turkey's interests in the fisheries sector in Africa but also regional and international security. As a result, Turkey who aims to mode to a more advanced relations with Africa with activities in the fishery sector, should contribute to the fight against illegal fishing in the region.

1. What is Illegal Fishing?

Fishing is one of the main livelihoods of the international community since human beings' existence, and on the other hand, it is an activity having international trade value. It is essential that fishing activity respects biodiversity internationally and regionally. Fishing activities that threaten biodiversity are prohibited by international norms and they are defined as illegal fishing. According to the United Nations Food and Agriculture Organization (FAO), illegal fishing is divided into three types. These are illegal fishing, unreported fishing and irregular fishing (FAO, 2016).

It is possible to say that illegal fishing, which is defined as a fishing activity that threatens biodiversity and violates international norms, causes 11 to 26 million tons of fish and 10 to 23 billion dollars of

economic loss per year according to FAO reports (FAO, 2018b). We can define illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing activities as illegal fishing types. In this context, illegal fishing includes the following activities (FAO, 2016):

- Fishing and fishing-related activities in violation of national, regional and international laws.
- Not reporting, misreporting or incomplete information on fishing operations and fish capture.
- Fishing with the "Stateless" vessels.
- Fishing in areas that belongs to Regional Fishing Management Organizations (RFMO) with impartial ships.
- Fishing activities that are not regulated by States and which cannot be easily monitored and accounted for.

According to FAO illegal fishing is divided into three categories: illegal fishing, unreported fishing and irregular fishing (World Ocean Review, 2013):

ILLEGAL FISHING	UNREPORTED FISHING	IRREGULAR (HUNTING) FISHING
<ul style="list-style-type: none"> • It states that it violates the fishing activities or fishing laws and regulations -for example, ignoring fishing times or the presence of protected areas of the state- made by foreign ships without permission in the waters under the jurisdiction of another State. For example, some illegal fishing vessels operate in waters under the jurisdiction of the states of West Africa. These countries often do not penalize these ships in many cases as they cannot afford to create effective fishing control structures. 	<ul style="list-style-type: none"> • It refers to fishing activities which have not been notified to the national authority by ships. For example, some ships collect more tonnages than they qualify for under the official fishing quotas. For example, in 2006, several Spanish trawlers were inspected by the Norwegian Coast Guard near Svalbard (Spitsbergen). In this inspection, it was observed that trolls kept not only the headed and gouty cod but also the total 600 tonnes of cod fillets which were not reported to the Norwegian authorities. Because of this illegal fishing activity, the Norwegian authorities fined the Spanish trawler for 2 million euros. 	<ul style="list-style-type: none"> • Expresses the fishing activities in the areas where the valid management measures are not regulated. This type of hunting is often encountered in the South Atlantic Sea. • At the same time, this term is also valid for hunting migratory species and certain types of sharks, which are not regulated by a Regional Fishing Management Organization (RFMO). Finally, the term in question also valid for fishing activities in international waters in contravention of regulations established by the relevant RFMO.

When the reasons of illegal fishing are examined in historical process, it is observed that financial concerns come to the fore. According to the fishermen's point of view, illegal fishing is quite attractive because they do not pay any tax on the fish they catch. Another reason why illegal fishing is carried out on such a large scale is that it can be applied without punishment. Illegal fishing is often the situation in the exclusive economic zones of developing countries, which have failed to establish expensive and complex fishing control structures, such as territorial waters or European countries. In a comprehensive analysis of IUU fishing around the world, researchers have concluded that illegal fishing is often applied in countries that show signs of weak management, large-scale corruption, unstable regulations, and lack of volition or capacity to implement current national legislation (ISSF, 2018).

In this context, the Sub-Regional Fishing Commission (SRFC), which consists of seven member states in West Africa (Cape Verde, Gambia, Guinea, Guinea-Bissau, Mauritania, Senegal and Sierra Leone), provides a detailed list of various causes of illegal fishing. These (World Ocean Review, 2013):

- There are insufficient and inadequately educated personnel in the relevant authorities.
- The authorities' motivation to invest in relevant personnel is poor. The financially weak states determine other priorities.
- Salaries are low, and owners use this situation to benefit from irregular payments (bribery) to cover up the activities of observers / fishing managers.
- Purchasing, maintenance and operating costs of patrol boats and aircrafts are very high. For effective control, there should be sufficient time spent on the sea or in the air. At the same time, in some states, although they are present, lack of fuel, proper maintenance regime, etc. they cannot work due to logistics problems.

Illegal fishing is active in undeveloped weak legislated countries while the illegal fishing activities in international waters are the most abundant in the West African coasts. The illegal fishing that took place here constitutes 40% of the total fishing activities. Similarly, illegal fishing is also seen in the Pacific Ocean around Indonesia. Such that the amount of illegal fishing is increasing 1.5 million tons per year. In this context, Indonesian experts report that it is extremely difficult to follow the illegal fishing vessels around the islands and archipelago of the country. The Arafura Sea, located between Australia and Indonesia, is also affected quite by illegal fishing. After West Africa, the Western Central Pacific Ocean is the region with the highest illegal fishing worldwide. Illegal fishing in the West Pacific close to illegal fishing in West Africa, accounts for 34% of the total amount of fishing. A similar situation exists in the Pacific Northwest Ocean, especially in the West Bering Sea. Here, illegal fishing is mostly implemented by China and Russia and corresponds to 33% of the hunt amount. Although the numbers for the Southwest Atlantic are not reliable, experts estimate that illegal fishing is 32% here (World Ocean Review, 2013).

2. Illegal fishing and its effects in Africa

Illegal Fisheries is one of the important problems of the global world. One of the most intense illegal fishing activities in this area is the waters of African countries. It is useful to evaluate the fishing sector in Africa before examining illegal fishing activities in African countries.

2.1. Fishing Sector in Africa

According to FAO data, the fishing sector, which is the source of income of approximately 820 million people in the world, has vital importance for African countries which are currently struggling with socio-economic crises. Sea, river and lakes in Africa are home to a large number of fish species. For fishing in the seas, the Atlantic coasts to the west of the continent and areas with rich planktons on the east coast of the Indian Ocean are the most suitable areas. For example, in the areas where there are plenty of planktons near Guinea, Benguela and Canary, many tuna, sardine, grouper, mackerel and shrimp live. In addition to sea fishing, in Africa, inland water fishing can be done near the river and lake. In Nigeria, Kenya, Congo, Ghana, Togo, Madagascar, Uganda and Sudan such fishing activities are found (Bossche and Bemacsek, 1990: 22-34). In these countries, places that can buy fresh water from rivers and lakes provide a suitable environment for farm fishing.

The fishing sector is able to offer a cheap and protein-rich food source to African societies through business, income and resources. In terms of employment, it is observed that in the African continent in 1970, 13 million people lived in fishery, while in 2004 this figure increased to 41 million. This sector, where African women can be employed in fishing and processing, makes a great contribution to the socio-economic development of continental states. According to a survey conducted, only 306,000

people can be provided with new jobs in the fishing industry with an effective planning in West African countries (Daniels, 2016).

Fishing is also important for increasing the trade incomes of African states, which have gained new independence and have political and socio-economic problems. Although global fish trade still has a small proportion of 4-5%, it has a significant impact on the local development of African societies (FAO, 2017). Africa is a net fish exporter since 1985. However, while most of these exports are made up of high-value fish and sea products, low-value fish have been imported by African countries in order to meet the nutritional needs of middle-class people in recent years. Often these low-value fish imports are made from foreign companies hunting in African waters. In other words, "foreign companies sell Africa's fish to African people". The most fish importing African countries are Nigeria, Ivory Coast, Egypt, South Africa, Ghana and Ivory Coast (Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry, 2019). 12 African countries can earn more than 1 billion dollar annually from fish exports. However, this export includes high value sea products such as tuna, sardinia and shrimp as mentioned above. In these countries, while mainly sea fishing, Uganda provides a significant export income from the Nile perch fillet grown in the Victorian Lake.

The fishing sector in Africa is divided into two branches that is small-scale and large-scale (Standing, 2017: 43-47). Small-scale fishing activities, also called coastal fishing, are more traditionally carried out by African local fishermen. Fish caught by local fishermen are subjected to operations such as salting or fumigation and are put on the market in the region. Small-scale fishing offers employment opportunities for about 12 million African men and women.

Coastal fishing is also effective in ensuring food safety as it supplies products that low-income individuals can purchase in local markets. In addition, fish can be used in a sustainable way because they can be caught by traditional methods in coastal fishing. On the other hand, large-scale fishing is carried out with modern methods by the ships of domestic and foreign companies as industrial for the export of a wider range of products. In the early 1960s, African industrial fishing companies, created by the initiatives of development agencies, and large-scale fishing by companies from various countries such as the EU, Russia, China, South Korea, Japan, offer significant income opportunities to large companies and African states rather than local fishermen.

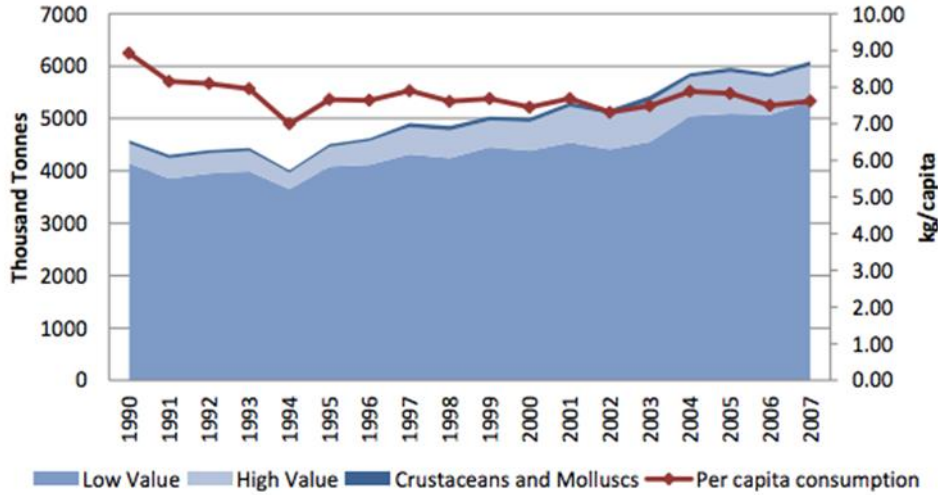
In terms of the fishing sector, the EU, the largest commercial partner of African states, provides half of the annual 20 billion dollars global subsidy for fishing development. In this context, fishing vessels of EU countries developing "Sustainable Fishing Partnership" with 12 African countries are hunting in African waters by changing their flag or in the joint venture within local fishing rights holders. Another important actor, China, has provided African subsidies to approximately 6.5 billion dollars in 2013 (Standing, 2017: 43-47). As a result of these developments, important African fish markets such as Nigeria, which increased large-scale fish exports to China in recent years, started. Thus, while a significant income was obtained for companies and African states, fish decreased and prices increased in African markets and access to fish was restricted.

Recently, aquaculture has begun to be offered as an alternative to the solution of the problems caused by decreasing fish species and numbers in African waters. Around 92% of aquaculture in the world is carried out by Asian and Pacific countries, while the ratio of sub-Saharan Africa in this area is limited to 0.16% (Royal Swedish Academy of Agriculture of Forestry, 2019). Nonetheless, countries such as Nigeria and Ghana have begun to make efforts to develop aquaculture in order to meet the growing need for fish in cheap ways.

Fish is a rich source of protein and micronutrients for the peoples of developing countries with island countries and extensive coasts (sea, lake, and stream). For people who acquire more than half of the animal protein from fish, fishing is considered within the scope of food safety. Fish, which is 62% in Gambia, and 63% in Sierra Leone and Ghana, is considered to be a vital nutrient for a healthy population.

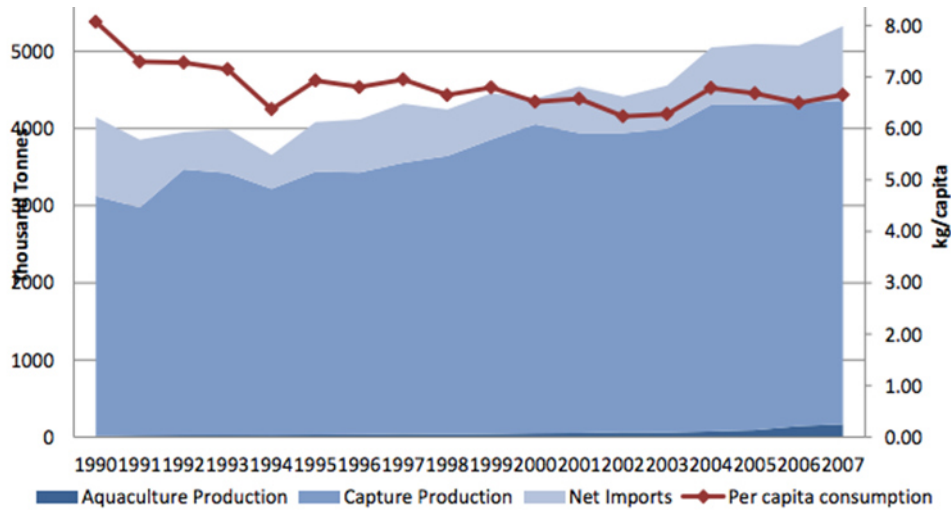

However, as a result of increasing large-scale fishing, declining fish species and numbers, and increasing population, fish consumption of low-income individuals in Africa is decreasing. According to a survey conducted by Tacon and Metian in 21 African countries in 2009, annual fish consumption in African countries is far below the world average. The following tables show the per capita fish consumption amounts in the African countries which were researched between 1990 and 2007 (Metian, 2009: 27-32).

Figure 1: Fish consumption in Sub-Saharan Africa by type between 1990-2007

Source: Fish Production, Consumption, and Trade in Sub-Saharan Africa: A Review Analysis, World Fish

Figure 2: low-valued fish consumption in Sub-Saharan Africa between 1990 and 2007

Source: Fish Production, Consumption, and Trade in Sub-Saharan Africa: A Review Analysis, World Fish

In summary, in recent years, the importance of the fishing sector is emphasized especially by the international organizations, to ensure the current account balance for African countries, to generate income for the state, to provide employment for the young population and to solve the food crises that are frequently coming to the agenda. In addition to the subsidy agreements signed by bilateral and multilateral agreements for the development of the fishing sector in African countries, large funds were created by international organizations such as FAO, World Trade Organization and World Bank. As a matter of fact, the subsidies provided by these agreements and funds benefit local and foreign companies that make large-scale hunting with boats and ships rather than coastal fishers.

2.2. Illegal Fishing in African Waters

According to the data of FAO, in the last 50 years, two thirds of the fish in the seas, rivers and lakes have been hunted illegally. The number of fish species, such as tunny in the oceans, decreased by one third. According to the same report, 11-26 million tons of fish are hunted every year without reporting (FAO, 2016). The fish in African waters were also affected by this global level situation. In West Africa, more than half of the fishing areas from Senegal to Nigeria were exposed to overfishing. Particularly in the 1960s, with the expansion of industrial fishing developed by subsidies of development agencies and subsidies provided by bilateral and multilateral agreements, illegal fishing cases in the continental waters increased considerably. According to many sources, only West African countries experience an annual loss of about 1.5-2 billion dollars due to illegal fishing. Senegal, which employs a significant number of fishermen in 2012, lost about 300 million dollars which accounts for about 2% of its gross national product, due to illegal fishing. Similarly, Guinea deprived of 110 million dollars and Sierra Leone deprived of 29 million dollars, because of illegal fishing (Daniels et al., 2016).

The illegal fishing methods in African waters can be summarized as follows:

- Unlicensed hunting
- Hunting in protected areas
- Hunting protected species
- Hunting in prohibited seasons
- Hunting with prohibited equipment
- Hunting on given quotas
- Not reporting the hunting informations
- Change the name of the ship when it comes to regional seaports
- Transfer hunted catches to another vessel in the sea

The illegal fishing forms listed above can be given a large number of samples in African waters. An interesting example took part in a report published by Greenpeace (Greenpeace International, 2018). According to this report, Chinese fishing vessels hunting in West Africa was reported approximately 60% smaller in size by the fishermen. This provides a significant amount of profit for the license fee paid by Chinese fishermen. The illegal fishing cases of Chinese fishermen are not limited to this. For example, they were hunted unlicensed in the Libyan waters, during the civil war that began in the late 1980s with other European fishermen (Government of Liberia and FAO, 2012).

The prevalence of illegal fishing in Africa is not always related to the activities of foreigners. In particular, some people in government stages may leave their country's fish reserves in the exploitation of foreign companies in accordance with their personal interests. As already known, according to the International Corruption Perceptions 2014 Index, nearly one-third of the African countries are at the bottom of the list in reliability (Transparency International, 2014). This situation is being used by many foreign promoters who are hunting in African waters and prone to illegal fishing activities. For example, in 2012, authorities in Mauritania have already signed a 25-year agreement with a Chinese company, despite over-consumed fish reserves (Standing, 2017: 43-47). Moreover, no public information was made during the preparation of this agreement and the fact that small-scale fishermen could be negatively affected was ignored. A similar example was seen in 2011 in Senegal. The fishing licenses, which were signed without public notice by the Senegalese authorities, and which allowed many international ships, especially Russia, caused great damage to coastal fishermen (Standing, 2017: 43-47).

Apart from government officials in African countries, experts in institutions that control fishing activities are sometimes involved in illegal fishing activities. In a time of limiting the hunting of rock lobsters due to their reduced numbers in South Africa, Mr. Shipping ship hunted huge amount of rock lobsters and sent them to the US. After the occurrence of the incident, it was revealed that bribes were paid to some auditors during the hunting and shipping process (Standing, 2017: 43-47). In addition to government officials and authorities in the fishing sector, some structural problems in African countries deepen the problem of illegal fishing.

It is possible to list the main problems of these structural problems as follows:

- Insufficient content of legislation regulating the fishing sector.
- Non-deterrent penalties related to illegal fishing activities
- Limited capacity for fishing management
- Inadequacy in inspection and control mechanisms
- Lack of a mechanism to prevent corruption in government institutions
- No consciousness can be created to ensure public awareness of the harms of excessive consumption of fish stocks
- Inadequate security units and equipment to control illegal fishing activities
- Many officials responsible for illegal fishing control and inspection are being tended to bribery due to the very low salaries
- Difficulty in obtaining information about the fishing sector and, data unreliability

Due to the factors listed above, the measures were taken by African countries unilateral or multilaterally to prevent illegal fishing, unfortunately, gave no results. Both the legislation and the inadequacy of the penalties against the crimes committed have failed to prevent the actions of industrial fishing companies and government officials. The words of Haydar El Ali, the Minister of Fisheries of Senegal, summarize the current situation: *“The ships we capture are paying the fine. They're doing the same thing again. We must be able to keep them when we catch them. This is the real punishment.”* Els (Daniels et al., 2016). In many African countries, control mechanisms that can monitor and control fishing activities are very weak. For example, Sierra Leone has only two coast guard boats to monitor fishing vessels in the waters around it. Likewise, the coast guard unit has only 3 boats, 22 observers and 18 inspectors in Madagascar where fishing is an important source of livelihood (Standing, 2017: 43-47). Some international organizations, such as the European Union, the African Union, the FAO, and the World Bank, have made a number of initiatives to improve the inspection and control mechanisms for the fishing sector in the continental countries, but these efforts are far from giving positive results. Because the overall subsidies and technical supports cover one or few countries and do not provide a general solution to the problem. In addition, the signed agreements often do not gain functionality in practice.

Some African states where fishing is an important source of livelihood have made some attempts to prevent illegal fishing in national and international waters. The fact that Senegal and Ivory Coast prohibit illegal fishing vessels from transferring their hunts to another vehicle at sea is an important example of these initiatives (Africa Europe Faith and Justice Network, 2016). As it is known, the illegal hunting of fish caught in the sea by means of illegal methods is difficult to observe and punish. In African waters, the fish trade with container ships has been developing in recent years. At the same time, the fish hunted on a ship transferring to another ship before reaching the seaport is quite easy to reach the market where it would be offered for sale for a long time in freezing containers. Although Senegal and Ivory Coast have developed a mechanism of prevention because of the increasing number of illegal fishing actions,

it is not possible to say that they have given successful results. Moreover, the European Union, one of Africa's largest trade partners in the fishing sector, has taken serious sanctions to prevent the fish hunt by illegal methods from being transferred to other vessels (European Parliament Policy Department Structural and Cohesion Policies, 2014). In practice, however, there are some shortcomings in the interest of the European parts. For example, some European vessels that trade in transit do not undergo any sanctions due to the ambiguity in the definition of fishing vessels.

2.3. The Effect of Illicit Fishing on African Security

Illegal fishing affects the security of African countries in many ways. It is possible to list these situations as follows:

- Food safety
- The problem of employment in fishing communities
- Endangering the source of income and social security of African states
- Damage to international trade
- Preventing the sustainability of resources
- Socio-economic crises due to poverty
- Increasing xenophobia in communities who are earning their living with fishing
- Conflicts between local fishermen and industrial fishing promoters
- Involvement of Fishermen who lose their livelihoods in piracy and terrorist groups

According to many reports, illegal fishing in African waters has led to overfishing, prevents the sustainability of fish reserves in the region. In a survey of IUCN (International Union for the Conservation of Nature), 1288 fish species from Mauritania to Angola in African waters were investigated and 37 species were facing the danger of extinction. It was stated that 14 fish species might be exposed to this danger after a very short period of time. In the same report, it was emphasized that 39 of these 51 fish species were important food sources of local African peoples and it was mentioned that the existing food crisis in the region could become even more difficult (IUCN, 2017).

The employment of approximately 24.5 million people, is endangered by the loss of fishing which is a vital sector many of the continental countries which have recently gained independence and have not yet stabilized their political and socio-economic structures. 59% of these people working in various stages of the fishing sector are being women also affect the situation both economically and socially. These women, who participate in the labor force, both contribute to their families' livelihoods and indirectly contribute to social development by becoming producers from being consumers. The poverty and food crisis that occurs when most individuals lose their jobs in a people living in fishing may increase the inclination to criminal cases in this society. As a result, it is possible to say that the fishing sector is closely related to the economic and social security of African societies.

In addition, the development of industrial fishing, African fishers who lost their livelihood due to overfishing, and the fact that they resorted to pirate activities due to their livelihood problems and contact with illegal organizations were also raised. For example, in Somalia, after the SiadBarre regime, it was stated that some coastal fishermen who endangered their livelihoods due to illegal fishing and overfishing participated in the pirate groups (Coelho, 2013). These groups sometimes try to justify themselves by defending their national resources, which the state cannot protect, from foreign fishing companies and by withdrawing their rights. However, according to many sources, these pirate groups are also attending illegal fishing activities, making the current situation even more complicated

(Schbley, 2013). For example, in 2006, a 30% decrease in tuna fishing was observed in the region due to the influence of Somali pirates (Coelho, 2013). The terrorist organizations that develop close relations with these pirate groups can also indirectly obtain financial gain from these illegal fishing incomes. It is known that some terrorist organizations in Al-Qaeda in Eastern Africa and the illegal fishing and fishing vessels gain significant profits through armed robberies with their pirate activities (Nincic, 2009).

Apart from this, some armed pirate groups in East Africa are trying to obtain a new source of income by claiming that they can provide the security of fishing vessels hunting in African waters for an average of 6,000 dollars (Coelho, 2013). Of course, the weakness of the coastal security units of the riparian states has a great impact. In recent years, after piracy activities taking part in the international agenda, especially international organizations such as the African Union, the United Nations are trying to develop various military, political and economic methods of the fight emphasizing that pirates are threatening regional and global security.

According to the data of the World Bank, the fishing sector achieved a profit of approximately 24 billion dollars in 2011 for African countries. This figure corresponds to a 11% of the total GDP of African countries that is being very significant rate. The fact that African countries are deprived of this gain due to illegal fishing will lead to various structural problems related to national economic security. Furthermore, it is foreseen that the negatively affected African fishing sector will harm the world trade. For this reason, the World Bank has been conducting "Fishing for Africa Program " in 2005 to prevent illegal fishing and to improve the fishing sector of African countries. In addition, international programs aiming at the development of the fishing sector such as PROFISH, WARF-P and SWIOFISH aim to eliminate the negative effects of illegal fishing on African societies (World Bank, 2018).

It has also been observed that xenophobia develops in some African societies which are engaged in fishing as a result of the increase of illegal fishing activities and the prevention of local fishing by industrial fishing. For example, local fishermen who have claimed that foreign industrial fishermen have deprived their sources of income in Guinea, Sierra Leone, Liberia, Mauritania and Senegal have engaged in a number of protests and acts of violence. On the other hand, some pirate groups and terrorist organizations are able to provide their own maneuver space by using this xenophobia.

3. The Possible Impact of Illegal Fshing to the Turkey-Africa Relations

The history of Turks' interest in Africa dates back to the 9th century. However, during the Ottoman Empire, the Turkish presence on the continent was noticeably visible. The interest of the Ottomans, who settled in North Africa in 1516, soon turned to Sub-Saharan Africa (İpek, 2010). The attempt of the Algerian Beylerbeyi Salih Pasha to cross the Sahara Desert between 1551-1556 is the first sub-Saharan experience of the Ottoman Empire. The Ottoman Empire, which reacted against the colonial movements in Africa in the 17th and 18th centuries, increased its influence in Eritrea, Djibouti, Somalia and Ethiopia in East Africa. In this period, the province of Habesh Eyalet was established within the scope of these developments (Hazar, 2008: 21).

Founded after the fall of the Ottoman Empire during the Republic of Turkey, it is not possible to say that completely cut ties with Africa. Turkey's relations with Africa, possibly in the post-1923 continued in different concepts and densities. For example, already has its own socio-economic problems in Turkey, in 1948 by the Organization of the Islamic Konfreans made to the African continent has contributed \$10 million to help. ndependence movements that took place in the continent since the late 1950s were supported by Turkish governments. From time to time, although the western-oriented Turkish foreign policy prevented active support for African independence struggles, as in the case of Algeria, Turkish governments have avoided a direct anti-independence attitude (United Nations, 1958: 119; Boztaş, 2011: 146).

Since 1998, a new dimension in the Turkey-Africa relations is possible to say that to begin. On this date, the "Government Action Plan for Africa" was adopted by the Turkish Government. The main objectives of this plan are (Tepebaş, 2010):

- Carrying out high level mutual visits with African countries
- Increasing contacts with African countries at the level of international and regional organizations,
- Intensifying economic aid to Africa, increasing the number of diplomatic representatives on the continent and signing economic-technical-scientific cooperation-trade agreements
- Encouraging mutual delegation visits
- Encouraging the activities of the relevant institutions of Turkey towards Africa

within the concept of this Action Plan, in 2003, the Republic of Turkey Undersecretariat of Foreign Trade, "Development Strategy of Economic Relations with African countries" has prepared document. In the course of the ongoing process, new commercial consultants were opened in various African countries (Turkey-Africa Cooperation Summit, 2010; Tepebaş, 2010).

Since 2005 is a significant development in relations with Turkey, a regional organization, the African Union has been observed in nature. In 2005, Turkey, having observer status with the African Union ordinary meeting, declared this year as "Year of Africa". There have been three important developments in Turkey-Africa Cooperation in 2008: African Union declared Turkey a strategic partner, Turkey's membership of the African Development Bank and the Turkey-Africa Cooperation Summit (Boztaş, 2011: 148-149).

Following these increasing interactions, an African Strategy Paper was prepared in 2010. From this period, Turkey, Africa devletlerl bilateral and multilateral relations with the political, military, rapidly increased the number of initiatives to develop economically and socially. According to the Anadolu Agency reported on April 25, 2019 Turkey has realized 179 billion dollar trade in last 10 years. Besides, in 2018 Foreign Economic Relations Board declared that Turkey had a \$ 25 billion trade volume with all countries in Africa (Horuz, 2019).

Besides commercial relations, in recent years between African countries and Turkey, several agreement were signed in various fields such as defense, agriculture, education, science and technology and several initiatives were carried out. These relations between Turkey and Africa, which are Win-win principle-based, and rising presence of Turkey in the region have attracted the attention of some global actors such as the former colonial Powers. The comments related to Turkey's increasing presence in the region has begun to take place in the in the Western media, especially after the each extensive visit carried by Turkey to the African countries .

Turkey and developments related to the fisheries sector within the scope of this growing relationship between Africa relations has experienced. Although the desired target has not yet been achieved in this sector, considerable initiatives have been taken. In November 2018, the Turkish Marine Research Foundation (TUDAV) organized a workshop on fisheries in Istanbul at the Istanbul Chamber of Shipping. Ath this meeting, Melih Er, Head of Hunting and Control Department of the Ministry of Agriculture and Forestry, mentioned that ship engines and technologies of power in Turkey increase. Also he said that Turkish fishing vessels continue to work in other countries, especially in Africa. According to Mr. Er, Turkey signed the memorandum of understanding with the fishing are with Gambia, Cote d'Ivoire, Guinea and the Republic of Conho. Within the scope of these agreements, cooperation will be made for the development of fishery and aquaculture in these countries. Melih Er added that Turkey's efforts go on to achieve realizing important initiatives in the field of fisheries and Nigeria. (Dörtkardeş, 2018a).

Mauritania is one of the countries in Africa have developed the strong relationship with Turkey in the fishing areas (Turkish Foreign Affairs, 2019). According to the latest data, in Mauritania, 52 boats and 1000 Turkish fishermen fish. In this country, the Turkish capital, which consists of fish flour and fish building factories, reaches 200 million dollars (Dörtkardeş, 2018a).

In Mauritania, which has abundant fishing resource, Turkish fishing fleet has trawler boats, which is mainly composed of purse seiners. It was recalled that as many as 1000 Turkish fishermen worked on these boats, the same number of Mauritanian fishermen worked on the same boats (Dörtkardeş, 2018a).

2017 Istanbul University Faculty of Fisheries in organized a workshop titled "Fishing Africa and Turkey Approach". Some scientists and fisheries officials were invited from Gabon, Guinea, Morocco, Mauritania, Senegal, Ivory Coast, Ghana, Togo and Cameroon to this meeting. Marine biologist Asseko, one of the participants of this meeting, said: "There are various fishes, especially tuna, in the deep waters of Gabon. We can not hunt enough to contribute to our economy is not enough. Our capacity will increase with the support of Turkish fishermen, businessmen and scientists. First, we need research and capacity building." (Karakas, 2017).

As is evident from these statements of Mr. Asseko, Turkey can contribute to the development of the fisheries sector in many parts of Africa. On the other hand, it can increase activities in Africa, which are still at very low levels. However, this situation, which can be evaluated within the scope of the win-win principle, is endangered with the news about that Turkish fishermen who illegally hunt in African waters. For example, a news published in August 2017 reported that 200 Turkish fishermen were detained in West Africa because of illegal fishing offenses. This situation, which left the Turkish Government in a very difficult position, was eliminated by paying big prices (Akşam, 2017). If the Turkish Government wants to improve its relations with Africa within the fishery sector, it should strive to prevent such exploits that may damage its image.

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

38 of the 54 African countries recognized by the UN, have seashore. An important part of the 16 non-coastal countries have large lakes and rivers. These geographical features have placed vital importance in the fishing sector for most African countries, which have not reached enough employment with climatic, security and political problems, and where a significant portion of the population should have access to fish for food safety.

With the effect of industrial fishing, which developed globally after the 1960s, excessive and illegal hunting causes different problems at individual, national and international levels. As a result of overfishing, African people who have lost their fish reserves are faced with various socio-economic problems as well as losing important food resources. A large number of people who are already struggling with poverty are forced to buy fish that are hunted in their own waters at high prices from foreign promoters. In addition, millions of people in the fishing industry are also in danger of losing their livelihood. At the national level, illegal fishing prevents a significant income input from African states, and raises various security issues. At the international level, globalization is gaining momentum and the over-consumption of fish reserves endangers the future of the fishing sector. In addition, various transboundary crime and terrorist organizations that provide financing through illegal fishing activities can also threaten international security.

Due to the earnestness of the situation outlined above, both African countries and international organizations have started to seek resolutions in order to prevent illegal fishing and overfishing. While states are reforming the fishing sector and coastal security legislation, international organizations, such as the African Union, the European Union and the United Nations, are attempting to change the perceptions and create a new coast guard strategy. Several international funds also provide subsidies for African countries to develop the fishing sector. However, these efforts do not give the desired results. Because the actors on the subject often do not go to a general solution by putting their interests at the

forefront. In addition, the inadequacy of control mechanisms in the implementation of the measures taken and the fact that the sanctions being light were also effective in failure of preventing illegal fishing and overfishing. Local units and international organizations can strengthen the dialogue channels between them and they can cooperate on these subjects:

- Admission of illegal fishing as a transboundary crime
- Reforming national legislation and penalties on fishing
- Fighting for the prevention of corruption and bribery
- Taking measures to ensure the sustainability of fish reserves
- Studies on the development of aquaculture in African countries
- Establishing regional and international strategies and action plans
- Strengthening mechanisms for monitoring and controlling illegal fishing
- Strengthening seaport control mechanisms
- Strengthening relations between local fishing communities
- Providing transparency, oversight and viability of bilateral and multilateral agreements
- Prohibition of the transfer of the hunts to the sea
- Formation of private security units to provide security services to foreign fishing vessels
- Set up a global fishing database and tracing system
- The closure of the legal gap, which makes it possible for illegal fishing to be carried out by container trade.
- Cancellation of licenses for fishing vessels blacklisted

It should be able to implement the measures to be taken by African countries in the fight against illegal fishing at the state level, firstly, in the framework of the decisions they will jointly take with their neighbors and then in coordination with all Continental States. Measures to be taken across the continent will be a much faster and healthier way with the African Union they have created, even if they are supported by international institutions.

Throughout history, Turks have approached African countries from the perspective of "brotherhood, unity and solidarity" instead of mentality of exploitation. Their relations with the continent date back to the 9th century when they were settled around Egypt in the Abbasid period for military purposes. Turks met with Africa, founded independent states in the region and continued their existence with Tolunogullari and Ihshid. In the 12th century, the Ayyubids and Mamluks established in Egypt were influential in the Black Continent (Hazar, 2008: 23-37).

In the near history although ottoman Empire was active in the Continent, After the founding of the Republic of Turkey, existing dialogues have been decreased because of the prevailing colonial process in Africa and Turkey's nation building process. Here it should be emphasized that Turkey did not completely cut its relations with Africa, but due to limited conditions Turkey-Africa relations were loosened. Indeed Turkey started to reform foreign policy after calmed the crisis in domestic politics. Within the context of these changes, African policy was also reviewed and new action plans were created by Turkish government.

The development of relations between Turkey and Africa that began following the Opening to Africa Action Plan announced in 1998 and gained momentum after the 2002 elections in the multi-dimensional foreign policy axis. This development was not only political and diplomatic, but also social, economic, military and cultural.

Such a rapid development after a long time interval has been followed by Europe amazemently, which has ties with all the countries of the world, especially its colonial past. The Turks, who are adopted by the people of the continent not with the exploitation order but with the hearth ties, use the advantage of their historical past.

In this context, today the development of bilateral relations with African countries and strategic partnerships, are one of Turkey's foreign policy and economic priorities. Thus surrounded on three sides by the sea, the fish export with 156.681 tons according to 2017 data and the use of vessel monitoring technology for fishing, inland water and marine fishing in the quality of hunt (Ministry of Food Agriculture and Livestock Ministry, 2018) Turkey has made important progress. Aquaculture in Turkey is growing by annual average of 8%. In last 10 years, total production have increased by 99% and almost doubled. The highest production increased in trout and seabass. In 2013, a total of 162,8 million tons of aquaculture products were produced including 92,6 million tons of hunting and 70,2 million tons of aquaculture in the World. Turkey was in 30s in the World and ranked 6th in Europe. The export-import ratio of foreign trade in fishery sector in Turkey increases every year and is developing in a positive direction (Sarözkan, 2016: 12-19). For all of these reasons, Turkey should also take into account the fisheries sector in support of the African people and economic relations. Issues that need to stand on their relations about fishery sector between Turkey and African actors are as follows:

- Conducting mutual projects which include the exchange of instructors and students between sections for fishing in higher education institutions in Africa and Turkey
- Organising general education program with seminars in Turkey about fishing and mutual visits of state and government officials
- Set up consultanting agency for promoters working in fishing sector in Turkey for creation of detailed and reliable information about fishing in Africa
- Mutual cooperation and protocols on African fishing
- Facilitate transportation, shipping and cargo to support import and export to African countries in the fishing sector.
- Creation of platforms for African and Turkish fishermen to bring together international promoters in the sector and share their knowledge and experience and develop mutual projects.
- Sharing knowledge and experience with African authorities to support the establishment of NGO-based rooms on fishing and to ensure their control.
- Forming and controlling of commission about talking problems of fishing between African countries and Turkey
- Helping private security institutions to take necessary security measures on the sea coasts
- Transfer of financial and technical assistance to strengthen coastal security units
- Providing mechanisms to strengthen data sharing in fishing
- The import and export of reciprocal fish may be quota-free, duty-free and the application of discounted tariffs.

The issues which are given in summary above related to Turkey's interest for the fishing sector in Africa can be diversified and elaborated over time. In terms of our country's fishing industry has a very rich resources and market to improve bilateral relations with the African continent, with Turkey's continental states will give an important impetus to the comprehensive dialogue that tries to establish especially in recent years. However, the issue that needs to be emphasized here is trust, transparency, accountability and win-win principles. Another issue is to produce African solutions to African communities.

BIBLIOGRAPHY

AFRICA EUROPE FAITH AND JUSTICE NETWORK (2016), “Illegal Fishing: Extracting Wealth from West-African Waters”, 10 Aug 2016, <http://aefjn.org/en/illegal-fishing-extracting-wealth-from-west-african-waters/>, Access Date: 22.04.2018.

AKŞAM (2017), “200 Türk balıkçı Afrika’da mahsur”, 21 August, <https://www.aksam.com.tr/guncel/200-turk-balikci-afrikada-mahsur/haber-653601>, Access Date: 18.05.2019.

BOSSCHE, Vanden, J-P., Garry M. Bernacsek (1990), **Source Book for the Inland Fishery Resources of Africa**, Sayı.1, 1990, Food & Agriculture Organisation.

BOZTAŞ, Asena (2011), “Türkiye’nin Afrika İle İlişkilerinde Proaktif Politikalarının Teorik Analizi: Konstrüktivist Teori, Eleştirel Teori ve Uluslararası Toplum Teorisi”, *Dumlupınar University Journal of Social Sciences*, volume 31, December, ss.139-158.

COELHO, Joao Paulo Borges (2013), “African Approaches to Maritime Security: Southern Africa”, *Friedrich Ebert Foundation Mozambique Office Report*, 2013.

DAHIR, Abdi Latif (2017), “West Africa loses over \$2 billion to illegal fishing because governments don’t talk to each other”, *Quartz Africa*, 8 May 2017, <https://qz.com/africa/978203/illegal-fishing-costs-west-africa-2-3-billion-annually-and-collaboration-between-governments-is-the-only-way-to-stop-it/>, Access Date: 22.04.2018.

DANIELS, Ifonso Miren Gutiérrez and others (2016), “Western Africa’s Missing Fish”, *Por Causa Report*, June 2016.

DÖRTKARDEŞ, İhsan (2018a), “Başka ülkelerde balıkçılık için Afrika açılımı”, T24 Gazetesi, 21 Kasım, <https://t24.com.tr/haber/baska-ulkelerde-balikcilik-icin-34afrika-acilimi34,753147>, Access Date: 31.03.2019.

DÖRTKARDEŞ, İhsan (2018b), “Moritanya’da bin balıkçı 52 Türk teknesi ile avlanıyor”, *Hürriyet*, 20 September, <http://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/istanbul/moritanyada-bin-balikci-52-turk-teknesi-ile-av-40962627>, Access Date: 12.06.2019.

EUROPEAN COMMISSION (2018), “Illegal fishing (IUU)”, https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/illegal_fishing_en, Access Date: 26.07.2018

EUROPEAN PARLIAMENT POLICY DEPARTMENT STRUCTURAL AND COHESION POLICIES (2014), “Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: Sanctions in The EU”, *Study Report*, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/529069/IPOL_STU\(2014\)529069_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/529069/IPOL_STU(2014)529069_EN.pdf), Access Date: 22.04.2018.

FAO (2016), “Illegal, unreported and unregulated fishing”, 16069E/1/09.16, <http://www.fao.org/3/a-i6069e.pdf>, Access Date: 22.04.2018.

FAO (2017), “FAO Support to The WTO Negotiations At The 11th Ministerial Conference in Buenos Aires”, *Trade Policy Briefs*, No.28, October 2017, <http://www.fao.org/3/a-i8003e.pdf>, Access Date: 22.04.2018.

FAO (2018a), “Illegal, Unreported and Unregulated (IUU) fishing”, <http://www.fao.org/iuu-fishing/en/>, Access Date: 05.06.2018.

FAO (2018b), “Decent Rural Employment”, “Fisheries and aquaculture”, <http://www.fao.org/rural-employment/agricultural-sub-sectors/fisheries-and-aquaculture/en/>, Access Date: 22.04.2018.

GOVERNMENT OF LIBERIA AND FAO (2012), “Liberia: 2012-2015”, *Country Programming Framework*, October 2012, Monrovia, Liberia, http://coin.fao.org/coinstatic/cms/media/14/13505800013300/fao_cpf_liberia_signed.pdf, Access Date: 22.04.2018.

GRAAF, Gertjan de and Luca Garibaldi (2014), “The Value of African Fisheries”, *FAO Fisheries and Aquaculture Circular*, No. 1093, <http://www.fao.org/3/a-i3917e.pdf>, Access Date: 22.04.2018.

GREENPEACE INTERNATIONAL (2018), “Chinese companies see subsidies cancelled and permits removed for illegal fishing in West Africa”, 9 March, <https://www.greenpeace.org/international/press-release/15209/chinese-companies-see-subsidies-cancelled-and-permits-removed-for-illegal-fishing-in-west-africa/>, Access Date: 22.04.2018.

HAZAR, Numan (2008), “Türkiye’nin Afrika’ya Açılımı”, *Strategic Analysis*, Volume 9, Number 99, July, Ankara.

HORUZ, Muhammed Emin (2019), “Afrika ile 10 yılda 179 milyar dolarlık ticaret”, Anadolu Agency, 25 April, <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/afrika-ile-10-yilda-179-milyar-dolarlik-ticaret/1462321>, Access Date: 22.05.2019.

IPEK, Volkan (2010), “Turkey-Africa relations between 1453-1919”, *Africa News*, 30 November.

ISSF, “ISSF and IUU a Holistic Approach to Combating Illegal Fishing” (2018), <https://issf-foundation.org/what-we-do/areas-of-focus/illegal-fishing/>, Access Date: 08.08.2018.

IUCN (2017), “Over fishing threatens food security off Africa’s western and central coast as many fish species in the region face extinction”, *IUCN report*, 19 Jan. 2017, <https://www.iucn.org/news/secretariat/201701/overfishing-threatens-food-security-africa%E2%80%99s-western-and-central-coast-many-fish-species-region-face-extinction-%E2%80%93-iucn-report>, Access Date: 22.04.2018.

KARAKAŞ, Gökhan (2017), “Türk balıkçıları Afrika kıyılarına davet ettiler”, *Milliyet*, 9 March, <http://www.milliyet.com.tr/gundem/turk-balikciları-afrika-kıyılarında-davet-ettiler-2410610>, Access Date: 23.05.2019.

METIAN, Albert Tacon Marc (2009), “Fishing For Aquaculture: Non-Food Use Of Small Pelagic Forage Fish—A Global Perspective”, *Reviews in Fisheries Science*, Number: 17, Volume: 3.

MINISTRY OF FOOD AGRICULTURE AND LIVESTOCK MINISTRY (2018), “Fisheries statistics”, August 2018, <https://www.tarim.gov.tr/sgb/Belgeler/SagMenuVeriler/BSGM.pdf>, Access Date: 22.05.2018.

NINCIC, Donna (2009), “Maritime piracy in Africa: The humanitarian dimension”, *African Security Studies*, Number: 18, volume: 3.

ROYAL SWEDISH ACADEMY OF AGRICULTURE AND FORESTY (2009), “Fisheries, Sustainability and Development”, *Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry 2009 Report*.

SARIÖZKAN, Savaş (2016), “Türkiye’de Balıkçılık Sektörü ve Ekonomisi”, *Turkish Journal of Aquatic Sciences*, 31 (1).

SCHBLEY, Ghassan William Rosenau (2013), “Piracy, Illegal Fishing, and Maritime Insecurity in Somalia, Kenya, and Tanzania”, *CNA Report*.

STANDING, Andre (2017), "Criminality in Africa's Fishing Industry: A Threat to Human Security", *Africa Center for Strategic Studies*, number: 33, June 2017

TEPEBAŞ, Ufuk (2010), "Türkiye'nin Afrika Açılımı ve Türkiye-Afrika İş Birliği Zirvesi", Türkiye-Afrika Stk Forumu İstanbul Deklarasyonu, TASAM, <http://www.tasamafrika.org/index.php/tr/arsiv/makaleler/251-tuerkiyenin-afrika-aclm-ve-tuerkiyeafrika--birlii-zirvesi.html>, Access Date: 25.02.2019.

THE WORLD BANK (2018), "Africa Program for Fisheries", <http://www.worldbank.org/en/programs/afrika-program-for-fisheries>, Access Date: 22.04.2018.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL (2014), "Corruption Perceptions Index 2014: Results", <https://www.transparency.org/cpi2014/results>, Access Date: 22.04.2018.

TURKEY-AFRICA COOPERATION SUMMIT (2010), "Türkiye-Afrika Ortaklığı İçin İşbirliği Çerçevesi", <http://afrika.mfa.gov.tr/framework-of-cooperation-for-afrika--turkey-partnership.tr.mfa>, Access Date: 16.01.2019.

TURKISH FOREIGN AFFAIRS (2019), "Relations between Turkey and Mauritania", <http://www.mfa.gov.tr/relations-between-turkey-and-mauritania.en.mfa>, access Daste: 22.05.2019.

UNITED NATIONS (1958), United Nations General Assembly Official Records, Agenda Item 63 Annexes Thirteenth Session, New York 1958, Document A/3853 v3 Document A/4075, UN Official Records, General Assembly 756th Meeting 24 September 1958, New York.

WORLD OCEAN REVIEW (2013), "Illegal fishing", WOR 2, The Future of Fish-The Fisheries of the Future, <https://worldoceanreview.com/en/wor-2/fisheries/illegal-fishing/>, Access Date: 23.04.2018.

COĞRAFI VE KENT BİLGİ SİSTEMLERİNİN YEREL YÖNETİMLERDE UYGULAMA SORUNLARI: ETİMESGUT, ÇANKAYA VE KEÇİÖREN BELEDİYELERİ ÖRNEĞİ

APPLICATION PROBLEMS OF GEOGRAPHICAL AND URBAN INFORMATION SYSTEMS IN LOCAL GOVERNMENTS: THE CASES OF ETİMESGUT, ÇANKAYA AND KEÇİÖREN MUNICIPALITIES

Murat ÖNDER

Prof. Dr. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Yönetim Bilimleri
Anabilim Dalı, monder@ybu.edu.tr

Nurettin AKINCI

Yüksek Lisans, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü,
nakinci64@hotmail.com

MAKALE BİLGİSİ

ÖZET

Geliş 12 Haziran 2019
Kabul 30 Temmuz 2019

Keywords:

CKBS,
Bilişim Teknolojisi,
Uygulama ve Sorunları,
Belediye Kanunları

Bilişim teknolojisinin hızla geliştiği günümüzde, yerel yönetimlerin de bu gelişmelere uyum sağlama çabaları görülür. Gelişmiş ülke yerel yönetimleri, teknolojik imkânlardan yararlanarak konumsal bilgilere ulaşmak, elde edilen bilgileri analiz etmek, veriler arasında ilişki kurabilmek, mevcut verilerden yeni veri üretebilmek, kurumlar arasında bilgi paylaşımı ve kamu politikalarını belirlemek için Coğrafi Kent Bilgi Sistemlerini (CKBS) yaygın olarak kullanmaktadır. Bu çalışma, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunun ilgili maddeleri gereği kurulup işletilmesi zorunlu olan Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemlerinin yerel yönetimlerde uygulanmasını ve sorunlarını Ankara'daki Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyeleri örneklerinde inceleyerek çözüm önerilerinin geliştirilmesini amaçlamıştır.

© 2019 PESA All rights reserved

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Received 12 June 2019
Accepted 30 July 2019

Anahtar Kelimeler :

Geographic Information Systems
for Cities,
GIS,
Information Technology,
Implementation and Problems,
Municipal Laws

In today's rapidly advancing information technology, local governments are struggling to adapt to these developments. Developed country local governments benefiting from technological opportunities make use of Geographical City Information Systems (GISC) in order to reach positional information, to analyze gathered data, to establish relationships between data, to produce new data from existing data, to share information among institutions and to determine public policies. This study aims to develop the solution proposals and policy recommendations by examining the implementations and problems of GISC, obligatory to establish and operate according to the Metropolitan Municipality Law No. 5216 and the Municipal Law No. 5393, in local governments in the cases of Etimesgut, Çankaya and Keçiören Municipalities in Ankara.

© 2019 PESA Tüm hakları saklıdır

GİRİŞ

Her ne kadar ülkemizde bilgi teknolojilerinin kamu yönetiminde kullanımına yönelik çok çalışmalar olsa da sürekli ilerleyen bir dinamik sektörde mükemmel olmanın zorluğu da düşünülerek yeterli durumda olduğumuz söylenemez. Türkiye'nin mevcut durumunun anlaşılabilmesi için diğer ülkelerin genel ve yerel yönetimlerindeki e-devlet, e-Belediye ve KBS uygulamaları ile karşılaştırılabilmesi ile anlamlı olabilir. Diğer ülkelerin internet kullanımı ile altyapısına ait gelişmişliğine dair Dünya Ekonomik Forumunun hazırlamış olduğu Küresel Bilgi Teknoloji Raporunun (2015) "Kapsayıcı Büyüme İçin Bilişim Teknolojileri" başlığı karşılaştırmalı veriler sunmaktadır (Dünya Ekonomik Forumu, 2015). Bilgi İletişim Teknolojisinin "Hükümetlerin Gelecekteki Vizyonundaki Önemi" sıralamasına bakıldığında ilk 100 ülke içinde Birleşik Arap Emirlikleri 1 inci sırada, Singapur 2, Katar 3, Ruanda 4, Lüksemburg 5, Türkiye ise bu sıralamanın 57inci sırasında bulunmaktadır. Raporun "Bilgi İletişim Teknolojisi Kullanımı ve Verimliliği" sıralamasına bakıldığında ise; Birleşik Arap Emirliği 1inci sırada, Singapur 2, Katar 3, Ruanda 4, Estonya 5 inci sırada olup, Türkiye ilk 100 ülke sıralamasında 40 ıncı sırada bulunmaktadır. Ülkelerin "İnternet Kullanıcılığı" oranına bakıldığında ise İzlanda 1inci sırada, Norveç 2, İsveç 3, Danimarka 4, Hollanda 5 inci, Türkiye ilk 100 ülke arasında 72 inci sırada yer almaktadır. Rapordaki "Sabit Geniş Bant İnternet Kullanım Oranına" bakıldığında ise İsviçre 1 inci sırada Danimarka 2, Hollanda 3, Fransa 4, Norveç 5 inci sırada bulunmakta olup, Türkiye bu sıralamanın 59 uncu sırasında bulunmaktadır. "Mobil Geniş Bant İnternet Aboneliğinde; Singapur 1 inci sırada, Finlandiya 2, Japonya 3, Avustralya 4, Bahreyn 5 inci sırada yer almakta olup, Türkiye ilk 100 ülke içinde 65 inci sırada yer almaktadır.

West'in 2005 yılında 198 ülkenin 1797 kamu örgütüne ait web sayfası üzerinden yaptığı araştırmada (West, 2005: 3-11), bu sayfaların sadece %19'nun tam olarak çevrimiçi çalışabildiği anlaşılmaktadır. Yine bu araştırmaya göre e-devlet performansı açısından bölgesel olarak temel farklılıklar olduğu, bölgesel gelişmişlik noktasında en üst seviyede Kuzey Amerika'nın yer aldığı, bunu sırasıyla Asya, Batı Avrupa, Pasifik Okyanus Adaları, Orta Doğu, Doğu Avrupa, Güney Amerika, Rusya, Orta Asya, Orta Amerika ve Afrika takip etmektedir. West'in araştırmasında en yüksek seviyeden en düşük seviyeye göre ülkelerin e-devlet konusundaki derecelendirmesinde ise Türkiye 27,7 puanla 70. sırada yer almaktadır. Dünya Ekonomik Forumunun Küresel Bilgi Teknolojisi Raporunda (2003–2004) ülkeler "bilgi toplumuna geçişe hazır olma" noktasında bir değerlendirmeye tabi tutulmuş, 102 ülke arasında ilk üçte ABD, Singapur ve Finlandiya yer alırken Türkiye 56. sırada yer almıştır. Aynı raporda Türkiye Avrupa Birliği'ne aday ülkeler ve AB ülkeleri ile de karşılaştırılmaktadır. Örneğin 2003 verilerine göre abone yaygınlık oranı aday ülkelerde %32,8, Birlik üyesi ülkelerde %55,8 ve Türkiye'de ise bu oran %26,3'tür (OECD, 2004).

Türkiye 1990 yılından sonra bilgi toplumu olma yolunda çalışmalara başlamış ve çeşitli projeler geliştirmiştir. Üretilen bu verilerin birbirleriyle paylaşılması sırasında veri tabanları ile yazılımlarının birbirinden farklı olması ve farklı dosya uzantılarında bulunması sebebiyle uyum sorunları bulunmaktadır. Bu sorunların ortadan kaldırılması için "e-Dönüşüm Türkiye Projesi-Birlikte Çalışılabilirlik Esasları Rehberi" hazırlanmıştır. Bu rehberle; kurumların hangi standartlara veri göre üretileceği belirtilmiştir. Ülkemizde başta Harita Genel Komutanlığı-HGK olmak üzere pek çok kurum harita üretmektedir. Kaynak israfı olmaması ve mükerrer veri üretilmemesi için Bakanlıklararası Harita Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyonun belirlediği çalışmalar sonucu; Türkiye'de harita üreten, satan ve internet üzerinden paylaşım yapan kuruluşların yetkileri belirlenecek olup, üretilecek haritalara da bir standartın getirilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'de Coğrafi Bilgi Sistemleri-CBS faaliyetleri kapsamında üretilecek verilerde veri tekrarının olmaması ve bilgi paylaşımına yönelik politika ve stratejiler ile temel esasları belirleyen yönetmelik hazırlanmıştır. Dünyada Kent Bilgi Sistemleri-KBS yerini Akıllı Kent Bilgi Sistemlerine bırakırken Türkiye'de bu uygulamalar tam anlamıyla hayata geçirilememiştir. Bu uygulamaların ülke geneline yayılması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu müdürlük INSPIRE direktifleri doğrultusunda TUCBS kullanılmak üzere veri

standartları ile birincil ve ikincil veri temalarını belirlemiştir. Kent Bilgi Sistemleri-KBS standartlarının belirlenmesi amacıyla da 9 iş paketinden oluşan “Yaşam Döngüsü Projesini” uygulamaya koymuş olup çalışmalar devam etmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı-ÇŞB, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanununun ilgili maddeleri gereği kurulup işletilmesi zorunlu olan Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemleri uygulamalarının ülke genelinde yaygınlaştırılması, gelir takibinin kolaylaştırılması, hizmet kalitesinin artırılması, bilgi paylaşımının kolaylaştırılması, afet ve kriz yönetimi için veri altyapısının oluşturulmasına yönelik çalışmalarına devam etmektedir.

Bu çalışma, yerel yönetimlerde CKBS uygulamalarının başarı düzeylerini etkileyen faktörlerin neler olduğunu tespit için, gerekli literatür, nitel ve nicel veriler ile elde edilen dokümanlar tasnif edilerek CKBS’lerin kavramsal çerçevesi belirlenmiş, yerel yönetimlerdeki uygulamalarına örnek olması için de Ankara’nın farklı siyasal eğilimlerini de yansıtan Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyelerinin mevcut CKBS’leri ile resmi internet sayfaları incelenerek uygulamalarında öne çıkan hususlar ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. CBKS uygulamalarını yöneten ilgili uzmanlarla yarı-yapılandırılmış, açık uçlu soruların da bulunduğu yüz yüze anket ve mülakatlar yapılmıştır. Bu belediyelerin CBKS sistemlerini kurarken karşılaştıkları teknik, idari ve eğitim gibi konularda ne gibi zorluklar araştırılmış ve bu zorluklar ile nasıl baş edebildikleri tespit edilerek bunlara çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

1. Kavramsal Çerçeve: Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemleri

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisinde (1986) coğrafyanın tanımı; “Yeryüzünün günümüzdeki doğal ve beşeri görünümünü betimleyen ve açıklayan bilim olarak” (Cilt-5: 2415), bilginin tanımı; “Okuma, araştırma, gözlem ve deney sonucunda edinilen ya da öğrenilenlerin bütünü”, bilgi kavramının tanımı ise; “bir iletişim sisteminin bir noktasından diğerine, belli bir koda göre belli bir enerji taşıyan işaretler biçiminde gönderilen ileti kavramından ayrılamayacağı” (Cilt-4: 1637-8) şeklinde ifade edilmektedir. Sistemin tanımına gelince; birbirinden etkilenen veya birbiriyle ilişkili olan, bir bütün oluşturmaya yarayan cisim veya varlıkların bileşkesidir. Bilgi Sistemi ise, belli bir amaca hizmet etmek için bir araya gelen ve bir sonuç elde etmeye yarayan organizasyonların yönetsel işlevlerini desteklemek için bilgiyi toplamaya, üretmeye, depolamaya ve onu dağıtmaya yarayan bir sistemler bütünü olarak tanımlamak mümkündür.

Her sektörün kendi kullanım amacına göre farklı CBS tanımları ortaya çıkmıştır. Bu tanımlardan öne çıkanlardan bazıları şunlardır; “Bilişim ve iletişim teknolojilerinden yararlanarak geliştirilen ve duruma (pozisyona) bağlı bilgilerin depolanması ve manipüle edilmesini sağlayan sistemlerdir” (Clarke, 2003). “Konumsal veriyi modelleme, yönlendirme ve analiz etmeye yarayan bir sistemdir” (Sullivan ve Unwin, 2003). “Belediyelerdeki alt yapı hizmetleri (yol, içme suyu, atık su ve kanalizasyon vb.) ile diğer faaliyetlerin planlanması ve birbiriyle uyumlu çalışabilmesinde kullanılan bir yönetim aracıdır” (Ülkenli, 1997). Coğrafi Bilgi Sistemleri üzerine araştırma yapanlar, CBS’nin tanımını; konumsal bilgileri içeren bir kavram veya konuma bağlı bilgi sistemleri için özel tasarlanmış bir sistem olarak kabul etmektedirler.

Kent Bilgi Sistemi, “kentte yaşayan insanlar ile o kent bilgilerinin önceden belirlenmiş çeşitli metotlarla elde edilmesi, uygun bir yazılım ve donanım kullanılarak bir veri tabanına aktarılması, toplanan bu bilgiler arasında ilişki kurulması, bunların doğru yönetilmesi ve sorgulanmalarının yapılarak analiz edilmesi, kente ait sosyal, kültürel, ekonomik, idari hizmetlerin daha iyi şekilde yerine getirilmesi amacı ile kurulan sistemlerdir” şeklinde tanımlanmıştır (Alkaya ve Alkaya, 2006:2). Yeryüzündeki bilgilere ait “nerede ne var?” ve “birbirleriyle olan ilişkileri nelerdir?” sorularına cevap olması için CKBS tanımını; “yeryüzüne ait coğrafi bilginin toplanması, depolanması ve güncellenmesi, kullanılması, analiz edilmesi ve görüntülenebilmesi için CBS bileşenleri olan yazılım, donanım, veri ve uzman personel ile yöntemlerinin bir arada kullanılması” olarak ifade edilebilir.

2. Türkiye’de CKBS Genel Uygulamaları

Türkiye’de Coğrafi Bilgi Sistemlerinin daha etkin uygulanabilmesi amacıyla ÇŞB’liği bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü-CBSGM kurulmuştur. Bu genel müdürlüğün ana görevleri, Ülkemizde CSB oluşturulmasına, iyileştirilmesine, işletilmesine dair iş ve işlemleri yapmak, coğrafi bilginin ulusal düzeyde üretilmesi ve kalitesine yönelik standartların oluşturulmasına karar vermek, kent bilgi sistemleri ve mevzuatlarını hazırlamak ve bu sistemlerin yaygın bir şekilde kullanılması için gerekli düzenlemeleri yapmaktır (ÇŞB, 2015). CBSGM ülkemizde uygulanmak üzere, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi-TUCBS kapsamında birincil temel coğrafi veriler olarak “adres, bina, tapu-kadastro, idari birim, ulaşım, hidrografiya, ortofoto, arazi örtüsü, topografya, jeodezik altyapı,” ikincil veriler olarak da “yasak/koruma bölgeleri, plan bölgeleri, sosyal/kültür, altyapı, doğal kaynaklar, bioçeşitlilik, hava/iklim ve jeolojik/çevre” gibi unsurları belirlemiştir.

Türkiye’de CBS, başta haritacılık, planlama, jeoloji, maden, lojistik, ulaşım, askeriye, altyapı, kaynak varlık yönetimi, korunan alanlar, kirlilik yönetimi, doğal afetler, çevresel etki değerlendirilmesi, doğal kaynaklar, meteoroloji ve tarım olmak üzere bilginin üretildiği ve kullanım alanı bulunduğu bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlar, resmi daireler, il özel idareleri ile özel sektörde uygulama alanı bulmuştur. ÇŞB’nin CBS uygulamalarından bazıları şunlardır; Atlas uygulaması, Atlas Apı Uygulaması, Geoportal Uygulaması, Plan İşlem Numarası/e-Plan Uygulaması, Bulut Projesi, Afet Senaryoları Coğrafi Bilgi Sistemi CBS vb. uygulamaları bulunmaktadır.

Türkiye’de Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik Arama Kurumu, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, İller Bankası, İçişleri Bakanlığı ile bazı vilayetlerdeki il özel idarelerin bünyesinde uygulamaya konulan CBS uygulamaları da bulunmaktadır.

3. Yerel Yönetimlerde Kullanılan Kent Bilgi Sistemleri (KBS)

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanununun ilgili maddeleri gereği Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemlerinin belediyelerde “kurulmasının” zorunlu hale getirilmesiyle ticari firma yazılımları belediyelerin KBS’lerinde yerini almıştır. Dünyada KBS’ler yerini Akıllı Kent Bilgi Sistemlerine bırakırken Türkiye’de başta Büyükşehir Belediyelerinde Akıllı Kent Bilgi Sistemlerine doğru bir değişimin başladığını görülmektedir (Önder ve Köylü, 2018). Türkiye’de Akıllı Kent Bilgi Sistemlerini Bursa, İzmir, Antalya, Ankara, Kayseri ve Konya Büyükşehir Belediyeleri vatandaşların hizmetine sunmaya devam edilmektedir.

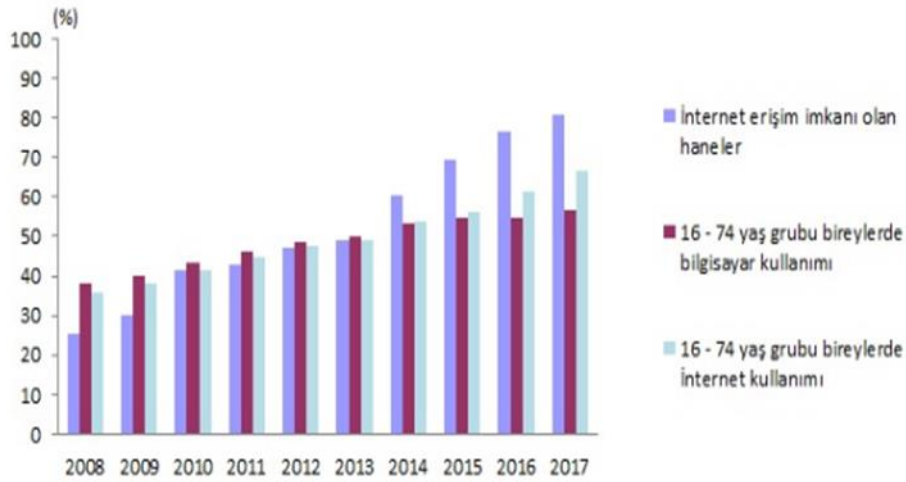
Akıllı kent bilgi sistemi uygulamasıyla; şehir faaliyet ve eylemlerin yönetiminin daha verimli yapılması, trafikte bekleme süresinin azaltılması, ulaşımın kolaylaştırılması, enerji (yakıt) tasarrufu sağlanması, sağlıklı bir çevrenin oluşturulması, şehir hakkında bilgilere kolayca ulaşılabilmesi, doğal afetler karşısında daha hızlı çözümler üretilip meydana gelen hasarların etkilerinin azaltılması sağlanabilmektedir.

4. Vatandaşların Web Tabanlı Hizmet Kullanımı

TÜİK’in 2017 yılı Nisan sonu itibariyle yapmış olduğu “Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırmasına” göre; bilgisayar ve internet kullanımı 16-74 yaş gurubundaki bireylerde sırasıyla %56,6 ve % 66,8 olmuştur. Bilgisayar ve internet kullanım oranları 16-74 yaş gurubundaki erkeklerde % 65,7 ve %75,1 iken, kadınlarda %47,7 ve %58,7 olmuştur. Her 10 haneden 8’nin internet erişim imkânına sahip olduğu, hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırma sonuçlarına göre ise; hanelerin %80,7’si evde internete erişim imkânına sahip olduğu, geniş bant internet erişim imkânına sahip hanelerin oranının ise %78, 3 olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre hanelerin %40’ı sabit geniş bant bağlantı ile internete erişim sağlarken %72,4’ü mobil geniş bant bağlantı ile internete erişim sağlamaktadır (TÜİK, 2017).

Şekil 1. 2017 Yılı İtibariyle Bilgisayar ve İnternet Kullanımı

Temel göstergeler, 2008-2017

Kaynak: TUİK, (2017) Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması

E-devlet kapısı kamu hizmetlerine tek bir noktadan hızlı ve güvenli bir şekilde erişim imkânı sağlayan büyük bir internet sitesidir. E-devlet kapısının amacı; devletin hızlı ve etkin bir şekilde işleyişinin sağlanması, kurumlar arası bilgi alışverişini sağlanarak iş ve veri yinelemesinin önlenmesi, Kamunun sunmuş olduğu hizmetlerle vatandaşların yaşamalarını kolaylaştırılması, karar vericilerin bilgiye dayalı karar verme süreçlerini geliştirilmesi, hızlandırılması ve devletin daha şeffaf bir yapıya kavuşmasıdır. www.turkiye.gov.tr adresinde 10.12.2017 tarihi itibariyle 35.360.712 kayıtlı kullanıcı, 2.430 hizmet ve 378 kurum tarafından çeşitli hizmet ve sorgulamalar yapılabilmektedir.

E-Devlet portalında 61 ilin 228 (30 Büyükşehir Belediyesi, 206 belediye ve bucak) belediyesi ve bunlara bağlı 9 adet yerel hizmet sunan kuruluşu bulunmaktadır. Belediyelerin sunmuş olduğu hizmetler incelendiğinde de uygulama birliğinin olmadığı anlaşılmaktadır. 8 Büyükşehir, 12 ilin Belediyesi ile bunlara ilçe/bucak belediyelerin e-devlet portalında hizmet sunumu bugün itibariyle yoktur. Bu belediyelerin resmi internet siteleri incelendiğinde ise bu tür hizmetlerin olduğu ancak e-devlet portalında hizmet sunmadığı anlaşılmıştır. E-devlette hizmeti bulunmayan 8 Büyükşehir belediyesine ait ilçe belediyelerden Adana'da (1) bir, Aydın'da (4) dört, Diyarbakır'da (3) üç, Erzurum'da (3) üç, Mersin'de (4) dört, Ordu'da (3) üç, Trabzon'da (1) bir, Van'da (1) bir olmak üzere toplam 20 ilçe belediyesi e-devlet portalından hizmetlerini sunabilmeyi başarmışlardır.

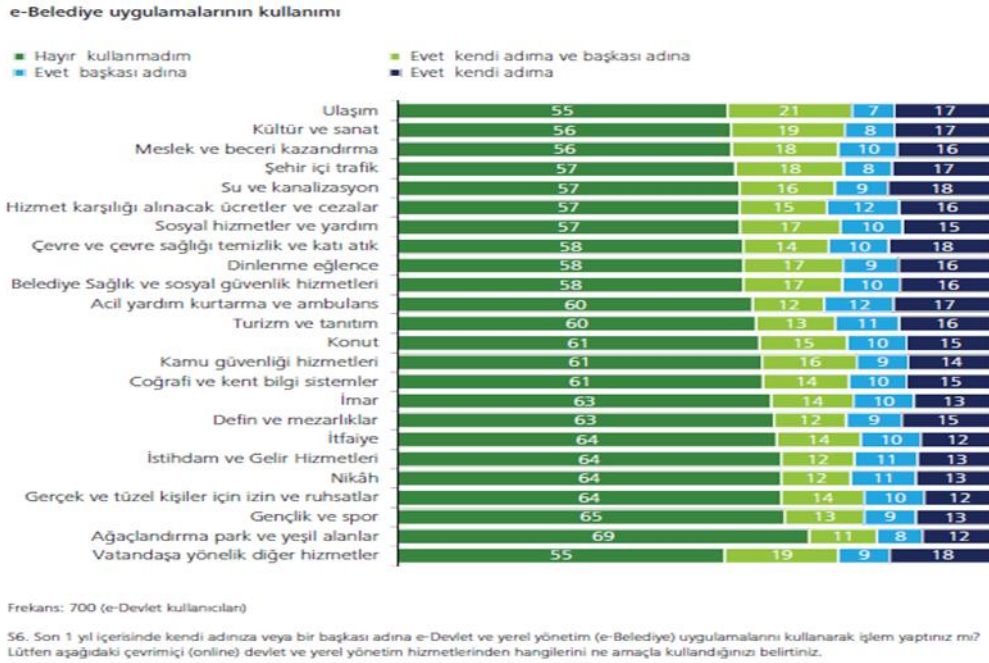
İçişleri Bakanlığı-Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre 1397 belediyenin olduğu düşünüldüğünde bu sayının ne kadar az olduğu, 2004 ve 2005 yıllarında çıkan Belediye Kanunlarında zorunluluk olmasına rağmen birçok belediyenin KBS'lerini kurup işletmek ve e-devlet portalında hizmet sunmasında sorunlar yaşadığı ortadadır.

5. Belediyelerin e-Devlet Üzerindeki Uygulamaları

Türkiye'de bulunan 30 Büyükşehir Belediyesi ve bunlara bağlı 519 ilçe belediyesi, 51 Belediye ve bu belediye sınırları içerisinde bulunan 400 ilçe belediyesi ile Türkiye genelinde bulunan 397 belde belediyesi olmak üzere toplam 1397 belediye bulunmaktadır. 50 İl, 158 ilçe ve 5 yerel hizmet kurumu e-devlet portalı üzerinden "genel hizmetler ve kişiye ait hizmetler olarak" iki ana başlıkta sunmaktadır. Genel hizmet olarak; arsa raic değerleri sorgulama, çöp toplama bilgisi, sorgulama, etkinlik bilgisi sorgulama, evrak takibi sorgulama, ihale sorgulama ve nöbetçi eczane sorgulama vb. olup, kişiye özgü hizmetler olarak; beyan bilgileri sorgulama, bilgi edinme başvurusu ve sorgulaması, sicil bilgileri

sorgulama, tahakkuk bilgileri sorgulama ve tahsilât bilgisi sorgulama vb. uygulamalardır (TÜSİAD ve TBV, 2012).

Şekil 2. Vatandaşların e-Belediye Uygulamaları Kullanım Oranları

Kaynak: TÜSİAD ve TBV (2012). E-Devlet/E-Belediye Kullanıcı Memnuniyet Araştırması

E-Devlet kullanıcısı olmayanlara “e-devlet kullanmama nedenlerini” sorulduğunda, katılımcıların %28’i kamu veya belediye idareleri ya da yetkilileri ile iletişime geçme ihtiyacının olmadığını, %26’lık bir grup ise ilgili web siteleri ve online hizmetler hakkında bilgisinin olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların %26’sı ihtiyaç duyduğu hizmetleri karşılamak için internet kullanmaya ihtiyacı olmadığını, %23’nün ise internete güvenmediği anlaşılmaktadır. E-devlet ve e-belediye üzerinden hizmet sunumu yapan bakanlıklar ve belediyelerin uygulamalarına vatandaşın “güven duygusu” araştırıldığında ise; % 56’sı e-devlete, % 48’i ise e-belediye uygulamalarına güvendiği anlaşılmaktadır. Yapılan araştırmalarda e-devlet ve e-belediyelere ait web siteleri ve online hizmetlerinden haberdar olmamak bu sitelerin kullanılmama nedenleri arasında ikinci sırada yer almaktadır (TÜSİAD ve TBV, 2012).

6. Araştırma Yöntemi

Bu çalışma “yerel yönetimlerde CKBS uygulamalarının başarı düzeylerini etkileyen faktörler nelerdir?” sorusuna cevap aramaktadır. Bu amaçla, ilgili literatür incelendikten sonra nitel ve nicel veriler kullanılarak elde edilen dokümanların tasnif edilmesi sonucu CKBS’leri kavramsal çerçevesi değerlendirilmiştir. Bu sistemlerin Türkiye’deki mevcut uygulamalarının belirlenmesi için bakanlıklar ile ilgili kuruluşların öne çıkan uygulamaları incelenmiştir. Yerel yönetim uygulamalarını ele almadan önce Türkiye’de vatandaşların CKBS uygulamalarına olan güvenleri ile bu sistemlerden ne ölçüde yararlanabildiği üzerine yapılan araştırma sonuçları da değerlendirilmiştir. Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemlerinin Türkiye’deki genel durumunun ortaya konulması açısından ülke genelindeki ve e-devlet üzerindeki uygulamaları araştırılmıştır. Yerel yönetimlerde uygulaması Ankara’nın farklı siyasal eğilimlerini de yansıtan Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyelerinin mevcut CKBS’leri ile resmi internet sayfaları incelenerek uygulamalarında öne çıkanlar ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Araştırma sırasında yetkili ve sorumlu kısım amiri, uzman ve bu CBKS uygulamalarını kullanan kişilerle yarı-yapılandırılmış, açık uçlu soruların da bulunduğu yüz yüze anket ve mülakatlar yapılmıştır. Bu belediyelerin CBKS sistemlerini kurarken teknik, idari, mali ve eğitim gibi konularda karşılaştıkları

zorluklar araştırılmış ve bu zorluklar ile nasıl baş edebildikleri tespit edilerek bunlara çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

7. Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyeleri KBS Uygulamaları ve Sorunları

Ankara’da üç farklı siyasi partiden seçilmiş belediye yönetimine ait KBS uygulamaları ile sorunlarının neler olduğunu anlamak üzere Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyesinin resmi internet siteleri incelenmiş, belediyelerde KBS’ni kuran ve işleten yetkililer ile yüz yüze görüşmelerde bulunulmuş ve hâlihazırda bu sistemleri işleten birim amirleri ile bu sistemleri kullanan şirket elamanları ile Belediyenin görevlendirmiş olduğu yetkili memurlarla yüz yüze görüşmeler ve mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Yapılan anket ve mülakatlar sonucu üç büyükşehir ilçe belediyesindeki CKBS uygulamalarına ait öne çıkan sorunları teknik, idari, eğitim ve mali konular olmak üzere dört (4) ana başlıkta toplanmıştır.

7.1. Etimesgut Belediyesi KBS Uygulamaları

Etimesgut Belediyesi Akıllı Kent Otomasyon Sistemi (AKOS) içerisinde KBS’ne ait kadastro, tapu sicil, numarataj, bina ve bina resmi, imar planı, çevre temizlik, emlak, işyeri ruhsat, ilan ve reklam, coğrafi bilgi sistemi, karar-destek sistemi, genel sağlık sistemiyle uyumlu “sağlık otomasyon” uygulamaları bulunmaktadır. Bunun yanında belediyenin resmi internet sitesinde e-belediye uygulaması içerisinde e-devlet portalıyla uyumlu birçok uygulamayı kullanmaktadır.

7.2. Etimesgut Belediyesi KBS Uygulama Sorunları

7.2.1 Teknik Sorunlar

Sağlık Otomasyon Sistemi, KBS ile entegre değildir. Olası doğal afetlerde muhtemel hasara ait simülasyon görüntüsünü sağlayacak bir yazılımın olmaması nedeniyle maddi hasar ve can kaybına ait tahmin de yapılamamaktadır. Şirketin kullandığı AKOS’un güncelleme işi uzaktan erişimle sağlanmaktadır. Bunun mümkün olmaması halinde şirketin teknik personeli arızaya yerinde müdahale etmekte, bu da hizmette aksamaların yaşanmasına neden olmaktadır.

Etimesgut Belediyesi, KBS’ni satın alırken ihale firmasının “eğitim-bakım desteği vermesi, programın ihtiyaç duyulan kaynaklarla geliştirilmiş ve yeterli referansa sahip olmasını” kriter olarak kabul etmiştir. AKOS’un KBS için üretmiş olduğu verilerin de “veri kimliği ile veri kalitesinde aranan standartları” da taşımadığı anlaşılmaktadır. Belediyede kullanılan KBS’de INSPIRE veri temaları ile ülkemizde yerel yönetimler için belirlenen KBS veri temalarından eksik olanlar bulunmakta olup bu eksikliklerin tamamlanması konusunda bir çalışmanın da yapılmadığı anlaşılmaktadır. Belediyenin CKBS’de “veri paylaşımı ve tedarikinde” sorunlar yaşadığı, elde ettiği verilerde de uyum sorunu bulunduğu gözlenmiştir.

7.2.2. İdari Sorunlar

Belediyenin CKBS’leri konusunda yetişmiş nitelikli teknik personeli yoktur. KBS kuruluş ve işleyişinde, bilgi işlem müdürlüğündeki personel ile imar müdürlüğündeki personel arasında görev ve yetki konusunda tipik bürokrat refleksiyle sorumluluktan kaçma (Önder ve Aydın, 2016) gibi sorunların yaşandığı görülmüştür. Bilgi paylaşımını belirleyen bir tamim, talimat, ücretlendirme politikası ile uygulamada hangi bilgilerin hangi kurumlarla paylaşılacağını belirleyen bir düzenleme de yoktur. Belediye bünyesindeki birimlerin KBS’leri konusunda iş akış şemalarının bulunmaması (AKOS hariç) bu sistemlere veri girişi yapan birimlerin eksik/noksan bilgilerinden dolayı performans kaybına neden olmaktadır. KBS ne ait verilerin hazırlanması ve sisteme aktarılması işi özel şirket tarafından yapıldığından, ileride farklı amaçla ve/veya menfaat sağlamak için kullanılabilme riskini de içinde barındırmaktadır.

Satışı yapılan bir gayrimenkulün alıcısı tarafından belediyeye beyan edilmemesi kayıtlarda eski sahibi adına görünmesine ve gelir kaybına neden olmaktadır. KBS kayıtlı mükelleflere çevre temizlik ile emlak vergisi ödenmesi hatırlatmasının sadece “kısa mesajla” yapılması yeterli değildir. Bölge insanın

KBS'lerinin kullanımı ve memnuniyeti ile uygulama sorunlarının tespitine yönelik bir anket veya istatistiki bir çalışma da yapılmadığı anlaşılmıştır. Bilgi İşlem Müdürlüğünde KBS'lerini kullanan kişilere ait bir veri olmadığı gibi, e-belediye ve e-devlet üzerinden belediye hizmetlerini kullanan kişilere ait haftalık, aylık veya yıllık bir istatikselsel veriye de ulaşılammıştır.

Etimesgut Belediyesi'nin 2016 yılı faaliyet raporu incelendiğinde KBS'lerinin temel özelliklerinden (karar desteği, kaynak yönetimi, görev otomasyonu, mali kaynak, iş gücünden tasarruf ve verimlilik, demografik yapının tespiti, arsa yapılaşma ve mahalli seçimlerden yararlanma) yeterince yararlanılmadığı ve bu özelliklerden yararlanılarak gerçekleştirilen bir çalışmanın da olmadığı gözlemlenmiştir.

7.2.3. Eğitim Sorunları

Belediyede kadrolu veya sözleşmeli CKBS uzmanı yoktur. Bilgi İşlem Müdürlüğünde çalışan personel de bu konuda gerekli olan bir eğitime tabi tutulmamıştır. AKOS biriminde görev yapan özel şirket elamanları olup sürekli değişmektedir. Belediyenin dışardan hizmet satın alması nedeniyle ücretini beğenmeyen personel işten ayrılmakta ve bu yüzden sık sık personel değişimi yaşandığı anlaşılmaktadır. Yeni gelen personelin uyum sorunu nedeniyle işte başarılı olmasının zaman aldığı, bu süreçte işlerde yavaşlama/aksama yaşandığı anlaşılmaktadır. Şirketle yaşanabilecek bir olumsuzlukta bu sistemlerin çalışmasında sıkıntı yaşanacağı düşünülmektedir.

Belediyede kurulan KBS sistemini sözleşme gereği AKOS'un eğitim almış şirket elamanları sevk ve idare etmektedir. Bilgi İşlem Müdürlüğünde bir (1) veri tabanı uzmanı, bir (1) ağ ve sunucu yöneticisi, bir (1) bilgisayar mühendisi ve internet sitesi geliştirme ve güncelleme elamanlarının hiç biri CKBS konusunda eğitime tabi tutulmadığı anlaşılmaktadır. Belediyede başta ilgili daire başkanları, bilgi işlem ile imar müdürleri olmak üzere çalışan personelin KBS'ler konusunda herhangi bir bilgilendirme semineri veya eğitime tabii tutulmadığı gözlemlenmiştir.

7.2.4. Mali Sorunlar

Etimesgut Belediyesinde KBS'lerine yeterli kaynak aktarıldığı görülmektedir. 2016 (Etimesgut Belediyesi) yılı faaliyet raporu incelendiğinde, Bilgi İşlem Müdürlüğüne ayrılan bütçe için 2.087.500 TL'lik bir ödenek ayrıldığı ancak yıl içerisinde yapılan harcamalar ve yatırımlar nedeniyle yılsonunda 2.551.939,41 TL'lik bir harcama ile bütçenin kapandığı anlaşılmaktadır. Bütçenin gerçekleşme oranı % 122,25'dir. İmar Müdürlüğüne ise 1.579.000,00 TL ödenek ayrıldığı, bu ödenekten 1.195.623,07 TL harcama yapıldığı anlaşılmaktadır. Yıl sonunda harcanmayan 383.376,93 TL'nin iade edildiği anlaşılmaktadır. Kaynak sorunu bulunmadığı ve fakat kaynakların daha etkin kullanımı konusunda iyi bir planlamanın yapılmadığı anlaşılmaktadır.

7.3. Çankaya Belediyesi KBS Uygulamaları

Çankaya Belediyesi KBS uygulamalarını 2011 yılında uygulamaya koymuştur. İlk önce Belediye Yönetim Bilgi Sistemi-(MIS) uygulamalarından hesap işleri, gelir, personel ve nikâh modülleri için gerekli bilgiler veri tabanına aktarılmış, ardından gelir uygulamaları, personel özlük, işçi ve memur maaş uygulamalarına ait uygulamalar devreye sokulmuştur. Bu paket programın alt modülleri olan emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, ilan-reklam vergisi, eğlence vergisi, işgaliye harçları, takip ve tahsilât işleri, idari bilgi sistemi, satın alma hizmetleri, yatırım ve ruhsat, taşınmaz bilgi sistemleri, analiz ve yönetici masası olmak üzere daha pek çok uygulama bulunmaktadır.

Çankaya Belediyesinin e-belediye uygulamasıyla sicil sorgulama, yeni üyelik talebi, sicil ve üyelik bilgileri gerçekleştirilmektedir. On-line vezne uygulaması ile borç ödeme, tahsilâtlar, tahakkuklar, sicil işlemleri yapılmaktadır. e-Beyanname ile belediye verilmesi gereken beyanlar, ruhsat başvuru ve sorgulama gerçekleştirilmektedir. Bilgi edinme; rayiç değerler, bina birim değerleri, nikâh saatleri, şikâyet ve öneri, kamu paylaşım, e-şanslı; Sokak hayvanlarını sahiplenmek ve bu konuda çalışmalar yapmak için hizmet vermektedir, e-Atık; Kullanıcısı tarafından arızalı olup tamiri mümkün olmayan elektrik ve elektronik cihazların geri dönüşümü ile insan ve çevre sağlığına zarar vermeden imha işleminin

yapılabilmesi sağlanmaktadır. *Çankaya Kent Rehberi*; harita modülü üzerinden genel görünüm ve harita katmanlarını, imar durumunu, uydu görüntüsünü, sorgulamalar üzerinden; mahalle, cadde ve sokak, faaliyetler, okullar, hastaneler, lokanta, cafe ve barlar, kütüphaneler, emniyet birimleri, sağlık ocakları ile binaların fotoğraflarını görüntülemek mümkündür. Bunların yanında sergi, konser, sinemalar, pazar yerleri, taksi durakları, kreşler, cenaze hizmetleri hakkında, sesli kütüphane, engelli destek hizmetleri, kadın dayanışma merkezi, meclis kararları ve muhtarlar hakkında bilgileri içeren kent rehberi bulunmaktadır.

7.4. Çankaya Belediyesi KBS Uygulama Sorunları

7.4.1. Teknik Sorunlar

Çankaya Belediyesi 2011 yılında KBS'lerini kurarak işletmeye almış, ardından Belediye Yönetim Bilgi Sistemine-MIS ait uygulamalarını devreye sokmuştur. ÇŞB'nin yerel yönetimler için belirlemiş olduğu 10 adet KBS temel veri temalarından "arazi örtüsü, arazi kullanımı, bitki örtüsü, jeodezik tesisler, su kütlesi, ulaşım, Kamusal hizmetlere ait veriler bulunmadığı gibi bu konuda yapılmakta olan bir çalışmaya da rastlanılmamıştır. CBS biriminin yeni kurulmasından dolayı altyapı çalışmaları devam etmektedir.

Belediyedeki KBS'leri kurulurken kullanılacak yazılım programında "lisanslı bir yazılım olup olmadığına, açık kaynak kodlu olmasına, işletimci/sunucu mimari desteğine ve yeterli kaynaklarla desteklenmiş olmasına" bakılmıştır. Kullanılmakta olan yazılımın uygulamalarında sorunlar yaşansa da yazılım firmasının buna en kısa süre içinde çözüm bulduğu anlaşılmaktadır. Sistemin çalışabilmesi için gereken veriler Çankaya Belediyesi sorumluluk alanındaki tüm cadde ve sokaklar dolaşarak numarataj, pafta, kadastral parseller ve hâlihazır haritaların üretilip sisteme aktarılmasıyla başlanmış, çıkarılan bu haritalar uydu görüntüleriyle eşleştirilmiştir. TAKBİS'den alınan tapu kütükleri veri tabanına aktarılarak kadastral parsel bilgileriyle eşleştirme yapılarak güncel hale getirilmiştir.

KBS birimindeki bilgilerin/verilerin sayısallaştırma işlemleri yapılarak veri tabanı yönetim sistemine aktarılmış, bazı veriler ise fotogrametrik yöntemlerle elde edilmiştir. Çankaya Belediyesinden veri talebinde bulunan kurum ve kuruluşlara coğrafi veriler belli bir bedel karşılığı verilmekte olup, talep edilmesi halinde ağ üzerinden de bilgi paylaşımının mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

CAD verilerinin CBS veri formatına dönüştürülmesi, mevcut verilerin güncellenmesi ve standart farklılığı, tedarik edilen verilerin doğruluk derecesi ile bazı verilerin özelliği nedeniyle paylaşımında sıkıntılar yaşanmaktadır. Elde edilen verilerin tekrar kontrol edilmesi, yanlışların düzeltilmesi zaman kaybına neden olmaktadır. Bir diğer sorun ise yazılımların pahalı olması ve firmaların sık sık güncelle yaparak yazılımlarını bir üst versiyona çıkarıp ücret talep etmeleridir.

7.4.2. Eğitim Sorunları

Çankaya Belediyesinde KBS'lerinden sorumlu birim Bilgi İşlem Müdürlüğü birimi olup İmar Müdürlüğü personeliyle birlikte koordineli çalıştığı KBS ve uygulamaları konusunda uygulamalı eğitime tabi tutuldukları anlaşılmaktadır. Çankaya belediyesinde başta üst düzey yöneticiler olmak üzere kısım amirlerinin KBS'lerinin uygulamaları ile sağlayacağı faydalar konusunda eğitime veya bilgilendirmeye tabi tutulmadıkları anlaşılmaktadır. Bilgi İşlem Müdürlüğündeki kadrolu personelin KBS'leri konusunda bilgi sahibi olmadığı gibi bu konuda bir hizmet içi eğitime de alınmadığı tespit edilmiştir.

7.4.3. İdari Sorunlar

Çankaya Belediyesinde CKBS konusunda eğitilmiş kadrolu personel bulunmamaktadır. Belediyenin kurduğu Çankaya İmar A.Ş. kanalıyla işçi statüsünde personel çalıştırılmaktadır. Burada diğer belediyelerde olduğu gibi ücretini yeterli bulmayan personel istifa ederek işten ayrılmakta, yerine gelen personelin uyum sorunu olduğu anlaşılmaktadır. KBS kuruluş aşamasında Bilgi İşlem Müdürlüğü ile İmar Müdürlüğü arasında görev, yetki, bilgi paylaşımı ve güvenliği konusunda sıkıntılar yaşanmıştır.

Belediyenin bilgi paylaşımını belirleyen yayımlanmış tamim, talimat ile ücretlendirme politikası bulunmamaktadır.

Çankaya Belediyesinde, KBS'lerini ilgilendiren konularda iş akışını düzenleyen "iş akış şemaları" bulunmamakta, veri girişini yapan müdürlüklerin eksik veya hatalı verilerden dolayı KBS'leri tam kapasiteyle çalışmamaktadır. Değişen belediye sınırları nedeniyle mevcut kayıtların mekânsal adres kayıt sistemine göre güncellenmesi gerekmektedir. Çankaya Belediyesinin KBS uygulamalarının kullanımına yönelik reklam, ilan panoları, bez afiş veya tanıtıcı bir faaliyet yapmadığı, mevcut uygulama sorunlarıyla ilgili anket veya memnuniyet ölçümüne dair istatistikî bilgiye sahip olmadığı, bu sistemlerin e-belediye, kent rehberi ve e-devlet üzerinden kullanımına dair bir veriye de sahip olmadığı tespit edilmiştir.

7.4.4. Mali Konular

Gerçek ve tüzel kişilerin belediyeden veri/bilgi talep edilmesi halinde ücret talep edilmektedir. Ancak kamu kurumlarından gelen talep değerlendirildiğinde üst makamların verdiği talimat ve emirlere göre hareket edildiği anlaşılmaktadır. İmar Müdürlüğü ile Bilgi İşlem Müdürlüğü'nün (KBS biriminin) ortaklaşa kullanmış olduğu uydu görüntülerinin satın alınması, belli tarihlerde güncellenmesi, CBS biriminin kurularak işletilmesi, KBS yazılım güncellenme işinin belediye bütçesine ek bir yük getirdiği anlaşılmaktadır. Çankaya Belediyesinin 2016 yılı faaliyet raporunu incelendiğinde, Bilgi İşlem Müdürlüğüne 4.296.380,00 TL'si (%0,69), İmar Müdürlüğüne ise 15.079.973,47 TL'si (% 2.44) ödenek ayrılmıştır. Her iki müdürlüğün de kaynaklarını kullandığı, planlanan projelerin gerçekleştirildiği ve mali bir sıkıntı yaşanmadığı anlaşılmaktadır.

7.5. Keçiören Belediyesi KBS (Modülü) Uygulamaları

Keçiören Belediyesinin resmi internet sitesi incelendiğinde KBS'nin üç modülden oluştuğu anlaşılmaktadır. Bunlardan birincisi İmar Modülü, ikincisi Tapu-Kadastro Modülü, üçüncü modül ise Numarataj'dır.

7.5.1. İmar Uygulaması

Keçiören Belediyesine ait imar değişimlerinin takip edildiği, imar durum belgesinin hazırlandığı, istatistiki analizler, raporlama ve sorgulama işlemlerinin yapıldığı, çap ve imar durumunun alınabildiği, imar tabakaları üzerinden CBS sorgulamalarının yapılabildiği, çeşitli kriterlere göre (yapılaşma nizamı, kat yükseklikleri, bina tipleri vb.) tematik haritaların üretilebildiği, imar durum belgesini CBS ile uyumlu hazırlayıp geçerlilik süresinin de takip edildiği bu modül, numarataj modülüyle de birlikte çalışarak kaçak yapılaşmayı da tespit etmektedir. İmar modülü ana ekran üzerinde; katmanlar, parsel arama, adres arama, önemli yer arama, adres no. sorgulama, ruhsat ve iskân sorgulama, park ve bahçe arama, proje arama, eski ada parsel arama/yeni parsel-ada arama ve arama gününe ait nöbetçi eczane bilgilerini sorgulama imkânı bulunmaktadır.

Katmanlar; Katmanlar modülünde Google haritası üzerinden Keçiören Belediyesi sorumluluk sahasını içerisinde bulunan mahalle sınırları ile cadde, sokak ve kapı numarasını sorgulama imkânı bulunmaktadır. Sorgulanan cadde, sokak ve numara da bulunan binaya ait detay bilgileri bulunmaktadır. Bunlar; binanın kodu, mahallesi, ada parsel numarası, bina adı, kat sayısı, bina alanı, binanın kullanımı (ev, işyeri vb.), binanın bağımsız bölümüne ait adres kodları ile ısınma türü vb. bilgiler bulunmaktadır.

Parsel Arama; Mahalle, ada ve parsel numarası girilerek sorgulamanın yapıldığı bu modülde bulunan ada/parsele ait imar durumuna ait detay bilgileri bulunmaktadır. Bu bilgiler şunlardır; pafta numarası, mahalle adı, geometrik alanı, tapu mahallesi, tapu alanı, parsel karar numarası, belediye imar türü, taks'ı, yapı düzeni, yapı yükseklik tipi, yapı yüksekliği, kat âdeti, ön bahçe mesafesi, yan bahçe mesafesi ve özel bilgilerin yazıldığı açıklama bölümünden ibarettir.

Adres Arama; Mahalle adı, cadde adı ve kapı numarası yazılarak sorgulamanın yapıldığı bu modülde TÜİK Bina Kodu, mahalle adı, cadde-sokak adı, dış kapı numarası, ada parsel numarası, bina adı, kat

sayısı, bina alanı, binanın kullanımı (konut-İşyeri), bağımsız bölüm sayısı ve ısınma türüne ait detay bilgilerine ulaşmak mümkündür.

Önemli Yer Arama; Keçiören Belediyesi sorumluluk sınırları içerisinde bulunan açık ve kapalı otoparklar, adliye/mahkeme, akaryakıt istasyonları, alış-veriş merkezleri, anaokulu, kreş, askeri bina, camii, çocuk oyun alanları, dolmuş güzergâhları, sağlık ocakları, spor tesisleri ve birçok iş yeri ile kamu ve özel işyerlerinin sorgulandığı bir modüldür. Bu modülde belirli bir noktaya maus'un sağ tuşuna basıldığı zaman harita üzerinde Google ve Yandex arama yapılabilir, yakın noktalarda bulunan mekân bilgilerine ulaşılabilmektedir, 3D sokak görüntüsüyle gezinti yapılabilir.

Adres Numarası Sorgulama; İmar modülü üzerinde bulunan adres numarası sorgulamada mahalle adı, cadde/sokak adı, bina numarası ile bağımsız bölümün seçilmesini müteakip arama butonuna basıldıktan sonra seçilen bağımsız bölüme ait adres numarasını öğrenmek mümkün olabilmektedir.

Ruhsat ve İskân Sorgulama; 2007 ve sonrası Keçiören Belediyesinden yapı ruhsat belgesi, inşaat ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ile iskân ruhsatı almış yapıların takip edildiği bu sorgulamada; yapı adres ve ruhsat iskân bilgilerine ulaşılabilir. Yapı bilgileri; il, ilçe, mahalle, ada ve parsel numarası, cadde/sokak ile dış kapı numarasından ibarettir. Ruhsat ve iskân bilgileri ise; kullanım amacı, tipi, durumu, yüz ölçümü, belge numarası, belge onay tarihi, bülten numarası, yapı denetim firması, yüklenici firma, müteahhittin adı bilgilerini içermektedir.

Park ve Bahçe Arama; Keçiören Belediyesi sınırlarında bulunan herhangi bir parka ait tüm detay bilgilerinin bulunduğu bu arama modülünde; parka ait toplam alan bilgisi, oyun alanı, voleybol ve futbol sahası, fitness aletleri, zıpzıp, tahterevallı, ticarethane, mahalle konağı, zabıta noktası, ada/parsel bilgisi, toplam yeşil alan, koşu yolu, basketbol sahası, tenis kortu, WC, yüzme havuzu, şelale, dönme dolap, bekçi kulübesi, bankamatik, sağlık ocağı ve dernek binasını içeren bilgiler bulunmaktadır.

Proje Arama; Keçiören belediyesinin sorumluluk sahası içinde yapımı biten veya devam eden projelerin takip edildiği bir modüldür. Belediyenin yapımını üstlendiği muhtarlık binaları ile zabıta binaları örnek göstermek mümkündür.

Eski Ada/Parselden Yeni Ada parsel Arama; Eskiden verilmiş ada parsel numaralarının sistemden yenilenmesi nedeniyle daha önceki bilgilerin yeni sistemden bulunabilmesine yarayan modüldür. Bu modülden arama yapılabilmesi için kişinin sahip olduğu tapu bilgisindeki eski ada/parsel bilgisi ile baba adının sisteme girilmesi zorunludur.

Nöbetçi Eczane Arama; Bu arama modülünde sadece arama butonuna basılarak arama yapılan güne ait Keçiören Belediyesi sınırları içindeki nöbetçi eczane adres ve telefon bilgilerine ulaşılabilir. Harita üzerinde konum bilgisine erişim imkânı bulunmamaktadır.

7.5.2. Tapu-Kadastro Uygulaması

Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan vatandaşlara ait parsel koordinatları ve tapu bilgilerinin sisteme aktarılmasını sağlayan modüldür. Tapudan alınan sözel veriler ile kadastrodan alınan sayısal verilerin "eşleme dosyası" yardımı ile otomatik olarak eşleştirmesi burada yapılır. Bu modülde tapu bilgileriyle parsellerin koordinat detayları eşleştirilir. Tapu-kadastro verileri üzerinden zemin bilgilerine göre sorgulama, güncelleme, tek ya da çoklu (hisseler, şerh, beyan, irtifak, muhdesat, eklenti, teferruat) rapor hazırlanabilmektedir. Sorgulama işlemi sonucunda ortaya çıkan sonuçlar farklı formatta saklanabildiği gibi istenildiğinde Google Earth uygulamasında gösterilebilmektedir. Modülün Tapu-kadastro On-line çevrim içi sisteme bağlanarak sorgulama işlemi ile İl, İlçe, kurum, mahalle, ada no, parsel no detaylarına kadar tapu/kadastro verilerini indirmek mümkündür.

7.5.3. Numarataj Uygulaması

Adres verisinin sorgulanması, sunulması, güncellenmesi ve bu verilerin harita üzerinde görüntülenmesini sağlayan, TÜİK standartlarına göre Ulusal Adres Veri Tabanından (UAVT) alınan

verilerin güncellemesini, sorgulamasını ve raporlamasını yapan CBS tabanlı bir modüldür. Modülün gelişmiş çizim araçlarıyla İl, İlçe, mahalle, yol, yapı, kapı ve tahsis çizimi gerçekleştirilebilmektedir. Numarataj verileri içinde; binanın kullanım türüne (ev-işyeri), iç kapı numaralarına ait adres numarasına, bina kodlarına, ikamet edenler hakkında genel bilgiye erişme imkânı bulunmaktadır. MapLand saha uygulaması ile birlikte çalışarak sahadan numarataj verilerinin toplanmasını sağlamaktadır.

Keçiören Belediyesi e-belediye web portalında; Ak masa, bilgi edinme, sicil arama, e-ödeme (üyeliksiz), evrak takip ve doğrulama, e-posta bilgilendirme, sms bilgilendirme, vergi borç kontrol, nikâh başvurusu ve rezervasyon, bugün evlenen ve vefat edenler, arsa m2 fiyatları, inşaat maliyetleri, aşınma oranları, e-makbuz, personel maaş ile personel maaş başvuru ve sorgulamalarının yapıldığı uygulamalar vardır.

Keçiören Belediyesi Otomasyon Birimini de kullanılan programlar; e-imza, kamera takip sistemi, gider takip sistemi, bütçe gelir sistemi, personel takip sistemi, meclis kararları görüntüle programı, on-line anket sistemi, bilgi edinme sistemi, etkinlik takip sistemi, kamera takip sistemi, multimedya arşiv programı, 3 boyutlu Keçiören Netcad haritası, dijital haber arşivi, akaryakıt takip programı, ambar takip programı, iş emri hazırlama programı, emlak sicil kayıtlarındaki eksik TC. numaralarını tamamlama programından oluşmaktadır.

7.6. Keçiören Belediyesindeki KBS Uygulama Sorunları

7.6.1. Teknik Sorunlar

Keçiören Belediyesinde KBS'leri 2012 yılında kurulduğundan harita, imar ve park- bahçeler sisteme dâhil edilmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yerel yönetimler için belirlemiş olduğu KBS temel veri temalarından “arazi örtüsü, arazi kullanımı, bitki örtüsü, jeodezik tesisler (varsa), su kütlesi, ulaşım, Kamusal hizmetlere ait veriler bulunmamaktadır. Belediyede MapCodeX yazılımı ile MapCodeX server web sunucu yazılımı mevcut olup, SQLServer veri tabanı kullanılmaktadır. Belediyeye KBS'leri kurulurken veri tabanını yazılımında aranan kriterlerde “işletimci/sunucu mimari desteğe ile lisanslı yazılımı olup olmadığına” bakılmıştır. Kullanılmakta olan yazılımda ufak tefek sorunlar yaşansa da yazılım firması bunu en kısa zamanda çözüme kavuşturduğu anlaşılmaktadır.

Yazılımın çalışabilmesi için ihtiyaç duyulan veriler için cadde ve sokaklar tek tek dolaşarak numarataj, pafta, kadastral parseller ve hâlihazır haritalar çıkarılmıştır. KBS birimindeki veriler sayısallaştırma ve fotogrametrik yöntemlerle elde edilmektedir. Veri standartlarındaki uyumsuzluk nedeniyle CAD verilerinin CBS veri formatına dönüştürülmesi sırasında hatalar oluşmaktadır. Diğer kurumlardan veri tedariki yapılırken sorunlar yaşanmaktadır. Bir diğer sorun ise tedarik edilen verilerin doğruluk derecesidir. Alınan verilerin tekrar kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu da hem zaman kaybı hem de emek kaybına neden olmakta işlerin yavaş yürütmesine sebep olmaktadır.

Numarataj sistemi ile tapu kayıtlarında uyumsuzluk vardır. Belediye ye verilen vergi beyannamelerindeki ada parsel kayıtlarının eski olması nedeniyle eşleştirme yapılamamakta, tapu kayıtlarıyla beyan bilgilerinin eşleştirilmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Vatandaşların tapu kayıtlarında TC kimlik numaralarının olmaması ayrı bir sorun yaratmaktadır.

7.6.2. Eğitim Sorunları

Keçiören Belediyesinde KBS'lerinden sorumlu birim Bilgi İşlem Müdürlüğü olup, İmar Müdürlüğü personeliyle birlikte koordineli çalışmaktadır. KBS'lerinin ihtiyaç duyduğu imara ait veriler imar müdürlüğü personeli tarafından sisteme aktarılmaktadır. Bu iki müdürlükte görev yapan personele ihaleyi alan firma tarafından bilgilendirme eğitimi ile uygulama eğitimi vermiştir.

Bilgi İşlem Müdürlüğünde CKBS uzmanı yoktur. Bir (1) bilgisayar mühendisi, bir (1) veri tabanı uzmanı, bir (1) uygulama ve yazılım geliştirme ve internet sitesi geliştirme ve güncelleme elamanları bulunmakta olup, bu personelden sadece üç (3) kişi KBS'leri konusunda bilgi sahibidir. Bu üç kişinin

bilgi ve görgüsünün artırılması ve eğitim hizmeti KBS ihalesini alan firma tarafından sağlanmaktadır. Sistemin işletiminde bir sorun çıktığında firma on-line destek vermektedir. Keçiören belediyesinde üst düzey yöneticiler ile ikinci derece birim amirlerinin KBS'lerinin uygulamaları ile sağlayacağı faydalar konusunda eğitimine veya bilgilendirmeye tabi tutulmadıkları anlaşılmaktadır. KBS'nin alımı sırasında belediye başkanının bir tanıtım toplantısı yapması yerel bir gazetede haber konusu olmuştur.

7.6.3. İdari Sorunlar

Keçiören Belediyesinde kadrolu CKBS'leri konusunda yetişmiş teknik personel yoktur. Bilgi İşlem Müdürlüğündeki bir (1) Bilgisayar Mühendisi ile iki teknik personel KBS'leri biriminde görev almaktadır. İmar Müdürlüğündeki personel ise konuyla alakalı uygulamalı ve bilgilendirme eğitimine tabi tutulmuş, başlangıçta iki müdürlük arasında bilgi paylaşımı ve yetkilendirme konusunda sıkıntı yaşanmış ancak bu sorun zamanla alınan idari tedbirlerle aşılmıştır. Belediyede bilgi paylaşımını konusunda yayımlanmış tamim, talimat, ücretlendirme politikası bulunmamaktadır. Her birim kendisiyle alakalı bir ücretlendirme politikası yapmakta olup hangi bilgilerin hangi kurumlarla nasıl paylaşılacağını belirleyen bir uygulaması da yoktur.

Belediyedeki tüm kısım müdürlüklerinde KBS'leri konusunda iş akışını düzenleyen "iş akış şemaları" bulunmamaktadır. Veri girişini yapan müdürlüklerin eksik veya hatalı verilerden dolayı KBS'leri tam kapasiteyle çalışmamaktadır. Satışı yapılan bir gayrimenkulün 3 ay içinde alıcı tarafından satın edilmemesi belediyenin gelir kaybına neden olmakta, kayıtlarda eski sahibi adına görünmesine yol açmakta buda eldeki verinin güncel ve sağlıklı olmadığını göstermektedir. Standart adres tanımı KBS'de mevcut olmayıp, mahalle, cadde/sokak, bazen de apartman adı veya kapı numarasıyla adres tanımlama işlemi gerçekleştirilmektedir. Değişen mahalle, cadde ve sokak isimlerinin güncel hale getirilmesi bir zorunluluktur. Mevcut kayıtların adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre güncellenmesi gerekmektedir. Keçiören Belediyesinin bu konuda sıkıntıları bulunmaktadır. Büyükşehir Belediyesinden kapı numaraları, cadde ve sokak bilgilerinin tedarikinde sıkıntılar yaşandığı anlaşılmaktadır.

KBS'lerine ait hizmetlerin daha çok kullanımının sağlanmasına yönelik radyo ve yerel televizyonlar yayınları, reklam ve ilan panoları ile bez afişlerde tanıtıcı bir çalışmanın yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bölge insanın KBS'lerinin kullanımı ve memnuniyetinin ölçülmesine dair bir anket ve istatistiki bir çalışma yapılmadığı gibi Bilgi İşlem Müdürlüğünde böyle bir verinin olmadığı tespit edilmiştir. E-Devlet üzerinden belediye hizmetlerini kullanan kişilere ait aylık, yıllık bir istatistiksel veri de bulunmamaktadır. Bu sistemleri kullanan kişilerin sorunlarına dair bir alan çalışmasının da yapılmadığı anlaşılmaktadır. Vatandaşların e-devlet ve e-belediye üzerinden işlemlerini yapma konusunda "güven" sorunu bulunduğu, bu yüzden işlemlerini internet üzerinden yapmaya sıcak bakmadığı belirtilmektedir. Bu konuda belediyenin güven algısını artırıcı bir çalışma veya bilgilendirme çalışması da yapılmadığı anlaşılmaktadır.

7.6.4. Mali Sorunlar

Keçiören Belediyesinin 2016 yılı faaliyet raporunu incelendiğinde Bilgi İşlem Müdürlüğüne 3.506.596,00 TL ödenek ayrıldığı (% 0,71), ayrılan ödenekten 2.513.068,30 TL'nin harcandığı, artan 993.527,70 TL ödeneğin ise iade edildiği anlaşılmıştır. Bilgi İşlem Müdürlüğümüzün 2016 yılı bütçesinin gerçekleşme oranı % 71,66 olduğu düşünülürse fazladan artan bütçenin arşivdeki evrakların sayısal hale getirilmesinde kullanılabileceği anlaşılmaktadır.

İmar Müdürlüğü harcamaları için 9.046.579,00 TL ödenek ayrıldığı (% 2,03), yıl içinde ayrılan ödenekten 7.133.119,26 TL harcama yapıldığı, artan 1.913.459,74 TL ödeneğin ise iade edildiği anlaşılmıştır. İmar Müdürlüğünün 2016 yılı bütçesinin gerçekleşme oranı % 78,85'dir. Buradan ortaya çıkan sonuç; iki müdürlük için ayrılan toplam bütçenin % 49,49'u kullanılamamıştır. Bu kaynak İmar Müdürlüğüne ait evrakların dijital hale getirilmesinde kullanılabileceği, mevcut bütçedeki kaynağın etkin kullanılmadığı anlaşılmaktadır.

Gerçek ve Tüzel kişilerin belediyeden veri/bilgi talep edilmesi halinde ücret talep edilmektedir. Kamu kurumlarından veri talep edildiğinde genellikle ücret istenmediği anlaşılmaktadır. İmar Müdürlüğü ile Bilgi İşlem Müdürlüklerinin (KBS) ortaklaşa kullanmış olduğu uydu görüntülerinin tedarik edilmesi, güncellenmesi ile KBS yazılım güncellenmesinin belediye bütçesine bir külfet getirdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda söz konusu giderler için bütçe planlaması yapıldığı sırada yeterince kaynak ayrıldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Etimesgut, Keçiören ve Çankaya Belediyelerindeki CKBS Uygulamalarının Karşılaştırılması

SIRA NO	SORGULAMA VE GÖRÜNTÜLEME UYGULAMALARI:	ETİMESGUT BELEDİYESİ	KEÇİÖREN BELEDİYESİ	ÇANKAYA BELEDİYESİ
1.	Veri Katmanlarının Görüntülenmesi	✓	✓	✓
2.	Parsel-Tapu Sorgulama	✓	✓	✓
3.	Kurul Kararları Sorgulama/Görüntüleme	-	-	-
4.	Bina Bilgileri Sorgulama/Görüntüleme	✓	✓	✓
5.	Bina resimleri Görüntüleme	✓	✓	✓
6.	Bina CAD Resimleri Görüntüleme	-	-	-
7.	İmar Durumu Sorgulama, Görüntüleme, Raporlama, Çıktı Alma	✓	✓	✓
8.	Kamu Mülkü Parsellerinin Sorgulanması	-	-	✓
9.	Sokak Değer Haritalarının Görüntülenmesi	-	-	✓
10.	İşgal ve Kira Bilgilerinin Sorgulanması ve Görüntülenmesi	-	-	✓
11.	Bina veya Müşteri Adresi Sorgulama	-	-	-
12.	Müşteri Tipine Göre Tematik Renkli Harita Üretme	-	-	-
13.	Mekânsal Alan ile Müşteri Listeleme	-	-	-
14.	Müşteri Grupları Seçerek Bina Sorgulama	-	-	-
15.	Mekânsal Alan Seçimi ile Müşteri Fatura Bil. Sorgulama ve İnceleme	-	-	-
16.	Cadde, Sokak, Numara Arama	✓	✓	✓
17.	Adres Arama	✓	✓	✓
18.	Önemli Yer Arama	✓	✓	✓
	Adres No Sorgulama	-	✓	✓
20.	Ruhsat ve İskân Sorgulama	-	✓	✓
21.	Park ve Bahçe Arama	-	✓	-
22.	Proje Arama	-	✓	-
23.	Eski Ada/Parselden Yeni Ada/ Parsel Sorgulama	-	-	✓
24.	Nöbetçi Eczane Sorgulama	✓	✓	-
25.	Lejant Sınırlara ait detaylı bilgiler	✓	✓	✓
26.	Yer İmleri	-	-	✓
	VERİ GİRİŞİ UYGULAMALARI	ETİMESGUT BELEDİYESİ	KEÇİÖREN BELEDİYESİ	ÇANKAYA BELEDİYESİ
1.	Emlak Vergi Beyannamelerinin Otomatik Doldurulması	-	-	-
2.	Çevre ve Temizlik Vergisi Beyannamelerinin Otomatik Doldurulması	-	-	-
3.	Farklı GIS ve VTYS Formatlarından Veri Aktarımı	-	-	-
4.	Farklı Birimlerden Gelen Verilerin Entegrasyonu ve Bir Arada Sorgulama	-	-	-
	MEKÂNSAL ANALİZ UYGULAMALARI	ETİMESGUT BELEDİYESİ	KEÇİÖREN BELEDİYESİ	ÇANKAYA BELEDİYESİ

1.	Bina-Parsel- Mülkiyet, Bina ve Parsel/Bina Vergi Karakteristikleri Analizleri	-	✓	✓
2.	Bina-Uygulama Planı Uygunluk Analizi	-	-	✓
3.	Su Şebekesinde Sızıntı Analizi	-	-	-
4.	Yol Genişletme Etki Analizi, İstimlak Maliyet Hesapları	-	-	-
5.	Arazi Kullanımı Amaçlı 3 Boyutlu Görüntüleme	-	-	-
6.	Arazi Kullanımı ve Geliştirilmesi Amaçlı Arazi Yükseklik Haritaları Üretme	-	-	-
7.	Konut Yerleşimi İçin Eğim Haritaları Üretme	-	-	-
8.	Konut Yerleşimi ve Bakı Analizi İçin Eğim Haritaları Üretme	-	-	-
9.	Atık Su Şebeke Planlamasına Destek Amaçlı Profil Çıkarma	-	-	-
10.	Nokta Bakı-Görü Analizleri ile Bir Noktadan Görülebilir Noktaları Çıkarma	-	-	-

Kaynak: Yomralıoğlu, T. (2005:453-454) eserine dayanılarak geliştirilmiş ve tasnif edilmiştir. Elde edilen veriler web incelenmesi ve anket mülakat sonuçlarından derlenmiştir.

Üç belediyenin KBS' deki; sorgulama ve görüntüleme, veri girişi uygulamaları ile mekânsal analiz uygulamalarının karşılaştırılması yapıldığında uygulama birliği sağlanamadığı gibi gelişmiş ülkelere göre de ortak uygulamaların az olduğu görülmektedir. Uygulama birliğinin sağlanamaması nedenleri arasında coğrafi yapıdan kaynaklanan farklılıklar, bölgesel temel veri temalarından kaynaklanan farklılıklar ve yerel yönetimlerin sunmuş olduğu hizmetlerden kaynaklanan farklılıklar olduğunu söylemek mümkündür. Yerel yönetimlerin kullanmış olduğu KBS programlarına ait yazılımlar ile bunlara ait uygulama farklılıkları da önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyelerinin uygulamaları örneğinde farklılığın temel sebebi de KBS'lerinde kullanılan bu farklı yazılımlar ve bunlara ait uygulamalardır. Ülkemiz için belirlenen KBS'lerin veri temalarından bazıları ortak olmasına rağmen 10 adet veri temalarından birçoğu bu üç belediyenin uygulamaları arasında bulunmamaktadır. Veri girişi uygulamalarının tamamı, mekânsal analiz uygulamalarında adaparsel-mülkiyet, bina ve parsel/bina vergi karakteristikleri analizlerine ait uygulama Keçiören ve Çankaya Belediyelerinde bulunup diğer mekânsal analiz uygulamaları üç belediyede de bulunmamaktadır.

- **Veri Girişi Uygulamalarından;** Emlak ve çevre temizlik vergilerine ait beyannamelerinin otomatik doldurulması, farklı GIS ve VTYS formatlarından veri tabanı ile farklı birimlerden gelen verilerin entegrasyonu ve bir arada sorgulanması imkânı uygulaması üç belediyede de bulunmamaktadır.

- **Mekânsal Analiz Uygulamalarından;** Bina-parsel-mülkiyet, bina ve parsel/bina vergi karakteristikleri analizi uygulaması Keçiören ve Çankaya Belediyesinde, bina uygulama planı uygunluk analizi yalnızca Çankaya Belediyesinde mevcuttur. Su şebekesinde sızıntı analizi, yol genişletme etki analizi, istimlak maliyet hesapları, arazi kullanımı amaçlı üç boyutlu görüntüleme, arazi kullanımı ve geliştirilmesi amaçlı arazi yükseklik haritaları üretme uygulamaları, konut yerleşimi için eğim haritası üretme, konut yerleşimi ve bakı analizi için eğim haritaları üretme, atık su şebeke planlamasına destek amaçlı profil çıkarma, nokta bakı-görü analizleri ile bir noktadan görülebilir noktaları çıkarma uygulamaları üç belediyenin uygulamaları arasında bulunmamaktadır.

- **Sorgulama ve Görüntüleme Uygulamalarından;** Veri katmanlarının görüntülenmesi, parsel-tapu sorgulama, bina bilgileri sorgulama ve görüntüleme, bina resimleri görüntüleme, imar durumu sorgulama/görüntüleme, raporlama, çıktı alma, cadde-sokak ve numara arama, adres arama, önemli yer arama, lejant sınırlarına ait detaylı bilgi sorgulama, nöbetçi eczane sorgulamaları her üç belediyede mevcuttur.

Kamu mülkünün sorgulanması, Etimesgut ve Çankaya Belediyesinde, proje sorgulama; sadece Keçiören Belediyesinde, bina ve CAD. resimleri görüntüleme; sadece Çankaya Belediyesinde, işgal ve kira bilgilerinin sorgulanması ve görüntülenmesi; sadece Çankaya Belediyesinde, müşteri tipine göre tematik renkli harita üretme; sadece Çankaya Belediyesinde (halka açık değil), sokak değer haritalarının görüntülenmesi; sadece Çankaya Belediyesinde (halka açık değil), bina veya müşteri adresi sorgulama; sadece Çankaya Belediyesinde, kurul kararları sorgulama-görüntüleme; sadece Çankaya Belediyesinde, eski ada/parşelden yeni ada parşel arama; Keçiören ve Çankaya Belediyelerinde, adres no. sorgulama; Keçiören ve Çankaya Belediyelerinde, park ve bahçe arama; Keçiören ve Çankaya Belediyelerinde bulunmaktadır.

Mekânsal alan ile müşteri listeleme, müşteri grupları seçerek bina sorgulama, mekânsal alan seçimi ile müşteri fatura bilgileri sorgulama ve inceleme, her üç belediyenin internet sitesindeki uygulamalar arasında bulunmamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bilişim çağının hızla geliştiği günümüzde yerel yönetimler; bilgi teknolojisine uyum sağlamak, kentsel faaliyetleri yürütebilmek, kaliteli ve güvenilir yönetsel bilgilere ulaşmak, elde edilen bu bilgileri doğru analiz ederek kararlar alabilmek, veri üreten kurumlarla bütünleşme sağlamak, üretmiş olduğu verilerin e-devlete uyumunu sağlamak ve resmi internet sitelerinde paylaşmak için Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemlerini kullanmak zorundadırlar.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanununun ilgili maddeleri gereği “**kurulması ve işletilmesi**” zorunlu olan bu sistemler başta Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere belediyelerde kurulmuş veya kurulma çalışmaları devam etmektedir. Gelişmiş ülkelerde KBS’lerin yerini Akıllı Kent Yönetimlere bırakırken ülkemizde bu çalışmalar yavaş yürümektedir. Bakanlıklar, il özel idareleri ve yerel yönetimlerde kullanılan bu sistemlerde yaşanan sıkıntılar Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyeleri örneklerinde ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve aşağıda sunulan temel çözüm ve politika önerileri geliştirilmiştir. Merkezi ve yerel yönetimlerin yapması gerekenleri dört ana başlıkta toplamak mümkündür.

İdari Konularda;

- Ülkemizde CKBS sistemlerinin etkin bir şekilde yönetilememesinin nedenleri arasında ilk sıralarda yasal mevzuat boşluğu gelmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının başlatmış olduğu proje kapsamında “*KBS uygulamalarına ait standart ilkeleri ve esaslarına uygun veri üretilmesi ve uygulaması*” çalışmalarının yerel yönetimlerde tam olarak uygulanamaması kaynak israflarına neden olmaktadır. Bu uygulamalar ile gerekli olan mevzuat taleplerinin gerçekleştirilmesi için yasal düzenlemeler ivedilikle çıkarılmalıdır.
- Türkiye’nin bilgi toplumuna dönüşebilmesi, ekonominin gelişebilmesi, toplumsal refahın arttırılabilmesi, kamuya ait idarelerin daha şeffaf ve hesap verebilir halde yönetilmesiyle mümkündür. Bu yüzden kaynakların etkin kullanılması ve israfının önlenmesi için de kamuya ait kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon mutlaka sağlanmalı, bunun için ortaya konulan projeler ve eylem planları hızla hayata geçirilmeli,
- Ülkemizde KBS’lerinin etkin kullanılamamasının nedenleri arasında mevcut alışkanlıkların devam ettiği, denetim mekanizmasının yeterince çalıştırılmadığı anlaşılmaktadır. Belediyelerin görevleri arasında “Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemlerinin kurulması ve bu hizmetleri yerine getirir” denilmesine rağmen bugüne kadar pek çok belediye denetim mekanizmasının eksikliği ve yaptırım olmamasından dolayı bu sistemleri kurmamıştır veya kuramamıştır. Bu sistemlerin daha etkin olabilmesi için denetim ve yaptırım mekanizmasının çalıştırılması,
- E-devlet kullanıcısı olmayanların “e-devlet kullanmama” nedenleri araştırıldığında çıkan sonuçların en başında web sitelerinin ve on-line hizmetlerinin varlığından haberdar olmamalarıdır. Bu da, tür yerel kamu hizmetleri sunan kurumlar ile belediyelerin vatandaşları “yeterince” bilgilendirmediğine

işaret etmektedir. Başta bakanlıklar ve diğer kurumlar olmak üzere iletişim kanallarında kamu spotları yayınlanmalı, belediyelerin ise on-line hizmetlerinin daha yaygın kullanımının sağlanması için gerekli tanıtım, reklam, ilan, afiş vb. etkinlikleri daha sıkça yapabilmeli,

- Ülkemizde hangi kurumun hangi harita bilgisine ihtiyaç duyduğu, bunu hangi kurumun üreteceğinin tespit edilerek harita üretimi ve güncelleme faaliyetlerinin yapılacak işbirliği sayesinde bir noktadan üretimi ve paylaşımı sağlanarak kaynak ve zaman israfı önlenmeli,
- Farklı kurumların ürettiği güncel verilerin birbirleriyle uyum sağlayabilmesi için “Birlikte Çalışabilirlik Esasları” çerçevesindeki standartlara göre kurumlar veri üretip “e-devlet” üzerinden paylaşabilmeli, veri değişim ve paylaşım ilkeleri yasa ile belirlenmeli,
- Yerel yönetimlerdeki küçük ilçe/belde belediyelerinde kurulamayan KBS’leri için yedi (7) bölgede kurulacak merkezi bölgesel düzeyde bir sistemle gelişmiş ülkelerdeki gibi hizmet sunulabilmenin yolları denenebilmeli,
- Etimesgut, Çankaya ve Keçiören Belediyelerin 2016 yılı faaliyet raporları incelendiğinde KBS’lerini tam kapasite ile (arzulanan düzeyde) kullanmadığı anlaşılmaktadır. Belediyelerin kentliye sunduğu hizmetlerin planlaması, sosyo-ekonomik verilerin tespit edilmesi, duran varlıkların yönetilmesi, görev otomasyonu, iş gücü tasarrufu, sosyal gelişim ile eğitim planlaması, fayda-maliyet analizi, bütçenin planlaması ve etkin kullanımı, kaynak yönetimi, afet ve seferberlik, alt yapı, çevre ve kamu güvenliği gibi konularda daha çağdaş bir yönetim anlayışıyla sağlıklı yaşam alanlarının yaratılabilmesi için yerel yöneticiler ile karar vericilerin KBS’nin özelliklerinden daha etkin yararlanmalı, belediyelerdeki KBS’lerine veri akışını aksatan birimlerdeki aksaklık/noksanlıklar giderilebilmeli,
- Belediyeler KBS’leri konusunda iş akış şemalarını çıkarabilmeli, birimler arasında KBS konusunda görev-yetki tanımı yaparak sorumluluklar belirlenmeli, yetkili olan kişilerin sorumluluk almaması durumunda görev yeri değiştirilebilmeli,
- Belediyelerin KBS’lerini kullanan kişilere yönelik memnuniyet ve kullanıcı sorunlarına dair anket yaptırmalı, varsa aksayan eksik ve noksan yönler tespit edilerek çözüm üretmeli, kent bilgi sistemlerinin daha yaygın kullanımını sağlamak için de başta basın yolu (tv, radyo, gazete), reklam ve ilan vererek daha fazla bu sistemleri halka tanıtabilmelidir.

Eğitim Konularında;

- Kurulan CKBS’nin sürdürülebilirliğinin sağlanması için yetişmiş insan gücü ve teknoloji ile desteklenmeli, bakanlıklar ve belediyelerin bilgi işlem müdürlükleri ile imar müdürlüklerinde görev yapan personelin CKBS’leri konusunda bilgi ve görgüsünü arttıracak “CKBS Mesleki Yeterlilik Eğitime” tabii tutulmalı veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başta olmak üzere üniversitelerin CBS konusunda eğitim veren fakültelerinden eğitim desteği talep edebilmeli,
- Belediyelerin coğrafi, fiziki ve kentsel sorunları birbirinden farklı olması nedeniyle bunu tek bir yasa ile çözmek mümkün olamamaktadır. Her belediye kendi çözümlerini üretebilmeli, bunun mümkün olamaması halinde üniversitelerden, meslek odalarından ve ilgili kuruluşlardan yardım talep edebilmeli,
- KBS’lerinden çalışan personelin (hizmet satın alınması nedeniyle) çoğunlukla şirket elamanı olması, çalışanların yeterli ücret alamaması nedeniyle sık sık elaman değişikliği KBS’lerinin işletilmesinde performans kaybına neden olmakta, yeni gelen personelin uyum sorunu nedeniyle bu birimde verim düşmekte ve işler yavaşlamaktadır. Bu yüzden CKBS biriminde konusunda uzman kadrolu personel görevlendirilebilmeli,
- E-devlet ve e-belediye üzerinden hizmet sunumu yapan bakanlıklar ve belediyelerin uygulamalarına vatandaşın “güven duygusu” araştırıldığında; % 56 e-Devlet, % 48 e-Belediye uygulamalarına

güvendiği anlaşılmaktadır. Bu katılım oranlarının artırılabilmesi için devletin ve yerel yöneticilerin “kişisel verilerin korunması ve ulusal bilgi güvenliği alanlarında” güven artırıcı eylem ve uygulamaları geliştirip halk bilgilendirilmelidir.

Teknik Konularda;

- Ülkemizde yerel yönetimlerde kurulup-işletilmeye çalışılan KBS’leri tam anlamıyla yaygınlaşamamıştır. 30 Büyükşehir ve bunlara bağlı 519 ilçe belediyesi, 51 il belediyesi, 400 ilçe belediyesi ve 397 belde belediyesi olmak üzere toplam 1397 belediye bulunmaktadır. Bu belediyelerden e-devlet üzerinden hizmet veren belediye sayısına bakıldığında (26. Ekim. 2017 tarihi itibarıyla) 61 ilin 228 belediyesinin hizmet verdiği, 8 Büyükşehir, 12 il ve ilçe belediyeleri olmak üzere toplam 1169 belediyenin e-devlet üzerinden hizmet sunmadığı anlaşılmaktadır. Bu belediyelerin resmi internet sitelerine bakıldığında bazılarında KBS’leri olmasına rağmen gerekli teknik alt yapı ve/veya veri noksanlığından dolayı, e-devlet üzerinden hizmet sunumu yapamadığı anlaşılmaktadır. Bu belediyelerin e-devlet portalında hizmet sunabilmeleri için devletin teknik altyapı, uzman personel ile maddi kaynak konusunda gerekli desteği verebilmeli,
- Üretilen hazır verilerin yaygın kullanılabilmesi için birçok kurum ve belediyenin teknolojik alt yapısı buna uygun değildir. Coğrafi verilerin üretilmesi, sunulması ve paylaşılabilmesi için yerel yönetimlerin ivedilikle teknolojik altyapılarını yenileyebilmeli, daha fazla kaynak israfının olmaması için mevcut yazılım programlarının INSPIRE direktifleri ile KBS veri temalarına uygun hale getirilmeli,
- Yerel yönetimlerdeki KBS’lerindeki uygulamalara bakıldığında en çok arama yapılan servislerin başında (% 70-80) imar durumu, ada-parcel, mahalle, cadde ve sokak olduğu, bu uygulamaları başta emlakçılar, mahalle muhtarları ile bankaların kullandığı anlaşılmaktadır. Son yıllarda Google ve Yandex uygulamalarının üç boyutlu görüntü sunmaları nedeniyle KBS uygulamalarını kullanan kişi sayısında azalma olduğu anlaşılmaktadır. Belediyelerin de KBS’de gerekli değişiklikleri yaparak “3D görüntü ve arama” yapabilecek hale getirebilmeli,
- Belediyeler diğer kurumlardan ihtiyaç duydukları verileri tedarik ederden protokol veya karşılıklı sözleşme imzalamaktadırlar. Elde edilen verilerin bazılarında ücret ödenmekte, bazıları ücretsiz tedarik edilmektedir. Elde edilen verilerin bazılarında uyum sorunları yaşamakta, veriler teyit edilerek veya uyum sorunları giderilerek ancak kullanılabilir. Bu sorunların ortadan kaldırılması için yapılacak önlemler arasında; KBS’leri standartlarına uygun verinin üretilmesi sağlanmalı, ücretlendirme politikaları belirlenmeli, veri paylaşımının hangi koşullarda ve nasıl paylaşılacağı yasal mevzuatla belirlenmeli,
- Dünyada ve Ülkemizin bazı büyükşehir belediyelerinde KBS’leri Akıllı Kent Bilgi Sistemlerine dönüşmektedir. Kurulmuş ve yeni kurulacak KBS’lerinin Akıllı Kent Bilgi Sistemlerine göre dönüşüm ve kuruluş çalışmalarını planlanabilmeli, böylelikle kaynak israfı önenebilmeli,
- Saha anketleriyle KBS’lerinin kullanım düzeyleri tespit edilmeli, katılımının artırılması için mevcut uygulamaları kullanan kişilerin sorunlarının neler olduğu tespit edilerek ona göre çözüm önerileri geliştirilebilmeli,
- Sistemlerde güncel olmayan verilerin kullanımı önlenerek kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin olabilecek mağduriyeti önenebilmeli,
- Her belediyenin doğal afet ve ön görülemeyen olaylar karşısında “acil eylem planı” olabilmeli, bu gibi durumlarda acil kararlar alabilmek için KBS’deki veriler güncel tutulabilmeli, yerel yöneticiler her türlü konuda kendilerine destek olabilecek kuruluşları önceden belirleyebilmeli,
- Belediyede belge akışının fazla olduğu birimlerde bu belgelerin depolanması ve güvenliği büyük sorun olmaktadır. Bilgiye doğru ve hızlı ulaşabilmek için mutlaka arşivlerin dijital hale getirilmesi

gereklidir. Böylece hem zamandan tasarruf sağlanabilmeli hem de bilgi yönetimi sayesinde bilgi güvenliği artırılabilir,

- Her bir taşınmaza ait tek bir adres tanımı olabilmeli, tek bir sicil ile tüm birimlerde işlemler gerçekleştirilebilmeli,
- Belediye hizmetlerinin doğru planlanabilmesi, öncelikle hizmetlerin tespit edilmesi ancak doğru tespit ve güncel veriyle mümkündür. KBS'leri bu konuda en sağlıklı veriyi sunabilmektedir. Kentliye hizmet planlaması yapılacaksa bu sosyo ekonomik verilerin tespitiyle mümkündür. Bu tür tespitlerde mutlaka KBS'lerinin "sosyo-ekonomik analiz" uygulaması kullanılabilir,
- Tapuda satışı gerçekleşen bir gayrimenkule ait bilgilerin aynı anda belediye kayıtlarında güncellenebilmesi için gerekli bütünleşme işlemi bilgi sistemlerinde gerçekleştirilebilmeli, vatandaşın beyanına gerek kalmadan gerçekleşen işlemle belediyenin gelir kaybı önenebilir,
- Belediyelerin KBS'lerinde nüfus sayımı sonuçları, bölgenin yükseklik ve bitki örtüsü, alışveriş merkezleri, sinema salonları, eğlence ve kültür merkezlerini gösteren tematik haritalar belirtilmeli,
- Belediyeler KBS'lerinin işletilmesi, yazılımın güncellenmesi ve teknik destek konularında dışardan hizmet satın alınmasına gittiklerinden, güncelleme hizmeti başta olmak üzere oluşabilecek arızalara on-line olarak uzaktan müdahale edilmektedir. Sistem arızalarına uzaktan müdahale edilememesi durumunda uzman teknik personel çağrılmakta, bu sırada işler aksamakta, sistem hizmet veremez duruma gelmektedir. Belediye Bilgi İşlem Müdürlüğü personellerinden birinin bu gibi durumlarda acil çözüm bulması için KBS'mi programı konusunda özel olarak eğitilebilir,

Mali Konularda;

- Belediyelerdeki mevcut bilgilerden yeni verinin klasik şekilde üretilmesinin sakıncaları değerlendirilerek bu yeni üretilecek veriler KBS'de üretilebilir, böylece zaman ve iş gücünden tasarruf edilerek maliyetler azaltılabilir, hata payı aza indirilerek de iş performansı artırılabilir, bunun sonucu olarak da belediyelerin verimliliklerine katkı sağlayabilir,
- Belediyelerin mülkiyetinde olan taşınmazların kiraya verilmesi, satışı ve değer artışı hesaplamalarında belediyeler KBS'lerini kullanmak zorundadırlar. Kiraların takip edilmesi, emlak değer artışlarının hesaplanması ve buradan elde edilen gelirlerin takibi için belediyeler mutlaka KBS'leri kullanabilir,
- KBS'lerinde kullanılan uydu görüntüleri ile yeni yazılım güncellemelerinin maliyetinin yüksek olması nedeniyle yapılacak bütçe planlamasında ödenek ayrılmalı,
- Saha ve anket araştırması sonucu ortaya çıkacak demografik yapının özelliklerine göre öncelikli hizmet ve yatırımlar belirlenebilir, yapılacak yatırımlarda mevcut kaynakların daha etkin kullanımı sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Alkaya, D. ve Alkaya, K. (2006). “Sağlıklı Kentleşme ve Geoteknik Kent Bilgi Sistemi”, Akademik Bilişim Konferansları’06, Pamukkale Şubat 9-11, 2006.

Ankara Büyükşehir Belediyesi (2017). ASKİ Alt Yapı Bilgi Sistemi, <http://www.aski.gov.tr/tr/831-aybis-icerik.html> Erişim Tarihi: Kasım 21, 2017

Ankara Büyükşehir Belediyesi (2017). Mezarlık Bilgi Sistemi Uygulaması, <http://mebis.ankara.bel.tr/> Erişim Tarihi: Kasım 21, 2017

Avrupa Birliği Resmi Gazetesi (2016). (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content>) Erişim Tarihi: Eylül 21, 2016

Ayhan, E. ve Önder, M. (2017). “Yeni Kamu Hizmeti Yaklaşımı: Yönetişime Açılan Bir Kapı (New Public Service: A Door to Governance)”, Gazi İktisat ve İşletme Dergisi/Gazi Journal of Economics & Business, 3:2. (19-48).

Bursa Büyükşehir Belediyesi (2018). Akıllı Belediyecilik ve Akıllı Şehircilik Uygulamaları, www.bursa.bel.tr/dosyalar/birimek/akilli-belediyecilik-ve-akilli-sehircilik-uygulamaları_diger.79hP5VaEDB..pdf. Erişim Tarihi: 11.01.2018

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi (1986). Cilt-4,Cilt-5

Clarke, C. K. (2003). Getting Started With Geographic Information Systems Prentice, Hall Publications, New jersey.

Çamlı, A. ve Yılmaz, Z. (2004). Coğrafi Bilgi Sistemleri Bilişim Günleri, Fatih Üniversitesi, Ekim 6-9, 2004, İstanbul-Türkiye.

Çankaya Belediyesi (2016). 2016 Yılı Faaliyet Raporu. <http://www.cankaya.bel.tr/pages/212/STRATEJI-GELISTIRME-MUDURLUGU/> Erişim Tarihi: 03.03.2018.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2015). Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulması ve Yönetilmesi Hakkında Yönetmelik, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/03/20150320-11.htm> Erişim Tarihi: Aralık 05, 2017.

Dünya Ekonomik Formu (2015). Küresel Bilgi Teknoloji Raporu-2015, http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_IT_Report_2015.pdf. Erişim Tarihi: 21.01. 2018

Ergün, S.G. ve Saraç, İ. (2006). “Sağlık Coğrafyasında CBS’nin Kullanımı, Samsun Sağlık Ocakları Örneği” 4. Coğrafi Bilgi Sistemleri Bilişim Günleri, Eylül 13-16, 2006, Fatih Üniversitesi-İstanbul.

Etimesgut Belediyesi (2016). 2016 Yılı Faaliyet Raporu. http://www.etimesgut.bel.tr/templates/resimler/File/Dokumanlar/2016_faaliyetraporu.pdf, Erişim Tarihi: 03.03.2018

Keçiören Belediyesi (2016). 2016 Yılı Faaliyet Raporu. http://www.kecioren.bel.tr/faaliyet_raporlari_dosya_eki/c51ce410c124a10e0db5e4b97fc2af39_kecioren_belediyesi_13.pdf Erişim Tarihi: 03.03.2018.

Köylü, M. ve Önder, M. (2017). “Karmaşıklık Kuramı ve Kamu Yönetiminde Uygulanması: Yalova Kent İçi Ulaşım Hizmetlerinin Dijital Modelleme ve Simülasyonu / Complexity Theory and Application in Public Administration: Digital Modeling and Simulation of Yalova City Transportation Services.” SDÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 22:Kayfor15 Özel Sayısı, (1707-1726)

Önder, M. ve Köylü, M. (2018). “ABD Yerel Yönetimlerinde Profesyonel Kent Yöneticiliği Modeli Yayılıyor mu? / Professional City Manager Model in USA Local Governments: Diffusing or Not?” *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 27:1, (77-112).

Önder, M. ve Aydın, G. (2016). “Türk Kamu Yönetiminde Stratejik Yönetim: Kronik Uygulama Sorunsalı ve Yeni Perspektifler”, *The Journal of International Management Research*, Uluslararası Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2:3

Önder, M. ve Özel, M.H. (2016), *Yerel Yönetimlerde E-Belediyecilik: Uygulama Sorunları 1. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Konferansı İnsan ve Toplum Bilimleri IBAD – 2016 (Researches Journal Of International Scientific)*, 19-22 Mayıs, Madrid - İSPANYA (Bildiri No: 830)

Önder, M. (2011). “What Accounts for Changing Public Trust in Government? A Causal Analysis with Structural Equation Model” *Journal of US-China Public Administration*, 8:2, (154-165).

Önder, M. (1997). *Toplam Kalite Yönetiminin Kamu Kurumlarında Uygulanabilirliği ve Ankara Büyükşehir Belediyesinde Ampirik Bir Çalışma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Sullivan D.O ve Unvin D.J. (2003). “Geographic Information Analysis”, John Wiley and Jons Inc., New Jersey. 2nd Edition, ISBN: 978-0-470-28857-3

OECD (2004). *E-Transformation Turkey Project: Turkish Case for e- Government*, October 7–8, 2004, İstanbul, Turkey.

Ülkenli, Z. (1997). "Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Ülkemizdeki Kullanımı Üzerine" *Sanal Gazete*, Yıl 2, ayı 4, İstanbul.

Kamu Teknoloji Platformu (2018). *Akıllı Şehirler İçin İnovasyon ve Değişim Rehberi, Akıllı Kentlere Dönüşüm Hareketi*, Antalya Belediyesi, <http://www.akillisehirler.org/antalya-belediyesi/> Erişim Tarihi: 11.01.2018

Kamu Teknoloji Platformu (2018). *Akıllı Şehirler İçin İnovasyon ve Değişim Rehberi, Akıllı Kentlere Dönüşüm Hareketi*, İzmir Belediyesi, <http://www.akillisehirler.org/izmir-belediyesi/> Erişim Tarihi: 11.01.2018

Türkiye İstatistik Kurumu (2017). *Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*. <http://www.tuik.gov.tr/HbPrint.do?id=24862> Erişim Tarihi: Aralık 06, 2107

Türkiye Sanayici İşadamları Derneği-TÜSİAD ve Türkiye Bilişim Vakfının-TBV (2012). *E-Devlet/E-Belediye Kullanıcı Memnuniyet Araştırması-2012*. <http://www.etrodulleri.org/attachments/article/69/e-Devlet%20eBelediye%20Rapor.pdf>, Erişim Tarihi: Aralık 08, 2017.

Kamu Teknoloji Platformu (2018). *Akıllı Şehirler İçin İnovasyon ve Değişim Rehberi, Akıllı Kentlere Dönüşüm Hareketi*, <http://www.akillisehirler.org/antalya-belediyesi/> Erişim Tarihi: 11.01.2018

Kamu Teknoloji Platformu (2018). *Akıllı Şehirler İçin İnovasyon ve Değişim Rehberi, Akıllı Kentlere Dönüşüm Hareketi*, <http://www.akillisehirler.org/izmir-belediyesi/> Erişim Tarihi: 11.01.2018

WEST, Darell M. (2005). *Global E-Government 2005*, Princeton University Press.

HÜKÜMET SİTEMLERİNE GÖRE OECD ÜLKELERİNDE KİŞİ BAŞINA DÜŞEN MİLLİ GELİR

ACCORDING TO GOVERNMENT SYSTEMS NATIONAL INCOME PER PERSON IN OECD COUNTRIES

Ayhan KOÇ

Dr., ayhankoc29@hotmail.com

MAKALE BİLGİSİ

ÖZET

*Geliş 1 Temmuz 2019
Kabul 28 Ağustos 2019*

Keywords:

Hükümet Sistemleri,
Başkanlık Sistemi,
Parlamentar Sistem,
Milli Gelir,
OECD

Türkiye'deki hükümet sistemi tartışmalarında, hükümetler ağırlıklı olarak siyasal ve hukuksal boyutu ile ele alınmakta; hükümet sistemlerinin ekonomi üzerindeki etkisi ihmal edilmektedir. Diğer taraftan hükümetlerin başarısında, hükümet sistemleri önemli bir etken olmakla birlikte tek belirleyici unsur değildir. Hükümet sistemleri bünyesinde, hızlı karar alma, bürokrasiyi azaltma gibi olumlu etkilere karşın siyasal istikrarsızlık, otoriterleşme gibi olumsuzlukları da barındırmaktadır. OECD ülkelerinin hükümet sistemlerini ve bu ülkelerin, 2000-2014 yılları arasındaki kişi başına düşen milli gelirlerini incelediğimiz makalemizde, Başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerle Parlamenter sistemle yönetilen ülkelerdeki "kişi başına düşen milli gelirleri" karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda OECD ülkelerinde parlamenter sistemle yönetilen ülkelerde kişi başına düşen milli gelirin daha yüksek olduğu görülmüştür.

© 2019 PESA All rights reserved

ARTICLE INFO

ABSTRACT

*Received 1 July 2019
Accepted 28 August 2019*

Anahtar Kelimeler :

Government Systems,
Presidential System,
Parliamentary System,
GDP,
OECD

Within the context of the governmental system discussions carried on in Turkey the systems discussed are mainly evaluated on basis of their political and legal aspects whereas their effects on economy are ignored. On the other side even though particular systems of government are not the only determining factor in the success of administrations, without doubt they constitute a significant factor. Various government systems offer positive results such as rapid decision-making or reducing bureaucracy while also carrying the possibility of negative outcomes like political instability or authoritarianism. This study makes a comparative survey of "GDP" between countries run by a Presidential System and those run by a Parliamentary system by studying the governmental systems of OECD countries in addition to their GDP performance between 2000 and 2014. As a result of the research, it was observed that per capita income in OECD countries was higher in the other countries governed by parliamentary system.

© 2019 PESA Tüm hakları saklıdır

GİRİŞ

Siyaset bilimi, tarihsel süreç içinde değişen ve gelişen bilimsel çalışmalardan etkilenmiş; ekonomi, felsefe, sosyoloji, tarih ve psikoloji gibi farklı disiplinlerle yeni çalışma alanları geliştirmiştir. Söz konusu çalışmalar siyaset bilimine interdisipliner bir nitelik kazandırmıştır. Siyaset bilimi ve ekonomi bu çalışma alanlarından birisidir. Politik ekonomi veya uluslararası politik ekonomi olarak da tanımlanan bu çalışmalarda, ülkelerin ekonomik performansı ve siyasi yapısı arasındaki ilişkiler karşılaştırmalı olarak inceleme konusu yapılmıştır.

Söz konusu çalışmalarda ülkeler, siyasal ve ekonomik açıdan karşılaştırılmıştır. Ülkeler siyasal açıdan, otoriter ya da demokratik olmasının yanı sıra, hükümet sistemleri (Başkanlık, Yarı Başkanlık, Parlamenter, Meclis Hükümeti), siyasal kurumlar, siyasi partiler, seçim sistemleri bakımından karşılaştırılırken; ekonomik açıdan ise GSMH, milli gelir, işsizlik oranları, enflasyon oranları gibi makroekonomik göstergeler üzerinden karşılaştırılmıştır.

Ülkelerin ekonomik performansını etkileyen siyasi, ekonomik ve uluslararası birçok unsur vardır. Siyasal faktörler içerisinde hükümet sistemleri başta olmak üzere, siyasi partiler, seçim sistemleri ve kurumsal yapılar önemli rol oynamaktadır. Ekonomik faktörler olarak enflasyon, işsizlik, faiz oranları ve döviz kurları ön plana çıkan unsurlardır. Yine uluslararası krizler, savaşlar ve uluslararası gelişmeler ülkelerin performansını etkileyen başat faktörler arasındadır.

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) başta olmak üzere; Dünya Bankası (World Bank), IMF ve daha birçok uluslararası kuruluş yayımladığı raporlarla, “siyasi kurumların ekonomik icraatlardaki rolüne” işaret etmiştir (Weiss ve Hobson, 1999: 227). Uluslararası politik ekonomi olarak da nitelendirilen bu çalışmalarda ülkeler, ekonomik büyüklük, büyümenin sürdürülebilir olması, kişi başına düşen milli gelir, gelir dağılımında adalet, işsizlik oranları ve enflasyon gibi makroekonomik kriterlere göre karşılaştırılmıştır. Söz konusu çalışmalarda, ülkelerin mevcut durumu geçmiş dönemlerle ve diğer ülkelerle kıyaslanmıştır. Ulaşılan ekonomik sonuçların siyasal katılım, seçim sonuçları, siyasal partiler gibi siyaset biliminin temel çalışma alanları üzerindeki etkileri incelenmiştir.

Bazı araştırmacılar uluslararası kuruluşlar tarafından yayımlanan rapor ve istatistikleri eleştirmiş ve bu verilere şüpheyle yaklaşmıştır. Weiss ve Hobson, uluslararası kuruluşların, ABD'nin üretim performansına ilişkin yayınladığı istatistiklere şüpheyle yaklaşmış ve bu kuruluşları ABD çokuluslu şirketlerinin ülke dışındaki varlıklarını dikkate katmadığı gerekçesiyle eleştirilmiştir (Weiss ve Hobson, 1999: 237).

Bu makalenin amacı, Türkiye'nin de üyesi olduğu ve ekonomik bakımdan dünyadaki en gelişmiş ekonomilerin yer aldığı OECD ülkelerinde; hangi hükümet sistemleri uygulanmaktadır ve bu ülkelerin kişi başına düşen milli gelirleri nasıldır? Sorularına cevap aranmıştır¹.

1. Yöntem

OECD ülkelerindeki kişi başına düşen milli gelirin araştırılmasında Dünya Bankası tarafından yayımlanan veri setinden faydalanılmıştır. Dönem olarak 2000-2014 yılları arası esas alınmıştır (Gelir dağılımında 2017 verileri esas alınmıştır). Veri analizinde; karşılaştırmalı tablolar analizi (yatay analiz), eğilim yüzdeleri analiz (trend analizi) ve yüzde analizi (dikey analiz) yöntemleri uygulanmıştır.

Söz konusu analiz teknikleri, istatistikî çalışmalarda sıkça kullanılan analiz yöntemleri arasında yer almaktadır. Karşılaştırmalı tablolar (yatay) analiziyle, OECD'ye üye ülkelerin ve hükümet sistemlerinin; belirli bir periyottaki durumunun “dönemsel olarak” karşılaştırılması ve söz konusu yıllar arasındaki müspet ya da menfi değişimin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu analiz tekniğiyle

¹ Bu makale yazarın “Hükümet Sistemlerinin Politik Ekonomi Üzerinde Etkileri: OECD ve G20 Üzerine Bir İnceleme” başlıklı Doktora tezinden üretilmiştir.

hesaplanan artış veya azalışlar tutar veya yüzde olarak gösterilmiştir. Bu yönüyle yatay analiz yöntemi, dinamik analiz teknikleri arasında kabul edilmektedir.

Ülkelerin belirli bir dönemine ait verileri esas alarak “toplam içindeki payını” incelemek için dikey yüzde analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemi kullanmamızın amacı, OECD üyesi ülkelerin toplamdan aldıkları payın yanı sıra hükümet sistemlerinin aldıkları payın ölçülmesidir.

Trend analizi yönteminde ise OECD’ye üye ülkelerin, ilgili dönemde gösterdiği eğilimi, dolayısıyla ekonominin genel gidişatının hangi yönde olduğunun incelemesi amaçlanmıştır. Bu analiz yöntemiyle ülkelerin milli gelirlerinin, 2000-2014 yılları arasındaki 15 yıllık periyotta nasıl bir seyir izlediğinin görülmesi amaçlanmıştır. Eğilim analizi, ekonomik performansın ölçülmesinde; ekonomik ve siyasal istikrarın sürdürülebilir niteliğinin görülmesinin yanı sıra ülkelerin gelişiminin ne yönde olduğunun görülmesi bakımından önemlidir. Makalemizde inceleme dönemine ilişkin veriler, öncelikle genel tablo olarak hazırlanmış ayrıca özet tablolar halinde sunulmuştur.

Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde OECD ülkeleri ve bu ülkelerde uygulanan hükümet sistemleri inceleme konusu yapılmıştır. İkinci bölümde milli gelirin oluşmasında önemli bir unsur olan OECD ülkelerinin nüfus yapısı incelenmiştir. Üçüncü bölümde OECD ülkelerinde kişi başına düşen milli gelirleri incelenmiştir. Dördüncü bölümde ise OECD ülkelerindeki milli gelirin dağılımı inceleme konusu yapılmıştır.

Özetle çalışmamızda OECD ülkelerinde “Kişi başına düşen milli gelirleri” inceleme konusu yapılmış ve buna bağlı olarak bu ülkelerdeki nüfus yapısı ve gelir dağılımındaki adalet incelenmiştir. Buna karşılık işsizlik, büyüme, GSMH gibi diğer makroekonomik göstergeler ise çalışmanın kapsamını aşacağından ihmal edilmiştir.

2. Teorik Arka Plan

Hükümet sistemlerine ilişkin yapılan çalışmalar, daha çok siyaset biliminin alt bir dalı olarak kabul edilen “karşılaştırmalı siyasetin” ilgi alanına girmiştir. Söz konusu çalışmalarda hükümet sistemleri ağırlıklı olarak siyasal boyutu ile karşılaştırılmış buna karşılık ekonomik anlamda karşılaştırmalar sınırlı sayıda yapılmıştır.

Karşılaştırmalı siyaset bilimine ilişkin yapılan ilk çalışmalar, Amerika’da 1950’lere kadar “karşılaştırmalı devlet” (comparative state) adıyla yapılmıştır. Amerika’nın yanı sıra söz konusu çalışmalar bazı Avrupa ülkelerinde idari yapılar ve siyasal kurumlar üzerine yapılmıştır. 1920 ve 1930’larda Avrupa’daki demokratik rejimlerin çöküşü ve Almanya, İtalya ve Sovyetler Birliği’nde otoriter rejimlerin ortaya çıkışı, karşılaştırmalı siyaset çalışmalarının önem kazanmasına neden olmuştur (Sayarı ve Bilgin, 2013: 6-7). Siyaset bilimci Linz, (2017: 21-22) sosyal bilimcilerin karşılaştırmalı siyasete yönelik bu dönemde yaptıkları çalışmaları dünyadaki bağımsız devletlerin tasnif edilmesi olarak nitelendirmiştir.

II. Dünya savaşından SSCB’nin dağılmasına kadar devam eden ve soğuk savaş olarak adlandırılan dönemde; dünyadaki hükümet sistemleri, ağırlıklı olarak liberal ve sosyalist bloğun baskısı altında şekillenmiştir. Bu dönemde karşılaştırmalı siyasete yönelik çalışmalarda, kapitalist (liberal) sistem ile planlamacı (komünist) sistemin mukayesesi ön plana çıkmıştır. Soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte liberal ve sosyalist sistem arasındaki karşılaştırmalı siyasete konu olan çalışmalar, yerini liberal hükümet sistemlerine yönelik çalışmalara bırakmaya başlamıştır.

Siyaset bilimciler hükümet sistemlerini, yürütmenin yasama ile ilişkisine bağlı olarak; başkanlık sistemi, yarı başkanlık sistemi ve parlamenter sistem olarak sınıflandırmıştır. Söz konusu hükümet sistemleri, liberal kökten gelmekte ve sistemler arasında yasama, yürütme ve yargı erklerinin arasında ayrım olması gerektiği hususunda uzlaşa bulunmaktadır.

Arend Lijphart’ın da (2016: 129) aralarında bulunduğu bazı siyaset bilimciler, başkanın doğrudan halk tarafından seçilmesini başkanlık sistemi için yeterli saymıştır. Bu bakımdan Lijphart yarı başkanlık

sistemini, ayrı bir hükümet sistemi olarak değerlendirmemiş ve başkanlık sisteminin bir çeşidi olarak nitelendirmiştir. Buna bağlı olarak bazı siyaset bilimciler, yarı başkanlık sistemiyle yönetilen Fransa'yı başkanlık sistemiyle yönetilen ülkeler arasında göstermiş ve yarı başkanlık sistemini ayrı bir hükümet sistemi olarak değerlendirmemiştir. Fransa'nın yanı sıra Finlandiya, İsviçre ve Türkiye gibi ülkeler hükümet sistemi olarak farklı kategorilerde sınıflanmıştır.

Linz, (1995: 143) hükümet sistemlerinin tasnifinde, parlamenter ve başkanlık sistemleri dışında kalan ve yarı başkanlık olarak da nitelendirilen Finlandiya ve Fransa anayasalarını, başkanlık sisteminden daha ziyade melez sistemler olarak tanımlamıştır. 2007 anayasa değişikliği ile birlikte Cumhurbaşkanının, doğrudan halk tarafından seçilmesi ve önemli yetkilere sahip olması nedeniyle bazı araştırmacılar Türkiye'yi yarı başkanlık sistemi olarak sınıflandırmıştır (Moestrup, Wu ve Elgie, 2011: 7).

Hükümet sistemlerine ilişkin yapılan karşılaştırmalarda başkanlık sisteminin üstün yanları olarak, parlamenter sisteme nazaran daha demokratik olduğu, siyasal ve ekonomik istikrar getireceği ve dolayısıyla güçlü bir yönetim getireceği varsayılmaktadır (Uluşahin, 1999: 55). Ayrıca başkanlık sistemindeki yasama, yürütme ve yargı arasındaki katı güçler ayrılığının devletin gücünü sınırlayacağı ve daha demokratik bir yönetime kapı aralayacağı varsayılmaktadır. Buna karşılık başkanlık sisteminin eleştirilmesine ilişkin en temel çalışmalardan birisi olarak kabul edilen Başkanlık Sisteminin Tehlikeleri başlıklı makalesinde Linz, (1995) başkanlık sisteminde esnekliğin bulunmaması, otoriterleşme, çifte meşruiyet ve kazananın her şeyi almasını sistemin zayıf yanları olarak değerlendirmiştir.

Parlamenter sistem ise yönetimde koalisyonlar nedeniyle kimi araştırmacılar tarafından başkanlık sistemine nazaran daha demokratik olarak kabul edilmiştir. Buna karşılık parlamenter sisteme yönelik eleştirilerde parlamenter sistemdeki istikrarsızlıklar, yürütmede iki başlılık, parlamenter sistemin gittikçe başkanlığa benzemesi, demokrasi ve otoriterleşme sorunu, demokrasi ve ekonomik istikrar sorunu sistemin zaafı olarak gösterilmiştir (Koç, 2018: 79-88).

Başkanlık sistemiyle parlamenter sistem arasındaki farklılıklar temel olarak dört noktada toplanmıştır. Birincisi parlamenter sistemde hükümet parlamentonun güvenoyuna tabiyken, başkanlık sisteminde güvenoyu bulunmamaktadır. İkincisi başkanlık sisteminde başkan, doğrudan halk tarafından seçilirken, parlamenter sistemde parlamento üyeleri arasından seçilmektedir. Üçüncüsü de başkanlık sisteminde yürütme tek kişiden, başkandan oluşurken; parlamenter sistemde Bakanlar Kurulu'ndan oluşmaktadır. Son olarak başkanlık sisteminde başkan halka karşı sorumluyken, parlamenter sistemde parlamento karşı sorumludur. Parlamento denetimi daha etkindir.

John M. Carey ise Cumhurbaşkanlığı'na Karşı Parlamenter Hükümet başlıklı makalesinde, anayasal rejim olarak; Parlamenter, Başkanlık ve Yarı Başkanlık olmak üzere üç türlü rejim öngörmüştür. Carey, siyasal açıdan OECD ülkelerini hükümet sistemlerine göre sınıflandırmanın yanı sıra ekonomik olarak da değerlendirmiştir. Carey, OECD ülkeleri içerisinde parlamenter demokrasilerin, başkanlık ve yarı başkanlık demokrasilerine nazaran daha müreffeh ve istikrarlı olduğunu; diğer rejim türlerinin ise siyasal ve anayasal istikrarsızlıklar yaşadığını ileri sürmüştür (Carey, 2008: 92-93). Lijphart ise Carey'in aksine elimizde Üçüncü Dünya demokrasilerinin yeterli sayıda örneğinin bulunmadığı gerekçesiyle hangi demokrasi tipinin ekonomik gelişmeye elverişli olduğu sorusuna cevap vermenin güç olduğunu belirtmiştir (Lijphart, 1995: 195).

Piyasa sistemi ve hükümet politikalarının karşılıklı etkileşimine yönelik Weiss ve Hobson (1999: 197) politik ekonomi temelli olarak yaptıkları çalışmada, Tayvan, Kore ve Japonya'daki ekonomik gelişmeleri incelemiştir. Söz konusu çalışma sonucunda, devletin politik ağları oluşturarak ekonomik aktörleri üretim merkezli olarak doğru mobilize ettiği sonucuna ulaşmakla birlikte; mevcut politika kararlarını uygulamaya geçiren kurumsal bağlara dikkat çekmiştir.

Diğer taraftan liberal yaklaşımlara karşılık John Eaton (1990) ve P. Nikitin (2012)'in planlamacı Marksist yaklaşımları ön plana çıkmıştır. Her iki yaklaşım da politik ekonomi bağlamında üretim sistemi olarak kapitalizmin eleştirisini yapmıştır.

Ülkelerin ekonomik kalkınmasında, ekonomik ve siyasi merkezli yaklaşımlara karşılık bazı siyaset bilimciler, kurumsal yapılara dikkat çekmiştir. North'a göre siyasal ve ekonomik başarı için ekonomik kuralları yapan ve uygulayan konumdaki siyasi bünye önemli olmakla birlikte; kurumlar ise ekonominin uzun süreli performansı üzerinde temel belirleyici unsurdur (North, 2010: 139-142). Ülkelerin gelişmesi üzerinde kurumsal yapıların etkisini savunan siyaset bilimcilerden bir diğeri de Arend Lijphart'dır. Lijphart (1991: 72-73), "Yeni Demokrasiler İçin Anayasal Seçimler" başlıklı makalesinde, hükümet sistemlerini karşılaştırmalı olarak incelemiş ve seçim sistemleri, parti sistemi, yasama ve yürütme arasındaki ilişkiler, tek parti, baskın hükümetler ve yöneticiler vb. gibi unsurların ülkelerin gelişmesi için önemli olduğunu belirtmiştir. Lijphart'a benzer bir yaklaşımı benimseyen Fukuyama (2012: 49), devletlerin başarısını belirleyen en önemli faktörler arasında "siyasal sistemin planlanmasını" saymıştır. Benzer bir yaklaşımı benimseyen Acemoğlu ve Robinson'a göre (2013: 115) büyüme, ülkenin ekonomik kurumlarında görülen tarihsel değişimin ardından meydana gelmektedir.

Kurumsal yapıların hükümetlerin performansını etkilediği alanlardan birisi de siyasal istikrardır. İster siyasal isterse ekonomi kaynaklı olsun istikrarsızlıkların ülkelerin refah seviyesini olumsuz yönde etkilediği bilinen bir gerçektir. Ekonomik krizler, siyasal istikrarsızlık durumunda daha fazla hissedilmektedir. Mızrak, (2004: 154) siyasal istikrarın önemli ölçüde ekonomik gelişmeye bağlı olduğunu ileri sürmüş ve siyasal iktidarın denetlenmesini sağlayan ekonomik kurumların özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki önemine dikkat çekmiştir.

Türkiye'de hükümet sistemlerinin karşılaştırılmasına yönelik birçok çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmalar ağırlıklı olarak siyasal nitelikli olup, ekonomik nitelikli yeterli sayıda çalışma yapılmamıştır. Sınırlı sayıda yapılan ekonomik nitelikli karşılaştırmalarda ise belirli bir yılı esas alan değerlendirmeler ön plana çıkmıştır. Siyasal ve ekonomik unsurların birlikte dikkate alındığı çalışmalar ise az sayıda yapılmıştır.

Siyasal nitelikli olarak yapılan çalışmalarda ağırlıklı olarak hükümet sistemlerinin birbirlerine olan üstünlükleri ya da zayıflıklarının incelenmesinin yanı sıra; yasama, yürütme ve yargı arasındaki ilişkileri ve bu organların görev ve yetkileri inceleme konusu yapılmıştır. Ayrıca bu çalışmalarda ağırlıklı olarak söz konusu sistemlerin Türkiye için uygulanabilirliği incelenmiştir. Murat Yanık (2013) Başkanlık Sistemi ve Türkiye'de Uygulanabilirliği başlıklı çalışmada, ABD başkanlık sistemini yapısal boyutlarıyla incelemiş ve sistemin Türkiye'de uygulanabilirliğini değerlendirmiştir. Mert Nomer (2013) ise ABD Başkanlık Sisteminde Başkanın Yetkileri başlıklı benzer bir çalışmada başkanlık sisteminde öne çıkan ve yürütmenin tek sorumlusu olan Başkan'ın yasama, yürütme ve yargı ile olan ilişkilerini incelemiştir. Nur Uluşahin (1999) ise Anayasal Bir Tercih Olarak Başkanlık Sistemi başlıklı çalışmada, parlamenter sistem karşısında başkanlık sisteminin üstünlükleri ve zayıf yanlarının yanı sıra ABD başkanlık sistemi ve Latin ülkelerinde uygulanan başkanlık sistemlerini incelemiştir. Serap Yazıcı, (2013) Başkanlık ve Yarı Başkanlık Sistemleri Türkiye İçin Bir Değerlendirme adlı çalışmada Başkanlık ve Yarı Başkanlık sistemlerinin temel unsurları ve bu sistemlerin Türkiye İçin uygulanabilirliğini incelemiştir. Cem Eroğul, (2014) Çağdaş Devlet Düzenleri adlı çalışmada İngiltere, Amerika, Fransa ve Almanya'nın siyasal düzenlerini incelemiş ve bu ülkelerdeki yasama, yürütme ve yargının yanı sıra siyasal yaşamın önemli bir unsuru olan siyasal partilerini incelemiştir. Son olarak Haluk Alkan, Karşılaştırmalı Siyaset Başkanlık ve Parlamenter Sistemler Işığında Yarı Başkanlık Modelleri isimli çalışmada hükümet sistemlerini incelemiş ve yarı başkanlık sistemini Türkiye'deki 2007 anayasa değişikliği bağlamında incelemiş ve "Türk Tipi Başkanlık Sistemi" önerisini tartışmaya açmıştır (Alkan, 2013: 329-336).

Türkiye'de hükümet sistemlerinin ekonomik performansına yönelik çalışmada Emre Bağce, 2015 yılındaki dünyada mevcut hükümet sistemlerinin ekonomik görünümünü incelemiştir. Bağce, söz konusu çalışmada 199 devleti hükümet sistemlerine göre ayırmış ve bu ülkeleri; ekonomi, özgürlük, demokrasi gibi siyasal ve ekonomik haklar bağlamında sıralamaya tabi tutulmuştur (Bağce, 2016). Bağce'nin çalışmada ülkelerin siyasal ve ekonomik anlamda performanslarını etkileyen unsurlar

dikkate alınmamıştır. Ayrıca ülkelerin yalnızca 2015 yılındaki ekonomik göstergeleri incelenmiş arızı durumlar ise dikkate alınmamıştır.

Hükümet sistemlerinin ekonomik ve siyasal anlamda incelemesine yönelik yapılan bir başka çalışmada Ayhan Koç, (2018) Hükümet Sistemlerinin Politik Ekonomi Üzerinde Etkileri: OECD ve G20 Üzerine Bir İnceleme başlıklı Doktora tezinde; OECD ve G20 ülkelerinin makroekonomik performansını “hükümet sistemlerine” göre karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Söz konusu çalışmasında Koç, OECD ve G20 ülkelerinin 2001-2015 yılları arasındaki ekonomik performanslarını, temel makroekonomik performans göstergeleri olan, GSMH, milli gelir, büyüme, işsizlik, enflasyon, cari işlemler dengesi ve yabancı yatırım gibi kriterlerin yanı sıra “Ekonomik Özgürlük Endeksi” üzerinden karşılaştırılmıştır. Araştırma sürecinde OECD ve Dünya Bankası tarafından yayımlanan veri setinden ve The Heritage Foundation tarafından yayınlanan verilerden faydalanmıştır. Söz konusu çalışmada, hükümet sistemlerinin yanı sıra ayrıca ülkelerin ekonomik performansı üzerinde etkili olan siyasal, ekonomik ve uluslararası unsurlar inceleme konusu yapılmıştır.

Türkiye’de hükümetlerin ekonomik performansını araştırmaya yönelik yapılan bir başka çalışmada Selim Şanlısoy ve Mehmet Çetin (2016: 66-78), 1950 ile 2015 yılları arasındaki Türkiye’de hükümetlerin ekonomik performansını büyüme, işsizlik, enflasyon, faiz oranı, net dış borç stoku, cari açık ve bütçe açığı olmak üzere yedi makro kriteri esas alarak araştırmıştır. Söz konusu inceleme sonucunda araştırmacılar, “tek parti hükümetlerinin koalisyon hükümetlerine nazaran daha başarılı olduğu” sonucuna ulaşmıştır.

Türkiye’nin makroekonomik performansını incelemeye yönelik yapılan bazı çalışmalarda ise ekonomik performans üzerinde etkili olan siyasal boyut ihmal edilmiş ve salt makroekonomik parametreler üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Arzu Al, (2016) “Uluslararası Politik Ekonomi Ekonomik Krizler ve Türkiye” başlıklı editör olarak yaptığı çalışmasında; uluslararası ekonomik krizleri incelemiştir. Başka bir çalışmada ise Cihan Bulut, (2006) ekonomi politika teorisi kapsamında Türkiye ekonomisini geçmişten günümüze salt makroekonomik verilerle incelemiştir.

3. OECD Ülkeleri ve Hükümet Sistemleri

Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (OECD) 1948 yılında İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Avrupa’yı yeniden imar etmek ve yapılan yardımları koordine etmek amacıyla kurulmuştur. Bu teşkilatın görevini tamamlamasından sonra 1960 yılında Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)² kurulmuştur. Türkiye’nin de kurucuları arasında yer aldığı OECD, dünyada insanların ekonomik ve sosyal refahını artıracak politikaları teşvik etmek amacıyla kurulmuş, uluslararası nitelikli ekonomik kuruluştur.

---

² 2015 yılında 34 üyesi bulunan OECD’nin 30 üyesi Dünya Bankası tarafından açıklanan ekonomik verilere göre yüksek gelirli ülkeler arasında gösterilmektedir. Dünyadaki en büyük ekonomik örgüt olan OECD, dünyanın en gelişmiş ülkeleri ile yakın çalışmasının yanı sıra, Çin, Hindistan, Brezilya gibi gelişmekte olan birçok ülkeyle de yakın çalışma içerisindedir. OECD, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Sözleşmesi’nin 1. Maddesi’nde kuruluş amaçlarını;

- “Finansal istikrarın sağlanması ve eş zamanlı olarak da üye ülkelerde ve gelişmekte olan ülkelerde halkın yaşam standardının iyileştirilmesi,
- Sürekli ve dengeli ekonomik gelişim sağlayan politikalara destek olunması ve yardım sağlanması,
- İşsizliğin ortadan kaldırılması,
- Ekonomik genişleme politikasının uygulanması ve sosyo-ekonomik eşgüdüllü politikaların desteklenmesi,
- Uluslararası yükümlülükler uygun olarak çok taraflı ve ülkeler arasında ayırım gözetmeden dünya ticaretinin geliştirilmesine destek verilmesi” olarak belirlemiştir (<http://www.oecd.org>, 2016).

Tablo 1. Dünya’da Hükümet Sistemleri

Hükümet Sistemleri	Ülke Sayısı
Parlamber Sistem	86
Yarı Başkanlık Sistemi	41
Başkanlık Sistemi	59
Diğer (Mutlak Monarşi, Tek Parti, Cunta, Geçiş Aşamasındaki Yönetimler)	13
Toplam	199

Kaynak: (Bağce, 2016: 24-25)

Çalışmamızda inceleme konusu yapılan ve OECD ülkeleri içerisinde yer alan İsviçre’yi bazı araştırmacılar “meclis hükümeti sistemi” olarak ayrı bir hükümet sistemi içinde sınıflandırırken bazı araştırmacılar ise parlamenter sistem içinde sınıflandırmıştır. Makalemizde İsviçre, yürütmenin yasama içinden çıkması nedeniyle parlamenter sistem olarak değerlendirilmiştir.

2015 yılı itibarıyla, dünyadaki 199 ülkeden 86 ülke parlamenter sistemle, 41 ülke yarı başkanlık sistemiyle, 59 ülke başkanlık sistemiyle ve 13 ülke de diğer (monarşi, tek parti, cunta ve geçiş aşamasındaki bir yönetim) hükümet sistemleriyle yönetilmektedir (Bağce, 2016: 24-25). Başka bir açıdan hükümet sistemlerinin sınıflandırmasında ise dünya da 50’den fazla ülke yarı başkanlık sistemiyle yönetilmektedir (Moestrup ve diğerleri, 2011: 1).

2015 yılı itibarıyla 34 üyesi bulunan OECD ülkeleri, fakir ülkelere daha ziyade sanayileşmiş ve zengin ülkelere oluşturmaktadır. OECD’nin merkezi Fransa’nın başkenti olan Paris’te bulunmaktadır. OECD, yayımlanmış olduğu makroekonomik verilerin yanı sıra "Daha İyi Yaşam Endeksi" (Better Life Index) ve “Ülke Raporları” gibi çalışmalarla üye ülkeler hakkında karşılaştırmaya yönelik ekonomik veriler yayımlamaktadır.

Çalışmamızda OECD’ye üye ülkelerin hükümet sistemleri, birçok siyaset bilimcinin de kabul edildiği şekliye Başkanlık Sistemi, Yarı Başkanlık Sistemi ve Parlamenter Sistem olmak üzere üçlü bir ayrıma tabi tutularak incelenmiştir.

2015 yılında 34 üyesi bulunan OECD ülkelerinden, 27 ülke parlamenter sistemle, 4 ülke başkanlık sistemiyle ve 3 ülke de yarı başkanlık sistemi ile yönetilmektedir³. Diğer taraftan bazı OECD ülkeleri parlamenter monarşi ile yönetilmektedir. Parlamenter monarşiyle yönetilen ülkelere, yürütme yetkisi parlamento içinden çıkan hükümete ait olduğu için parlamenter sistem içinde sınıflanmış ve ayrı bir hükümet sistemi olarak değerlendirilmemiştir.

İngiltere başta olmak üzere kıta Avrupa’ında ve OECD ülkeleri içerisinde en yaygın hükümet sistemi olarak, parlamenter sistem uygulanmaktadır. Lijphart, (1991: 72-73) parlamenter sistemin dünya genelinde yaygınlaşmasında İngiliz sömürgeciliği ve kolonilerinin büyük etkisi olduğunu ileri sürmüştür. Lijphart’a göre Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda gibi daha birçok eski İngiliz kolonisi olan ülkelerin, hükümet sistemi olarak parlamenter sistemi seçmesinde İngiltere etkili olmuştur.

³ Letonya 1 Temmuz 2016, Litvanya 5 Temmuz 2018 tarihinde OECD’ye üye olmuştur. İnceleme dönemi 2001-2015 yılları arası olduğundan bu ülkeler incelemeye dahil edilmemiştir (OECD.org, 2018).

Tablo 2. OECD'ye Üye Ülkelerin Hükümet Sistemleri

Parlamerter Sistem		Başkanlık Sistemi		Yarı Başkanlık Sistemi	
1	Almanya	1	ABD	1	Fransa
2	Avustralya	2	Meksika	2	Portekiz
3	Avusturya	3	Şili	3	Polonya
4	Belçika	4	Güney Kore		
5	İngiltere (***)				
6	Çek Cumhuriyeti				
7	Danimarka (***)				
8	Estonya				
9	Finlandiya				
10	Hollanda (***)				
11	İrlanda				
12	İspanya (***)				
13	İsrail				
14	İsveç (***)				
15	İsviçre (*)				
16	İtalya				
17	İzlanda				
18	Japonya (***)				
19	Kanada				
20	Lüksemburg				
21	Macaristan				
22	Norveç (***)				
23	Slovak Cumhuriyeti				
24	Slovenya				
25	Türkiye (**)				
26	Yeni Zelanda				
27	Yunanistan				

Kaynak: (Bağcı, 2016: 25-26)

(*) İsviçre, Parlamenter sistemin bir örneği olarak kabul edilmiştir. (Sanchez, 2018)

(**) 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçmiştir.

(***) Parlamenter Monarşi ile yönetilmektedir.

Avrupa'nın aksine Latin Amerika'da en yaygın olan hükümet sistemi olarak Başkanlık sistemi uygulanmaktadır. Bu hükümet sisteminin coğrafi olarak Amerika kıtasında yayılmasında ise Amerika'nın ulaştığı siyasi ve ekonomik güç etkili olmuştur.

Tablo 3. Anayasa Çeşidine Göre Rejim ve Demokrasiler

	Parlamentar	Başkanlık	Yarı Başkanlık
Amerika Kıtası	Kanada, Jamaika	Brezilya, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Dominik Cum., Ekvator El Salvador, Guatemala, Honduras, Meksika, Nikaragua, Paraguay, ABD, Uruguay	Arjantin, Bolivya, Peru, Venezuela
Komünizm Sonrası	Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Slovak Cumhuriyeti	Belarus	Litvanya, Polonya, Romanya, Rusya Ukrayna
Batı Avrupa	Avusturya, Belçika, Danimarka, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, İspanya, İsveç, İngiltere		Portekiz, Finlandiya, Fransa, İsviçre
Asya Kıtası	Avustralya, Fiji, İsrail, Hindistan, Japonya, Ürdün, Malezya, Nepal, Yeni Zelanda, Papua Yeni Gine, Singapur, Tayland, Türkiye	Bangladeş, Pakistan, Filipinler, Kuzey Kore	Siri Lanka, Tayvan
Afrika Kıtası	Bostvana, Senegal, Güney Afrika	Gambiya, Gana, Malavi, Namibiya, Uganda, Zambiya, Zimbabve	

Kaynak: (Ménard ve Shirley, 2005: 93)

Carey'in anayasa çeşidine göre hükümet sistemlerini sınıfladığı çalışmasında görüldüğü üzere, Amerika ve Afrika kıtasında en yaygın olarak hükümet sistemi olarak başkanlık sistemi uygulanmaktadır. Buna karşılık Batı Avrupa ve Asya kıtasında en yaygın hükümet sistemi olarak parlamenter sistem uygulanmaktadır. Avrupa kıtasında ise başkanlık sistemiyle yönetilen ülke bulunmamaktadır.

Diğer taraftan hükümet sistemlerindeki farklılığa rağmen, gerek başkanlık sistemini uygulayan ülkelerde (ABD, Venezuela, Arjantin) gerekse parlamenter sistemi uygulayan bazı ülkelerde (Almanya, İspanya) idari ve yerel yönetim şekli olarak eyalet sistemi uygulanmaktadır.

4. OECD'ye Üye Ülkelerin Nüfus Yapısı

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), üyeleri arasında sanayisi gelişmiş birçok ülke bulunmaktadır. OECD, ekonomik işbirliğinin yanı sıra sosyal sorunlar ve çevre sorunları gibi ortak sorunlara çözüm bulmak için üye ülkelerle birlikte çalışmaktadır. 2014 yılı itibarıyla OECD'ye üye ülkelerde yaklaşık olarak 1.271 Milyon insan yaşamaktadır. Toplam nüfusun hükümet sistemlerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tablo 4. Hükümet Sistemlerine Göre OECD Ülkelerindeki Nüfus Dağılımı

Hükümet Sistemi	Toplam Nüfus (Milyon)	Oran (%)
Başkanlık Sistemi	512.430	40
Yarı Başkanlık Sistemi	114.631	9
Parlamentar Sistem	643.916	51
Toplam	1.270.977	100

Kaynak: (worldbank.org, 2016)

5. OECD'ye Üye Ülkelerin Kişi Başına Düşen Milli Geliri

Milli gelir, bir ülkede yaşayanlar tarafından bir yıl içinde üretilen mal ve hizmetlerin toplam değeridir (Eren, 2015: 64). Kişi başına düşen milli gelirin ölçülmesinde öne çıkan önemli unsurlardan birisi Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'dır. GSYH, bir ülkenin sınırları içerisinde bir yıl içinde üretilen mal ve hizmetlerin toplamını ölçerken; milli geliri hesaplamak için bu üretimi gerçekleştirmek için kullanılan sermaye araçlarının (makina, teçhizat, bina, bilgisayar vb.) aşınma payının toplam gelirden düşülmesi sonucunda oluşur.

Piketty, (2015: 46) milli gelirin gayri safi yurtiçi hâsıla (GSYH) ile yakından ilgisi bulunduğunu ancak aralarında iki önemli fark bulunduğunu belirtmiştir. Bir diğer ifade ile sermayenin aşınma payının GSYH'dan düşülmesiyle "safı yurt içi hâsıla" (SYH)'ya ulaşılır. Bu tutar ise GSYH'nın %90'ına eşittir. Daha sonra bu tutara yurt dışından elde edilen net gelirlerin eklenmesiyle milli gelire ulaşılır.

Başka bir yaklaşımda ise milli gelir, GSMH/Nüfusa eşittir. Toplam Gayri safi milli hasılanın nüfusa bölünmesiyle kişi başına düşen milli gelire ulaşılır. Kişi başına düşen milli gelirin yıldan yıla artması refah, iyileşme anlamına gelirken (Ertürk, 2006: 204) azalması ise refah kaybı, kötüleşme anlamına gelmektedir.

Kişi başına düşen milli gelirin tek başına değerlendirilmesi bazı iktisatçılar tarafından eleştirilmiş ve bu iktisatçılar milli gelirin yerine satınalma gücüne vurgu yapmıştır. Örneğin, 2000 yılında Türkiye'de kişi başına düşen milli gelirin 4.215 USD, Amerika'da ise 26.401 USD olduğu bir dönemde, sadece bu rakamlar üzerinden Amerika'daki kişi başına milli gelirin Türkiye'nin altı katından daha fazla olduğu değerlendirilebilir. Ancak 1 doların Amerika'da ve Türkiye'deki satınalma gücünü karşılaştırdığımızda, Türkiye'deki milli gelirin satınalma gücü açısından 7.500 USD olarak gerçekleştiğini, bu durumda ise ABD'deki bireylerin Türkiye'dekilerden 3,5 kat daha fazla gelir elde ettiği değerlendirilmektedir (Ertürk, 2006: 205).

Tablo 5'de 2000 ila 2014 yılları arasındaki OECD üyesi ülkelerin kişi başına düşen milli gelirleri gösterilmektedir. Söz konusu dönemde, OECD'ye üye ülkelerin milli gelirlerinde %3,7 oranında ortalama büyüme gerçekleşmiştir. 2003-2004 yılları ise yaklaşık olarak %11 büyüme ile en yüksek büyümenin gerçekleştiği yıllar olarak ön plana çıkmıştır.

OECD'ye üye ülkelerin kişi başına düşen milli geliri 2000 yılında 23.687 USD'den 2014 yılına kadar yaklaşık %64 oranında artarak 38.828 USD'ye çıkmıştır. Söz konusu dönemde Türkiye'nin kişi başına düşen milli geliri, oransal olarak %149 oranında OECD ortalamasının üstünde artmasına karşılık; nominal olarak 10.515 USD ile OECD ortalamasının altında kalmıştır.

Tablo 5. OECD'ye Üye Ülkelerin Kişi Başına Düşen Milli Geliri (2000-2014 Yılları arasında) (USD)**Kaynak:** (worldbank, 2016)

Ülke	Hükümet Sistemi	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2000-2014 Değ. (%)
Lüksemburg	Parlamenter Sistem	48.992	47.680	52.241	64.670	74.971	79.494	88.680	104.841	112.851	101.222	103.267	113.240	105.447	113.727	116.613	138,02
Norveç	Parlamenter Sistem	38.147	38.550	43.061	50.112	57.570	66.775	74.115	85.129	96.881	80.018	87.646	100.575	101.564	102.832	97.300	155,07
İsviçre	Parlamenter Sistem	37.813	38.539	41.337	47.961	53.256	54.798	57.349	63.223	72.120	69.672	74.277	88.003	83.209	84.669	85.617	126,42
Avustralya	Parlamenter Sistem	21.665	19.495	20.059	23.440	30.441	33.983	36.085	40.958	49.628	42.715	51.846	62.217	67.646	67.653	61.980	186,08
Danimarka	Parlamenter Sistem	30.744	30.752	33.229	40.459	46.488	48.817	52.041	58.501	64.182	57.896	57.648	61.304	57.636	59.819	60.718	97,50
İsveç	Parlamenter Sistem	29.283	26.969	29.572	36.961	42.442	43.085	46.256	53.324	55.747	46.207	52.076	59.594	57.134	60.283	58.899	101,14
İngiltere	Parlamenter Sistem	36.450	37.274	38.166	39.677	41.922	44.308	46.437	48.062	48.401	47.002	48.374	49.781	51.457	52.980	54.629	49,88
İrlanda	Parlamenter Sistem	26.236	28.213	32.538	41.170	47.641	50.816	54.286	61.314	61.190	51.900	48.261	52.828	48.977	51.815	54.339	107,11
Hollanda	Parlamenter Sistem	25.921	26.584	28.817	35.245	39.955	41.577	44.454	51.241	56.929	51.900	50.341	53.537	49.475	51.425	52.139	101,14
İzlanda	Parlamenter Sistem	31.737	28.516	31.865	39.020	46.921	56.446	56.097	68.345	55.230	40.362	41.620	45.971	44.259	47.493	52.037	63,96
Avusturya	Parlamenter Sistem	24.517	24.490	26.351	32.103	36.693	38.242	40.431	46.587	51.386	47.654	46.660	51.124	48.324	50.558	51.122	108,52
Kanada	Parlamenter Sistem	24.032	23.574	23.995	28.026	31.830	36.028	40.244	44.328	46.400	40.764	47.464	52.087	52.738	52.309	50.231	109,02
Finlandiya	Parlamenter Sistem	24.253	24.913	26.834	32.816	37.636	38.969	41.121	48.289	53.401	47.107	46.205	50.788	47.416	49.493	49.843	105,51
Almanya	Parlamenter Sistem	23.719	23.687	25.205	30.360	34.166	34.697	36.448	41.815	45.699	41.733	41.788	45.936	44.011	45.601	47.774	101,42
Belçika	Parlamenter Sistem	23.207	23.122	25.052	30.744	35.590	36.967	38.852	44.404	48.425	44.881	44.383	47.700	44.731	46.625	47.328	103,93
ABD	Başkanlık Sistemi	26.401	25.980	28.301	32.575	38.306	40.048	42.534	48.428	45.195	37.166	38.293	41.020	41.295	42.295	46.297	75,36
Yeni Zelanda	Parlamenter Sistem	13.641	13.883	16.895	21.941	25.461	27.834	26.630	32.382	30.972	27.999	33.394	37.897	39.505	42.308	44.342	225,06
Fransa	Y. Başkanlık Sistemi	22.466	22.527	24.275	29.691	33.875	34.880	36.545	41.601	45.413	41.631	40.706	43.807	40.850	42.628	42.726	90,18
İsrail	Parlamenter Sistem	21.052	20.306	18.431	18.947	19.888	20.611	21.905	25.009	29.657	27.796	30.736	33.707	32.819	36.281	37.206	76,73
Japonya	Parlamenter Sistem	37.300	32.716	31.236	33.691	36.442	35.781	34.076	34.034	37.866	39.323	42.909	46.204	46.679	38.634	36.194	-2,96
İtalya	Parlamenter Sistem	20.059	20.409	22.206	27.399	31.189	31.974	33.426	37.716	40.660	36.995	35.878	38.365	34.844	35.421	35.223	75,59
İspanya	Parlamenter Sistem	14.788	15.359	17.020	21.496	24.919	26.511	28.483	32.709	35.579	32.333	30.738	31.832	28.648	29.371	29.722	100,99
Güney Kore	Başkanlık Sistemi	11.948	11.256	12.789	14.219	15.922	18.658	20.917	23.102	20.475	18.339	22.151	24.156	24.454	25.998	27.970	134,11
Slovenya	Parlamenter Sistem	10.228	10.479	11.814	14.880	17.261	18.169	19.726	23.841	27.502	24.634	23.439	24.984	22.478	23.144	24.002	134,67
Portekiz	Y. Başkanlık Sistemi	11.502	11.729	12.882	15.773	18.046	18.785	19.821	22.780	24.816	23.064	22.540	23.195	20.577	21.619	22.124	92,35
Yunanistan	Parlamenter Sistem	12.076	12.538	14.110	18.478	21.955	22.552	24.801	28.827	31.997	29.711	26.919	25.915	22.243	21.843	21.673	79,46
Estonya	Parlamenter Sistem	4.070	4.499	5.308	7.174	8.850	10.338	12.595	16.586	18.095	14.726	14.641	17.454	17.491	19.155	20.148	395,03
Çek Cum.	Parlamenter Sistem	5.995	6.595	8.012	9.741	11.668	13.318	15.159	18.334	22.649	19.698	19.764	21.657	19.641	19.814	19.502	225,34
Slovak Cum.	Parlamenter Sistem	5.403	5.708	6.525	8.697	10.655	11.631	13.100	16.015	18.604	16.460	16.555	18.139	17.207	18.110	18.501	242,42
Şili	Başkanlık Sistemi	5.229	4.710	4.567	4.949	6.324	7.729	9.501	10.514	10.791	10.217	12.785	14.582	15.253	15.742	14.528	177,83
Polonya	Y. Başkanlık Sistemi	4.493	4.981	5.197	5.693	6.640	7.976	9.000	11.248	13.906	11.441	12.597	13.891	13.142	13.776	14.337	219,11
Macaristan	Parlamenter Sistem	4.620	5.267	6.646	8.391	10.254	11.156	11.392	13.831	15.650	12.948	13.009	14.033	12.820	13.585	14.027	203,64
Türkiye	Parlamenter Sistem	4.215	3.054	3.571	4.587	5.856	7.117	7.727	9.310	10.382	8.624	10.112	10.584	10.646	10.975	10.515	149,46
Meksika	Başkanlık Sistemi	6.650	6.952	7.024	6.673	7.115	7.894	8.666	9.220	9.579	7.648	8.851	9.715	9.703	10.173	10.326	55,28
	Ortalama	23.687	23.305	24.146	26.847	29.669	31.142	32.593	35.361	37.140	34.500	35.907	38.386	38.079	38.289	38.828	63,92

OECD'ye üye ülkelerinin 2000 yılında 23.687 USD olan kişi başına düşen ortalama milli geliri, bu tarihten 2008 yılına kadar kesintisiz olarak büyümeye devam etmiş ve 37.140 USD'ye çıkmıştır. 2008 yılında mali krizle birlikte kişi başına düşen ortalama milli gelir yaklaşık olarak %7 oranında azalmış ve 2009 yılında 34.500 USD'ye düşmüştür.

OECD ülkelerindeki kişi başına düşen milli geliri hükümet sistemlerine göre karşılaştırdığımızda ise; 2014 yılında, kişi başına milli geliri en yüksek ilk 15 ülke parlamenter sistemle yönetilmektedir. 2000-2014 döneminde en yüksek milli gelire sahip ülkeler olarak Lüksemburg, Norveç ve İsviçre öne çıkmıştır. İnceleme döneminde bu ülkelerin sıralaması değişmemiştir. Söz konusu ülkelerin nüfusu OECD ülkelerine nazaran daha azdır.

2000-2014 döneminde OECD ülkeleri arasında sıralama bakımından, sıralaması en çok artan ülke parlamenter sistemle yönetilen Avustralya'dır. 2000 yılında 18'inci sırada yer alan Avustralya, kişi başına düşen milli gelirini %186 oranında arttırarak 4'üncü sıraya yükselmiştir. Bu ülkeyi milli gelirini %76 oranında arttırarak 35.223 USD'ye çıkartan İtalya takip etmiştir. Üçüncü sırayı ise nüfus bakımından 1.315 Bin nüfusla OECD ülkeleri arasında en az nüfusa sahip ülkelerden olan Estonya takip etmiştir. Estonya, 20.148 USD milli gelire 27'inci sıraya yükselmiştir.

Tablo 6. OECD'ye Üye Ülkelerin Kişi Başına Düşen Milli Geliri (2014 Yılı)

Ülke	Hükümet Sistemi	2014 Milli Gelir (USD)
Lüksemburg	Parlamenter Sistem	116.613
Norveç	Parlamenter Sistem	97.300
İsviçre	Parlamenter Sistem	85.617
Avustralya	Parlamenter Sistem	61.980
Danimarka	Parlamenter Sistem	60.718
İsveç	Parlamenter Sistem	58.899
İngiltere	Parlamenter Sistem	54.629
İrlanda	Parlamenter Sistem	54.339
Hollanda	Parlamenter Sistem	52.139
İzlanda	Parlamenter Sistem	52.037
Avusturya	Parlamenter Sistem	51.122
Kanada	Parlamenter Sistem	50.231
Finlandiya	Parlamenter Sistem	49.843
Almanya	Parlamenter Sistem	47.774
Belçika	Parlamenter Sistem	47.328
Amerika Birleşik Devletleri	Başkanlık Sistemi	46.297
Yeni Zelanda	Parlamenter Sistem	44.342
Fransa	Yarı Başkanlık Sistemi	42.726
İsrail	Parlamenter Sistem	37.206
Japonya	Parlamenter Sistem	36.194
İtalya	Parlamenter Sistem	35.223
İspanya	Parlamenter Sistem	29.722
Güney Kore	Başkanlık Sistemi	27.970
Slovenya	Parlamenter Sistem	24.002
Portekiz	Yarı Başkanlık Sistemi	22.124
Yunanistan	Parlamenter Sistem	21.673
Estonya	Parlamenter Sistem	20.148
Çek Cumhuriyeti	Parlamenter Sistem	19.502
Slovak Cumhuriyeti	Parlamenter Sistem	18.501
Şili	Başkanlık Sistemi	14.528
Polonya	Yarı Başkanlık Sistemi	14.337
Macaristan	Parlamenter Sistem	14.027
Türkiye	Parlamenter Sistem	10.515
Meksika	Başkanlık Sistemi	10.326
	OECD Ortalama	38.828

Kaynak: (worldbank, 2016)

Söz konusu dönemde sıralaması en çok azalan ülke ise parlamenter sistemle yönetilen Japonya'dır. Japonya, 2000 yılında 37.300 USD kişi başına düşen milli gelire 4'üncü sırada yer alırken, 2014 yılında milli geliri yaklaşık %3 oranında azalmış ve 36.194 USD ile 20'inci sıraya gerilemiştir. Parlamenter sistemle yönetilen ülkelerden, dokuz ülkenin genel sıralaması azalırken, on üç ülkenin sıralaması artmış ve beş ülkenin sıralaması ise değişmemiştir. Başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerden ABD, Şili ve Meksika'nın sıralaması azalırken Güney Kore'nin sıralaması ise değişmemiştir. Yarı başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerden Fransa ve Portekiz'in sıralaması azalırken Polonya'nın sıralaması ise değişmemiştir.

2014 yılında OECD ülkeleri ortalama olarak 38.828 USD kişi başına düşen milli gelire sahiptir. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 16 ülkenin milli geliri OECD ortalamasının altındadır. En yüksek milli gelire sahip ilk on beş ülke parlamenter sistemle yönetilmektedir. En yüksek milli gelire sahip Lüksemburg'un milli geliri, en düşük gelire sahip Meksika'nın yaklaşık dokuz katıdır.

Tablo 7. Hükümet Sistemlerine Göre Kişi Başına Düşen Milli Gelir (2000-2014 Yılları)

Hükümet Sistemi	2000 Toplam GSMH (Milyon USD)	Nüfus (Bin)	Kişi Başına Milli Gelir (USD)
Başkanlık Sistemi	11.609.389	447.149	25.963
Parlamenter Sistem	13.843.594	598.284	23.139
Yarı Başkanlık Sistemi	1.658.682	109.461	15.153
Toplam	27.111.665	1.154.894	23.475

Hükümet Sistemi	2014 Toplam GSMH (Milyon USD)	Nüfus (Bin)	Kişi Başına Milli Gelir (USD)	Değişim (USD)
Başkanlık Sistemi	20.382.135	512.430	39.775	13.812
Parlamenter Sistem	24.847.701	643.916	38.588	15.450
Yarı Başkanlık Sistemi	3.604.276	114.631	31.442	16.289
Toplam	48.834.112	1.270.977	38.422	14.947

Kaynak: (worldbank, 2016) ⁴

2000-2014 döneminde OECD'ye üye ülkelerin kişi başına düşen milli geliri 14.947 USD artmıştır. Söz konusu dönemde en yüksek milli gelir artışı yarı başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerde gerçekleşirken en düşük milli gelir artışı ise başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerde gerçekleşmiştir.

2000 yılında, en yüksek kişi başına düşen milli gelire sahip ülkeler olarak öne çıkan başkanlık sistemiyle yönetilen ülkeler, 2014 yılında bu liderliğini devam ettirmiştir. Bununla birlikte parlamenter sistemle olan farkı azalmaktadır. Farkın azalmasında başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerdeki nüfus artış hızı etkili olmuştur. Söz konusu dönemde OECD ülkelerindeki ortalama nüfus artış hızı %10 iken bu oran başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerde %15 ile en yüksek seviyede gerçekleşmiştir.

⁴ Hükümet Sistemlerine Göre Kişi Başına düşen milli gelirin hesaplanmasında, 2000-2014 yıllarına ilişkin OECD tarafından yayımlanan verilerden faydalanılmıştır. OECD'ye üye ülkelerin GSMH toplamaları, toplam nüfusa bölünmek suretiyle kişi başına düşen milli gelire ulaşılmıştır.

Tablo 8. En Yüksek Milli Gelire Sahip OECD Ülkeleri (2014 Yılında)

Ülke	Hükümet Sistemi	2014 Milli Gelir (USD)
Lüksemburg	Parlamente Sistem	116.613
Norveç	Parlamente Sistem	97.300
İsviçre	Parlamente Sistem	85.617
Avustralya	Parlamente Sistem	61.980
Danimarka	Parlamente Sistem	60.718

Kaynak: (worldbank, 2016)

Parlamente sistemle yönetilen ülkelerdeki nüfus artış hızı %8, yarı başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerde ise %5 olarak gerçekleşmiştir. 2000-2014 döneminde en yüksek kişi başına düşen milli gelir artışı ise 16.289 USD ile yarı başkanlık sistemiyle yönetilen ülkelerde gerçekleşmiştir.

2014 yılında OECD'ye üye ülkeler içerisinde en yüksek milli gelire sahip ülkeler parlamente sistemle yönetilmektedir. En yüksek milli gelire sahip ülke 116.613 USD ile Lüksemburg'dur. Bu ülkeyi sırasıyla Norveç ve İsviçre takip etmiştir. Lüksemburg, yaklaşık yarım milyonluk nüfusuyla OECD ülkeleri içerisinde en küçük nüfusa sahip ülkeler arasındadır. Lüksemburg, sigortacılık ve bankacılık alanında gelişmiş bir ülke olup, küresel finans merkezi olarak kabul edilmektedir.

Tablo 9. En Düşük Milli Gelire Sahip OECD Ülkeleri (2014 Yılında)

Ülke	Hükümet Sistemi	2014 Milli Gelir (USD)
Meksika	Başkanlık Sistemi	10.326
Türkiye	Parlamente Sistem	10.515
Macaristan	Parlamente Sistem	14.027
Polonya	Yarı Başkanlık Sistemi	14.337
Şili	Başkanlık Sistemi	14.528

Kaynak: (worldbank, 2016)

2014 yılında OECD ülkeleri içerisinde en düşük milli gelire sahip ülkelere baktığımızda ise en düşük milli geliri olan beş ülkeden ikisi başkanlık sistemiyle, ikisi parlamente sistemle ve bir ülke de yarı başkanlık sistemiyle yönetilmektedir.

Tablo 10. Milli Geliri En Çok Artan OECD Ülkeleri (2000 -2014 Yılları Arasında)

Ülke	Hükümet Sistemi	2000-2014 Değişim (%)
Estonya	Parlamente Sistem	395
Slovak Cumhuriyeti	Parlamente Sistem	242
Çek Cumhuriyeti	Parlamente Sistem	225
Yeni Zelanda	Parlamente Sistem	225
Polonya	Yarı Başkanlık Sistemi	219

Kaynak: (worldbank, 2016)

2000-2014 yılları arasında OECD ülkeleri içerisinde milli geliri en çok artan ilk beş ülke, parlamente sistemle yönetilmektedir. Milli geliri en çok artan ülke %395 artış oranıyla Estonya'dır. Estonya'da 1992 yılında başlayan parasal reformlarla birlikte, arz ve talep dengesinin kurulması, kurların kontrol edilmesi ve enflasyonun önlenmesi gibi ekonomi politikaları uygulanmış ve makroekonomik istikrar sağlamıştır (Laar, 2018). Estonya, 1.315 Bin nüfusuyla OECD ülkeleri içinde en az nüfusa sahip ülkeler arasındadır.

Tablo 11. Milli Geliri En Az artan/azalan OECD Ülkeleri (2000 -2014 Yılları Arası)

Ülke	Hükümet Sistemi	2000-2014 Değişim (%)
Japonya	Parlamerter Sistem	-3
İngiltere	Parlamerter Sistem	50
Meksika	Başkanlık sistemi	55
İzlanda	Parlamerter Sistem	64
Amerika Birleşik Devletleri	Başkanlık Sistemi	75

Kaynak: (worldbank, 2016)

2000-2014 yılları arasında OECD ülkeleri içerisinde milli geliri azalan tek ülke Japonya'dır. Japonya'dan sonra milli geliri en az artan ülkeler İngiltere, Meksika, İzlanda ve ABD'dir.

Türkiye, 2000 yılında kişi başına düşen 4.215 USD milli gelire; OECD ülkeleri içerisinde Estonya'dan sonra en düşük milli gelire sahip ülkeler arasındadır. Türkiye, 2000-2014 yılları arasında kişi başına düşen milli gelirini yaklaşık olarak %149 oranında arttırmasına rağmen Meksika'dan sonra yine en düşük ikinci milli gelire sahip ülke olarak sıralamadaki yerini devam ettirmiştir. Türkiye, nüfus bakımından OECD ülkeleri arasında en yüksek nüfusa sahip beşinci ülkedir. Söz konusu dönemde Türkiye'nin nüfusu OECD ortalamasının oldukça üstünde bir büyüme ile %20 oranında artmıştır. Dolayısıyla Türkiye, kişi başına düşen milli gelirini OECD ortalamasının üstünde arttırmasına rağmen hızlı nüfus artışı nedeniyle kişi başına düşen milli geliri daha az artmıştır.

OECD ülkeleri arasında nüfus bakımından Türkiye'ye en yakın ülkeler olan Almanya ve Fransa ile Türkiye'yi karşılaştırdığımızda ise Türkiye'nin nüfusu daha yüksek oranda artmıştır. 2000-2014 döneminde Almanya'nın nüfusu %2 oranında azalırken Fransa'nın nüfusu %9 oranında artmıştır. Söz konusu dönemde oransal olarak kişi başına düşen milli gelir, Türkiye'de %149 oranında artarken Almanya'da %101, Fransa'da ise %90 oranında artmıştır.

2008 yılında yaşanan küresel ekonomik krizle birlikte İspanya, Yunanistan ve İtalya başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesinin kişi başına düşen milli geliri düşmüştür. Söz konusu dönemde Türkiye'nin milli geliri az da olsa artış göstermiştir.

2000 yılında kişi başına düşen milli gelirden, 14 ülke OECD ortalamasının altında milli gelire sahipken 2014 yılında bu sayı 16'ya çıkmıştır. 2000 yılında, kişi başına düşen en yüksek milli gelire sahip ülke ile en düşük gelire sahip ülke arasındaki fark 42.343 USD iken aradan geçen süre zarfında bu fark 106.287 USD'ye çıkmıştır. OECD ülkeleri arasındaki kişi başına düşen gelir eşitsizliği artmıştır.

6. OECD Ülkelerinde Gelir Dağılımı

Gelir dağılımı, belirli bir dönemdeki toplam gelirin elde edilmesine katkıda bulunanların bu gelirden aldıkları pay olarak tanımlanmaktadır (İzgi ve Alyu, 2018). Ülkelerin ekonomik anlamda refahının ölçülmesinde kişi başına düşen milli gelir önemli bir göstere olmakla birlikte bu göstere tek başına yeterli değildir. Milli gelirin yüksek olmasının yanı sıra gelir dağılımında adalet, eşitlik ve yoksulluğun önlenmesi; refahın ölçülmesinde önemli diğer göstergelerdir.

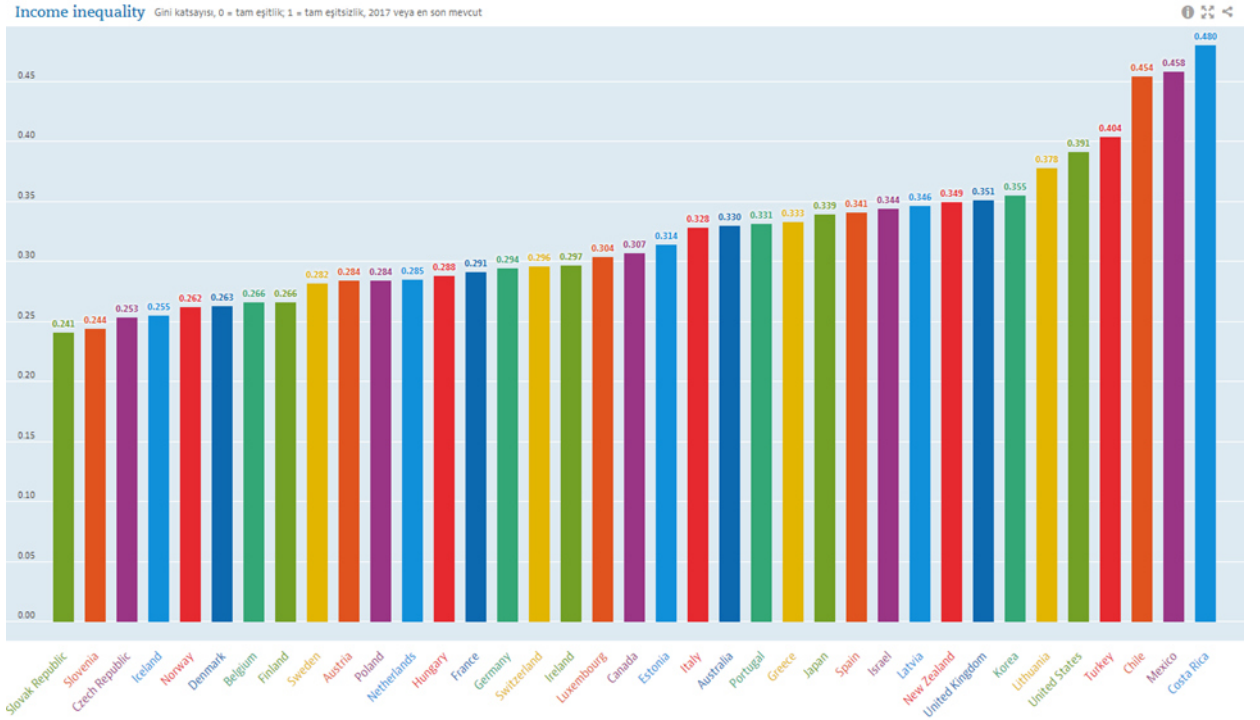
Gelir dağılımında adalet, nüfusun toplam GSMH'dan eşit pay alması olarak tanımlanmaktadır. Gelir dağılımında adaletin ölçülmesinde gini katsayısı ve lorenz eğrisi ile bazı çalışmalarda ise Theil istatistiği kullanılmaktadır (Taştan ve Akar, 2013: 22). Lorenz eğrisi bir dönemde ekonomide yaratılan reel gelirin yüzde olarak kişisel bölüşümünü gösteren eğridir. Eş bölüşüm doğrusuna yaklaştıkça gelir eşitsizliği azalırken uzaklaşması ise gelir dağılımındaki adaletsizliğin artması anlamına gelmektedir. Başka bir ifadeyle Gini katsayısı, nüfusun kümülatif oranlarının, elde ettikleri kümülatif gelir oranlarıyla karşılaştırılmasına dayanmaktadır ve mükemmel eşitlik durumunda 0 ile mükemmel eşitsizlik durumunda 1 arasında değişmektedir. Gini katsayısı ile ölçüm, 1921'de İtalyan istatistikçi Corrado Gini tarafından geliştirilmesinden bu yana kullanılmaktadır.

Hükümetler, mali yönden dezavantajlı guruplara yönelik sosyal yardımlar ve vergi indirimleri gibi yeniden dağıtım yoluyla gelir dağılımındaki adaletsizlikleri önlemeye çalışmaktadır. Sosyal adaleti savunan kimi

araştırmacılar piyasa sürecine devletin müdahalesini savunurken bazı liberal araştırmacılar ise devlet müdahalesine karşı çıkmıştır. Norman P. Barry, refah düzeyini arttırmak için devlet müdahalesinin, uzun vadede iktisadi büyüme üzerine olumsuz etkisinin olacağı ve devletin refah kurumlarıyla birlikte yurttaşların devlete bağımlı hale geleceği gerekçesiyle devlet müdahalelerini eleştirmiştir (Barry, 2018: 21).

OECD, gelir dağılımındaki eşitsizliğin nedenleri olarak; nüfus yapısındaki değişiklikler, küreselleşme, eğitim düzeyinin düşüklüğü, sermaye gelirleri ile serbest meslek gelirleri arasındaki eşitsizlikler, istihdam eksikliği, çalışma saatlerinin azlığı ya da düşük gelir, olmak üzere altı unsuru öne çıkartmıştır (OECD, 2019).

Tablo 12. OECD Ülkelerindeki Gelir Eşitsizliği (2017)

Kaynak: (OECD; 2019-A)

OECD'nin 2017 yılına ilişkin yayımlanmış olduğu "Gelir Eşitsizliği" raporunda Türkiye, Şili, Meksika ve Kosta Rika'nın ardından dördüncü sırada yer almıştır. 2017 yılında gelir dağılımının en yüksek olduğu beş ülkeden dördü başkanlık sistemiyle, bir ülke ise parlamenter sistemle yönetilmektedir. Gelir dağılımının en adil olduğu ülkeler ise 0,241 ile 0,266 gelir katsayısıyla nüfus bakımından en düşük ülkeler arasında yer alan ve parlamenter sistemle yönetilen Kuzey Avrupa ülkeleri olmuştur. 2017 yılında OECD ülkelerinin gini katsayısının ortalaması 0,317 olarak gerçekleşmiş olup, 16 ülkede bu katsayının üstünde gelir eşitsizliği gerçekleşmiştir.

Birçok uluslararası kuruluş tarafından 0,25 gini katsayısını ideal değer olarak kabul etmektedir. OECD ülkelerinde bu oranın altında sadece iki ülke bulunmaktadır. Dolayısıyla OECD ülkelerinde gelir dağılımında adaletsizlikler bulunmaktadır. Türkiye OECD ülkeleri arasında 0,404 gini katsayısı ile 34. ülke konumundadır.

SONUÇ

Hükümet sistemleri, siyaset biliminin bir alt çalışma alanı olan karşılaştırmalı siyasetin konusuna girmektedir. Karşılaştırmalı siyasete yönelik yapılan ilk çalışmalar, liberal sistemle sosyalist sistemlerin karşılaştırılmalarına yönelik yapılmıştır. Soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte; siyasal sistemlere yönelik çalışmalar, yerini liberal hükümet sistemlerinin karşılaştırılmasına bırakmıştır.

Parlamber ve başkanlık sisteminin her ikisi de liberal kökenden gelmektedir. Her iki sistem arasında; yasama, yürütme ve yargı arasında ayırım olması gerektiği hususunda uzlaşa bulunmaktadır. Başkanlık sistemi siyasal ve ekonomik anlamda daha istikrarlı olarak değerlendirilirken; parlamenter sistem ise koalisyonlar yoluyla yönetimde daha fazla siyasal katılıma imkân verdiği için daha demokratik olarak değerlendirilmektedir.

Başkanlık sistemiyle parlamenter sistem arasındaki farklılıklar dört noktada toplanmıştır. İlki parlamenter sistemde hükümet parlamentonun güvenoyuna tabiyken; başkanlık sisteminde güvenoyu bulunmamaktadır. İkincisi başkanlık sisteminde başkan, doğrudan halk tarafından seçilirken; parlamenter sistemde parlamento üyeleri arasından seçilmektedir. Üçüncüsü de başkanlık sisteminde yürütme tek kişiden, başkandan oluşurken; parlamenter sistemde Bakanlar Kurulu'ndan oluşmaktadır. Yürütme kolektif bir niteliğe sahiptir. Son olarak başkanlık sisteminde başkanın parlamentoya karşı sorumluluğu bulunmamaktadır. Başkan doğrudan halka karşı sorumludur. Buna karşılık parlamenter sistemde, hükümet içinden çıktığı parlamentoya karşı sorumludur.

OECD ülkeleri, ağırlıklı olarak, parlamenter sistemle yönetilmektedir. OECD'ye üye 34 ülkeden, 27 ülke parlamenter sistemle, 4 ülke başkanlık sistemiyle ve 3 ülke de yarı başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Ülkelerin ekonomik performansı üzerinde siyasal, ekonomik ve uluslararası olmak üzere pek çok unsur etkilidir. Bu unsurların yanı sıra kurumsal yapılar ekonomik başarıyı etkilemektedir.

Ülkelerin refah seviyesinin karşılaştırılmasında ve ölçülmesinde en önemli göstergelerden birisi kişi başına düşen milli gelirdir. OECD ülkeleri arasında kişi başına düşen en yüksek milli gelire sahip ülkeler, aynı zamanda sanayileşmiş ülkelerdir. OECD ülkelerinde, kişi başına düşen milli gelir bakımından; parlamenter sistemle yönetilen ülkelerin daha yüksek milli gelire sahip olduğu görülmüştür. 2000-2014 yılları arasında OECD ülkelerinde kişi başına düşen milli gelir ortalama olarak %64 oranında artmıştır. Söz konusu dönemde Türkiye kişi başına düşen milli gelirini %149 oranında arttırmıştır. Bu artışa rağmen Türkiye'de kişi başına düşen milli gelir OECD ortalamasının altındadır.

OECD'ye üye ülkelerinin 2000 yılında 23.687 USD olan kişi başına düşen ortalama milli geliri, bu tarihten 2008 yılına kadar kesintisiz olarak büyümeye devam etmiş ve 37.140 USD'ye çıkmıştır. 2008 yılında mali krizle birlikte kişi başına düşen ortalama milli gelir yaklaşık olarak %7 oranında azalmış ve 2009 yılında 34.500 USD'ye düşmüştür. OECD ülkelerinde gini katsayısına göre yalnızca iki ülkede gelir dağılımında adalet sağlanmış olup, gelir dağılımında adaletsizlikler bulunmaktadır.

Parlamber ve başkanlık hükümet sistemlerinin karşılaştırılmasına yönelik birçok çalışma yapılmıştır. Yapılan bu çalışmalar ağırlıklı olarak siyasal nitelikli olup, hükümet sistemlerinin ekonomik performansı üzerine yapılan çalışmalar sınırlı sayıdadır. Oysa hükümet sistemleri uyguladıkları ekonomik ve siyasal nitelikli politikalarla ülkelerin refahını doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir. Dolayısıyla hükümet sistemlerinin ülkelerin ekonomik performansı üzerine daha fazla çalışma yapılması gerekir.

KAYNAKÇA

- Acemoğlu, D. Ve Robinson, J. A. (2013). Ulusların Düşüşü Güç, Zenginlik ve Yoksulluğun Kökenleri. (F. R. Velioğlu, Çev.) İstanbul: Doğan Kitap.
- Alkan, H. (2013). Karşılaştırmalı Siyaset Başkanlık ve Parlamenter Sistemler Işığında Yarı Başkanlık Modelleri. İstanbul: Açılımkitap.
- Al, A. (2016). Uluslararası Politik Ekonomi Ekonomik Krizler ve Türkiye. İstanbul: Babıali Kültür Yayıncılığı.
- Bağce, E. (2016). Parlamenter Sistem mi? Başkanlık mı? İstanbul: Gonca Yayınevi.
- Barry, N. P. (2018) Modern Siyaset Teorisi. (M. Erdoğan, Y Şahin, Çev.) Ankara: Liberte Yayınları
- Carey, J. M. (1992). Presidents and Assemblies, Constitutional Design and Electoral Dynamics. California: Cambridge: Cambridge University Press.
- Fukuyama, F. (2005). Tarihin Sonu mu? (D. M. Aydın ve E. Özensel, Düz.) Ankara: Vadi Yayınları.
- Fukuyama, F. (2012). Devlet İnşası, Yirmibirinci Yüzyılda Yönetişim ve Dünya Düzeni. İstanbul: Profil Yayıncılık.
- Koç, Ayhan (2018). Hükümet Sistemlerinin Politik Ekonomi Üzerinde Etkileri: OECD ve G20 Üzerine Bir İnceleme. Yayınlanmış Doktora Tezi, T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Linz, J. J.J. (2017). Totaliter ve Otoriter Rejimler. (E. Özbudun, Çev.) Ankara: Liberte Yayın Grubu.
- Linz, J. J. J. (1995). Demokrasinin Küresel Yükselişi. (L. Diamond, ve M. F. Plattner, Düz.) Ankara: Yetkin Yayınları.
- Lijphart, A. (1991). “Constitutional Choices for New Democracies”. Journal of Democracy. Vol. 2. Num. 1. s. 72-84. Johns Hopkins University Press. Retrieved July 25, 2018, from Project MUSE database.
- Lijphart, A. (1992). Parliamentary Versus Presidential Government,. (Düz. A. Lijphart) Oxford. Oxford University Press.
- Lijphart, A. (2016). Demokrasi Modelleri Otuzaltı Ülkede Yönetim Biçimleri ve Performansları. (Ayas G. Ve Bulsun U. U., Çev.) İstanbul: İthaki Yayınları.
- Lijphart, A. (1991). “Constitutional Choices for New Democracies”. Journal of Democracy. Vol. 2. Num. 1. s. 72-84. Johns Hopkins University Press. Retrieved July 25, 2018, from Project MUSE database.
- Lijphart, A. (1995). Yeni Demokrasiler İçin Anayasal Tercihler. (Diamond L, Plattner Marc F., Düz.). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ménard, C. Ve Shirley.M. M. (Ed.). (2005). Handbook of New Institutional Economics. Berlin: Heidelberg Springer.
- Moestrup, Ve Diğerleri. (2011). Semi-Presidentialism and Democracy. New York. Palgrave Macmillan.
- Mızrak, N. Y. (2004). Dünya Ekonomisinde Bütünleşme Hareketleri ve Türkiye Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Ankara: Siyasal Yayınevi.
- Eroğul, C. (2014). Çağdaş Devlet Düzenleri. Ankara: İmaj Yayınevi.
- Ertürk, E. (2006). İktisada Giriş. Bursa: Nobel Yayın Dağıtım.
- Eaton, J (1990). Ekonomi Politik. (Şiar Yalçın, Çev.) Ankara: Bilim ve Sosyalizm Yayınları.
- Nikitin, P. (1971). Ekonomi Politik. (Hamdi Konur, Çev.) Ankara: Sol Yayınları.

- North, D. C. (2010). Kurumlar, Kurumsal Değişim ve Ekonomik Performans. (G. Ç. Güven, Çev.) İstanbul: Sabancı Üniversitesi.
- Nomer, M. (2013). ABD Başkanlık Sisteminde Başkanın Yetkileri. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık A.Ş.
- İzgi, B. Ve B., Alyu, E. (2018). Yoksulluk ve Gelir Dağılımı Eşitsizliği: OECD ve AB Ülkeleri Panel Veri Analizi, Gaziantep University Journal of Social Sciences, 17 (3), 9887-996, Submission Date: 12-04-2018.
- Piketty, T. (2015). Yirmi Birinci Yüzyılda Kapital. (H. Koçak, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Şanlısoy, Selim. Ve Çetin, Mehmet. (2016). “Türkiye Ekonomisinde Hükümetlerin Ekonomik Performansının TOPSIS Yöntemiyle Ölçülmesi”. Sosyoekonomi. Vol. 24. Num. 28. ss. 65-83
- Taştan, H. Ve Akar, M. (2013). Türkiye imalat sanayinde bölgesel ve sektörel ücret eşitsizliği. İktisat Fakültesi Mecmuası, 63, 17-49.
- Weiss, L. Ve Hobson, J. M. (1999). Devletler ve Ekonomik Kalkınma Karşılaştırmalı Bir Tarihsel Analiz. (K. Dündar, Çev.), Ankara: Dost Kitapevi.
- Uluşahin, N. (1999). Anayasal Bir Tercih Olarak Başkanlık Sistemi. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yanık, M. (2013). Başkanlık Sistemi ve Türkiye'de Uygulanabilirliği. İstanbul: Der Yayınları
- Yazıcı, S. (2013). Başkanlık ve Yarı-Başkanlık Sistemleri Türkiye İçin Bir Değerlendirme. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Laar, M. (2018). "Estonian Econmic Miracle", <https://www.heritage.org/report/the-estonian-economic-miracle> / 05/09/2018
- OECD.org. (2016). "Index", http://stats.oecd.org/index.aspx?DatasetCode=EO98_INTERNET/ 10/05/2016
- OECD.org. (2019). "Index", https://www.oecd.org/els/soc/41521804.pdf_INTERNET/ 24/08/2019
- OECD.org. (2019-A). "Index", https://data.oecd.org/inequality/income-inequality.htm#indicator-chart_INTERNET/ 24/08/2019

INTERNATIONAL JOURNAL OF POLITICAL STUDIES

ULUSLARARASI
POLİTİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

August 2019, Vol:5, Issue:2
e-ISSN: 2149-8539

Ağustos 2019, Cilt:5, Sayı 2
p-ISSN: 2528-9969

journal homepage: www.politikarastirmalar.org

KİTAP DEĞERLENDİRMESİ

DÜNYA SİYASETİNDE AFRIKA 4

Asena BOZTAŞ

Dr.Öğr.Üyesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, aboztas@sakarya.edu.tr

Dünya Siyasetinde Afrika 4 eseri, sadece siyasi değil toplumsal, ekonomik ve jeopolitik gibi birçok açıdan Afrika'yı değerlendirmekte ve gizemli ve pek bilinmeyen Kara Kıta hakkında akıllardaki birçok soruya yanıtlar vermektedir. Hem uluslararası hem de ulusal nitelikte özgün makalelerin toplandığı literatür açısından oldukça değerli olan eser, kısaca “Neden Dünya Siyasetinde Afrika önemlidir?” sorusunu yanıtlar.

Toplam 20 bölümden (makale) oluşan kitap, birinci bölümünde “Orta Afrika Panoraması: Siyaset-Toplum-Ekonomi” başlığıyla dikkat çekmektedir. Bu bölümde Angola, Çad, Ekvator Ginesi, Gabon, Kamerun, Kongo Cumhuriyeti, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Sao Tome ve Principe devletleri siyaset-ekonomi ve toplumsal yapılarıyla Ramazan Özey tarafından kaleme alınmıştır.

2. Bölümünde Sedat Aybar, “Küresel Ekonomi Politik Perspektifinden Afrika'nın Yeniden Paylaşımı ve Türkiye” başlığı altında Afrika'nın post kolonyalist düzende yeniden paylaşımı ve küresel güçlerin çekim merkezinde oluşuyla birlikte Türkiye'nin de odağında olduğu gerçeği kavramsal çerçeveye ile sunmuştur.

“Japonya'nın Afrika Politikası” başlığıyla 3. Bölüm, Elem Eyrice Tepeciklioğlu ve Ali Onur Tepeciklioğlu tarafından Japonya-Türkiye ilişkileri siyasi ve ticari boyutlarıyla ve resmi kalkınma yardımlarıyla ele alınmıştır.

4. Bölümde Haydar Efe, “Avrupa Birliği'nin Ortak Afrika-Avrupa Birliği (AB) Stratejisi ve Afrika-AB Stratejik Ortaklığının Geleceği” başlığı altında Afrika-AB ilişkilerinin tarihsel sürecini ve güncel durumunu anlaşmalar (Lome Sızlaşması, Cotonou Anlaşması) ve belgeler (Afrika-AB Stratejik Ortaklık Belgesi, Afrikalı Göçmen Sorunu çözümü için önlemler) üzerinden değerlendirmektedir.

5. bölümde “Afrika'nın Zengin Ama Fakirleşen Ortağı: Suudi Arabistan Krallığı” başlığıyla Afrika'nın ve Suudilerin ortak sorunlarına ve bu durumların ikili ilişkilerdeki etkilerine yer verilmiştir. Bu çerçevede Esra Pakin Albayrakoğlu, Suudilerin Afrika'da yaymaya çalıştığı Vehhabiliğin zamanla Afrika'da Cihadi Vehhabiliğe dönüştüğü, Gıda ve insan güvenliği sorunu ile Katar ve Yemen Krizlerinin etkilerini ele alınmıştır.

6. bölümde İsmail Ermağan ve Burak Gümüş, “İran'ın Afrika Politikası ve Nijerya'daki Şiilik Faaliyetleri” başlığında Gramsyan yaklaşım çerçevesinde bir teorik alt yapı oluştururken bunun üzerine İran'ın Afrika politikasını inşa etmişlerdir. İnşa sürecinde etkin Amerika Birleşik Devletleri, İsrail ve Suudi Arabistan'ın yadsınamaz etkilerine yer vermişlerdir. Bununla birlikte İran'ın Kıta ile ilişkilerini 3 temel ayak (Tarihsel arka plan, diplomatik ilişkiler, ekonomi-ticaret ilişkileri) üzerine oturtan yazarlar,

daha sonra Nijerya bağlamında değerlendirmeleri başlıklar halinde sunmuşlardır. Bu kapsamda makalede özellikle İkili ilişkilerde Mezhepsel (Şii) Politikaları detaylı olarak ele alınmıştır.

7. bölümde “Senegal Ülke Analizi”, Emrullah Yalçın tarafından tarihsel arka plan, ülke özellikleri ve dış politikası çerçevesinde özgün bir şekilde incelenmiş ve okuyucuya takdim edilmiştir.

8. bölümde Hakan Aydın’ın “Eleştirel Perspektifle Sudan ve Güney Sudan’ı Anlamak” başlığıyla kaleme aldığı makalesi, daha çok tarihsel süreç analizine dayanırken Darfur Sorunu, petrol sorunu ve küresel güçlerin etkisi gibi İki ülke arasındaki sorunlara eleştirel bir bakışla birlikte olası çözüm önerilerini de sunmaktadır.

9. bölümde Mürsel Bayram’ın “Burundi’deki Siyasal İktidar Mücadelelerinin Etnisite Faktörüyle İlişkisi” makalesinde, Burundi siyasetinin tarihsel yapısı ve dinamikleri ile eski sömürgeci güçleri olan Almanya ve Belçika dönemleri ele alınmıştır. Bağımsızlık Sonrası Hutu-Tutsi hizipleşmesi ve bölgeselleşen çatışmalardaki ülkede yaşananlar etnik siyaset bağlamında değerlendirilerek Afrika hakkında lezzetli bir okuma fırsatı yaratmaktadır.

10. bölümde “Tunus’ta Devrim ve Demokrasi” makalesiyle Murat Aktaş, Tunus’un çalkantılı tarihsel sürecini hükümetler, seçimler ve demokrasi tartışmalarıyla birlikte objektif perpektiflerden sunmaya çalışmıştır.

11. bölümde “Etiyopya-Somali İlişkileri: Ogaden Savaşı” Cihan Daban tarafından kaleme alınırken öncelikle Afrika Kıtası’na genel bir bakış sunulmaktadır. Sonrasında Etiyopya’nın tarihsel, toplumsal ve ekonomik yapısı incelenmiştir. Son olarak Ogaden bölgesinin sömürgecilik sürecinde Etiyopya’ya bırakılmasının zamanla krize dönüştüğünü detaylı bir şekilde ele alan makale İki Afrika ülkesi arasındaki ilişkileri inceleyen özgün bir eser niteliği taşımaktadır.

12. bölümde “Afrika’da Büyük Limanlar: Jeo-Stratejik, Jeo-Ekonomik ve Jeo-Politik Özellikleri” başlığıyla Asena Boztaş, Afrika’daki tüm limanları genel olarak değerlendirdikten sonra liman özelliklerine göre büyük limanlar niteliğinde olan Afrika’da ticaretin kalbi niteliğinde işleyen 10 limanı (Said, Durban, Tanca-Med, İskenderiye ve El-Dekheila, Cape Down, Luanda, Mombasa, Lagos, Abidjan, Cibuti) Kıta’nın ekonomik ve jeo-stratejik açıdan önemiyle birlikte incelemektedir.

13. bölümde “Afrika’da Terör: “Kara” Kıtada Sessiz Paylaşım Savaşları” başlığıyla Sait Yılmaz, Afrika’daki terör sahnesinin hazırlanışı, süreci ve geleceğini yerel, bölgesel ve uluslararası güç unsurlarını da gözeterek ele almıştır.

14. bölümde “Afrika: Gine Körfezi’nin Jeopolitiği ve Amerika Birleşik Devletleri’nin Politikaları” makalesi Fransızcadan çeviri bir makale olup, jeo-stratejik ve jeo-ekonomik açıdan önemini arttıran Gine Körfezi’nin zenginliğine ve ABD’nin bölge üzerindeki politikalarına yer vermektedir.

Tüm toplumlarda olduğu gibi kadın toplumun temel yapı taşıdır ve kadına değer veren toplumlar gelişirler. Bu bağlamda Afrika’da kadına yönelik “Afrika ve Kadın Sünneti” makalesiyle 15. bölümde Senem Soyer, Afrika’daki önemli bir soruna dikkat çekmiştir. Afrika’da kadın olmanın zorluklarıyla birlikte kadın sünnetini tüm yönleriyle ele almaktadır.

Hamdi Genç ve Emre Saygın “Kuzey Afrika Ülkelerinde Devlet ve Ekonomi: Tunus, Cezayir ve Fas” çalışmasıyla Kitabın 16. Bölümünde bu 3 ülkeyi coğrafi, beşeri, ekonomik göstergeler üzerinden değerlendirirken devlet-ekonomi ilişkilerini tarihsel arka planıyla ve kurumsal belirleyicileriyle sunmuştur. Bununla birlikte bu ülkelerdeki kamu-özel sektör girişimleri ve reformlar da özgün nitelikteki makaleyi etkin ve verimli kılmaktadır.

Gülfer Vural “Afrika’da Ülke Ekonomileri: Kenya ve Angola’nın Makroekonomik Analizi” çalışmasında hem Kenya hem de Angola’nın ekonomik yapıları, işsizlik, para politikaları, enflasyon, gayrisafi Milli Hasıla, ticaret ve entegrasyon, maliye politikaları ve döviz kurları olarak

incelemiştir. Yapılan Makroekonomik analiz neticesinde tarıma dayalı ülke yapılarının, kuraklık benzeri kötü hava koşullarında ortaya çıkan enflasyon ve dalgalı döviz kurları, işsizlik gibi etkenlere yol açtığı ifade edilerek Afrika'nın finansal ve ekonomik boyutuna yer verilmiştir.

18. bölümde “Türkiye'nin Afrika'daki Sivil Gücünü Anlamada Ticaretin Rolü” makalesiyle Emel Parlar Dal, Ali Murat Kurşun ve Hakan Mehmetçik, ticaretin nasıl bir sivil güç enstrümanı olduğunu, Türkiye'nin Afrika Açılımında ticareti nasıl sivil bir güç olarak kullandığını akıcı ve anlaşılır bir şekilde anlatmıştır.

19. bölümde Hakan Mehmetçik ve Ferit Belder “Türkiye'nin Afrika'ya Açılan Kapısı: Somali” başlıklı çalışmada Türkiye-Somali ilişkilerinin temel dinamiklerini ve Türk dış politikası açısından önemine yer vermişlerdir.

Son olarak 20. bölümde Ayhan Nuri Yılmaz ve Gökmen Kılıçoğlu “Türkiye'nin Afrika'daki Yumuşak Gücü ve Kıtadaki Artan Etkisinin Analizi” başlığıyla yazdıkları makalede Afrika üzerine genel değerlendirmelerde bulunduktan sonra, yumuşak güç ve kamu diplomasisi tanımları ile bir çerçeve oluşturmuşlardır. Daha sonra Türkiye'nin Afrika Kıtasına yönelik kamu diplomasisini medyadan eğitime, vakıflardan kamu kurumlarına kadar tüm yönleriyle inceleyerek okuyucuya farklı ve özgün bir perspektif sunmuştur.

Farklı perspektifler ve özgün makaleleriyle hem akıcı hem de yalın diliyle okuyucuya hem akademik hem de genel kültür bağlamında önemli katkılar sağlayacak olan Dünya Siyasetinde Afrika 4, baş ucunuzdan ayırmak istemeyeceğiniz bir kitap niteliğindedir.